

รายงานการวิจัย

ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพ
▶▶▶ ที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยและ ◀◀◀
ผลการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

พ.ศ 2561

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 พังทศใต้
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2143-8181 โทรสาร 0-2143-8181

www.kpi.ac.th

ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย และผลการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

รายงานการวิจัย

ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพ ที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยและ ผลการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

พ.ศ. 2561

รายงานการวิจัย
ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพ
ที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยและ
ผลการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย
และผลการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

รายชื่อผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย: ดร.ชลัท ประเทืองรัตนานำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

ผู้วิจัย : ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยผู้วิจัย

นายสุญญ์ กรวยทอง นักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1. สำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพทั้งในและต่างประเทศ 2. พัฒนาตัวชี้วัด ด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย 3. วัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย จำนวน 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2558- วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2561

ในช่วงปีที่ 1 เป็นการทบทวนวรรณกรรม สำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพ

ในช่วงปีที่ 2 เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดและแบบสอบถามด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

ในช่วงปีที่ 3 เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดและเก็บข้อมูลเพื่อวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

ระเบียบวิธีวิจัยใช้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เริ่มจากศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับดัชนีชี้วัดด้านสันติภาพ ความขัดแย้ง ความรุนแรงและการสร้างความปรองดองจากเอกสารทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์การสหประชาชาติ สถาบันเศรษฐกิจศาสตร์และสันติภาพ (IEP) รายงาน SA Reconciliation Barometer Survey ของแอฟริกาใต้ ดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ ของ World Justice Project สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น อีกทั้งแบบสอบถามด้านสันติภาพของหน่วยงานต่างๆ สำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสันติภาพจากหน่วยงานด้านสันติศึกษาในประเทศไทยและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจำนวน จำนวน 10 คน และใช้การสนทนากลุ่มย่อย 3 พื้นที่ คือ พิษณุโลก พะเยาและอุบลราชธานี เพื่อให้ความเห็นต่อตัวชี้วัดและแบบสอบถาม โดยมีองค์ประกอบผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อยที่เป็นนักวิชาการ ข้าราชการและภาคประชาสังคม พื้นที่ละประมาณ 20 คน รวมกลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน สำหรับการตรวจสอบและหาความเที่ยงตรง ของตัวชี้วัดและข้อคำถาม มีการตรวจสอบและหาความเที่ยงตรงโดย ใช้การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อนำไปปรับปรุงตัวชี้วัดและแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพื่อพิจารณาว่ามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือไม่

จากฐานข้อมูลดังกล่าวทั้งต่างประเทศและในประเทศคือ ดัชนีสันติภาพเชิงลบและเชิงบวกของสถาบันเศรษฐกิจศาสตร์และสันติภาพ ดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ ของ World Justice Project ดัชนีชี้วัดความปรองดองของแอฟริกาใต้ของ IJR เอกสารเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) ของสหประชาชาติ และดัชนีชี้วัดด้านสังคม ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้แบ่งตัวชี้วัดสันติภาพได้เป็น 12 ด้านคือ P1.ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม P3.การทหาร P4.รัฐบาลที่ทำหน้าที่ดี/การจำกัดอำนาจรัฐบาล/ความชอบธรรมของผู้นำ P5.สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี P6.การกระจายทรัพยากร (ความเป็นธรรมในสังคม) P7.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น/การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน P8.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน/การทำงานร่วมกับคนที่แตกต่าง

(หลากหลาย)/การพูดคุยกับคนที่แตกต่าง P9.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (สื่อ) P10.ระดับทุนทางมนุษย์ P11. การคอร์รัปชัน P12.กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้นิยามความหมายสันติภาพในบริบทแบบไทยว่า สันติภาพคือ สภาวะที่ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต บาดเจ็บ หรือทรัพย์สินเสียหาย อีกทั้งประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงในสังคม รวมถึงมีการเคารพสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างหลากหลาย ประกอบกับมีความเท่าเทียมในสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ และกระบวนการยุติธรรมที่ให้ความเป็นธรรม โดยองค์ประกอบของสันติภาพ ประกอบด้วย 1. ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพ 2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3. การเคารพสิทธิมนุษยชนและการยอมรับความหลากหลาย 4. ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่ดี 5. กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม ซึ่งตัวชี้วัดทั้ง 5 ด้านนี้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด 12 ด้านที่มาจากกรอบทบทวนวรรณกรรม สุดท้ายผู้วิจัยได้จัดกลุ่มตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยเหลือ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2. ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3. การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และ 4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

ตัวชี้วัด 4 ด้านนี้ แต่ละด้านมีตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบย่อย และมีการเก็บข้อมูลที่มาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ทั้งข้อมูลทุติยภูมิที่มีหน่วยงานอื่นได้สำรวจไว้อยู่แล้ว และการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา โดยข้อมูลจากแบบสอบถามจะดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อวัดระดับสันติภาพในสังคมไทยในด้าน 1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2. การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และ 3.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม และ 4.มีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ซึ่งในแต่ละด้านจะมีคำถามย่อยที่สามารถนำมาแปลงเป็นคะแนนเต็ม 100 ได้ต่อไปตามหลักสถิติ สำหรับวิธีการจัดเก็บ และระดับของข้อมูล จะเห็นได้ว่า ข้อมูลในด้านของความรุนแรงทางกายภาพ และการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน จะใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจเป็นส่วนใหญ่ ส่วนข้อมูลด้านความปลอดภัยและมั่นคงในสังคมและข้อมูลด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมและการกระจายตัวของทรัพยากรที่เป็นธรรม จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานเป็นส่วนใหญ่

สรุปผลการวิจัย

การวัดสันติภาพระดับประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการจัดทำตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย Thailand Peace Index-TPI ด้วยการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดให้มีความชัดเจน รัดกุมและวัดระดับได้ ผสมผสานทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก โดยมีการแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 4 ด้านหลักกับตัวชี้วัดย่อย 23 ตัว ข้อมูลที่นำมาใช้ มีทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจทั่วประเทศ จากผลการศึกษาพบว่า ระดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยสำหรับปี พ.ศ. 2560 มีค่าเท่ากับ 3.23 คะแนน ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของคะแนนดัชนีย่อยทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าคะแนนสันติภาพต่ำสุดคือ ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (2.75 คะแนน) ส่วนด้านที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ได้คะแนน (3.60 คะแนน)

- 1.การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ (3.6 คะแนน) มีคะแนนสันติภาพมากที่สุด (อันดับ1)
- 2.ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม (3.17 คะแนน) (อันดับ3)
- 3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน (3.5 คะแนน) (อันดับ2)
- 4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (2.75 คะแนน) มีคะแนนสันติภาพน้อยที่สุด (อันดับ 4)

ผลจากการจัดทำดัชนีรายจังหวัด พบว่า

1.ตัวชี้วัดไม่มีความรุนแรงทางกายภาพในระดับจังหวัดเน้นข้อมูล จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลักจาก 3 ตัวชี้วัด ในส่วนของข้อมูลสถิติที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งจากเหตุการณ์สู้รบจากความไม่สงบ ซึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นส่วนใหญ่ จึงส่งผลให้คะแนนในด้านนี้ของ จังหวัดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้คะแนนต่ำกว่าจังหวัดอื่น

2.ตัวชี้วัดความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมในระดับจังหวัดมีตัวชี้วัด 4 ตัว เป็นข้อมูลเชิงสถิติ 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย และตัวชี้วัดจากการสำรวจความคิดเห็น 1 ตัวชี้วัด คะแนนข้อมูลแต่ละจังหวัดไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนักส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง

3.ตัวชี้วัดการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนในระดับจังหวัด มีตัวชี้วัด 4 ตัว เน้นที่การเก็บข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน คะแนนข้อมูลแต่ละจังหวัดใกล้เคียงกันมากอยู่ในช่วงคะแนน 3.25-3.75 คะแนน

4.ตัวชี้วัดมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมในระดับจังหวัด มีตัวชี้วัด 5 ตัว เป็นข้อมูลเชิงสถิติ 4 ตัวชี้วัด มีข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น 1 ตัวชี้วัด คะแนนข้อมูลแต่ละจังหวัดมีช่วงที่แตกต่างกันตั้งแต่ช่วงคะแนน 2-4.2 คะแนน

5. กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่ที่มีดัชนีสันติภาพต่ำสุด ส่วนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีระดับสันติภาพสูงกว่าภาพรวมของประเทศ ประเด็นที่น่าสังเกตก็คือ กรณีของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเพียงดัชนีด้านการไม่มีความรุนแรงทางกายภาพของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีค่าต่ำ ส่วนคะแนนด้านอื่นของทั้ง 3 จังหวัดมีความใกล้เคียงกับภาพรวมของประเทศ กล่าวคือ ตัวชี้วัด 1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ และ 1.5 ผลกระทบจากการก่อการร้าย พบว่า คะแนนของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส อยู่ในระดับคะแนนเท่ากับ 1 (มีระดับสันติภาพต่ำ) เมื่อเปรียบเทียบกับภาพรวมของประเทศ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ 1 การดำเนินการในเชิงพื้นที่เพื่อส่งเสริมสันติภาพ การวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าระดับสันติภาพของประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาในระดับจังหวัดจะพบว่าพื้นที่ที่มีระดับสันติภาพที่สูง และกลุ่มที่มีระดับสันติภาพที่ต่ำ ความแตกต่างในลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ปัญหาในระดับสันติภาพ ไม่ควรดำเนินการโดยมองจากภาพรวมเพียงอย่างเดียว การแก้ปัญหาในเชิงพื้นที่ก็มีระดับความสำคัญเช่นกัน โดยแนวทางที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่นี้ สามารถประเมินได้จากการดูตัวชี้วัดย่อยทั้ง 23 ตัวว่ามีตัวใดบ้างที่มีค่าต่ำ แล้วจึงหาแนวทางการทำงานที่จะช่วยยกระดับคะแนนตัวชี้วัดดังกล่าว

ข้อเสนอแนะที่ 2 การดำเนินการจัดทำดัชนีควรจัดทำทุกปีหรือปีเว้นปี การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะของปี พ.ศ. 2560 ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลตั้งต้น อย่างไรก็ตาม หากจะให้ดัชนีสันติภาพเป็นที่รู้จัก ก็ควรต้องมีการจัดทำดัชนีทุกปีหรือปีเว้นปี เพื่อชี้ให้เห็นถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามในส่วน of แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นและประสบการณ์ของประชาชน ที่ได้ให้สำนักงานสถิติจัดเก็บข้อมูลทุกปี จำนวน 3 หมื่นกว่าชุดควรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถนำข้อมูลมาพิจารณา ความเห็น of ประชาชนมาเปรียบเทียบกันได้ทุกปี

ข้อเสนอแนะที่ 3 ส่งเสริมให้มีการรับรู้และใช้ประโยชน์จากดัชนีสันติภาพในวงกว้าง โดยเริ่มจากการเผยแพร่ดัชนีในภาพรวม และระดับจังหวัด ให้ประชาชนได้รับรู้ ส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากดัชนีสันติภาพ และมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้กับดัชนีให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการกำหนดนโยบาย

ข้อเสนอแนะที่ 4 ควรมีการทบทวนตัวชี้วัดด้วยการเพิ่มตัวชี้วัดอื่นๆเข้าไปในการวัดระดับสันติภาพ ครั้งต่อไป เช่น ตัวชี้วัดด้านความยุติธรรม ตัวชี้วัดด้านสิทธิมนุษยชนบางตัว ตัวชี้วัดที่เป็นเรื่องในจิตใจ เช่น การฆ่าตัวตาย การมีความสุขในชีวิต นอกจากการทบทวนตัวชี้วัดแล้ว ยังรวมถึงการทบทวนข้อมูลสถิติที่ใช้ และข้อคำถามที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถาม โดยปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด หากกล่าวอย่างเจาะจงถึงด้านความเหลื่อมล้ำ เพื่อความเข้าใจความเหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น ควรศึกษาจากหลายมิติและบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการวัดระดับความเหลื่อมล้ำควรวัดระดับโดยพิจารณาตัวชี้วัดที่หลากหลาย เช่น วัดจากด้านรายได้ ทรัพย์สิน การถือครองปัจจัยการผลิต การเข้าถึงบริการของรัฐด้านต่างๆ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การสาธารณสุข การทำงาน กระบวนการยุติธรรม อีกทั้ง โอกาสในการร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐ การเลื่อนชั้นทางสังคม อายุขัยเฉลี่ย การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่าง นวัตกรรม เป็นต้น โดยการเก็บข้อมูลควรพิจารณาตามความเหมาะสมทั้งจากการสำรวจความคิดเห็นและจากข้อมูลที่เป็นสถิติ ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ

Executive Summary

The objectives of this research are 1) to collect information from domestic and international sources concerning peace indexes and indicators; 2) to develop indicators of peace suitable for the Thai context; 3) to assess the level of peace in Thai society in order to formulate suggestions for creating peace. The duration of the research was three years, from 1 October 2015 through 30 September 2018.

During the first year, a literature review was conducted to collect information about peace indexes and indicators.

During the second year, Thai-context-appropriate peace indicators and questionnaires were developed.

During the third year, data collection and analysis were undertaken to measure the level of peace in Thai society.

The research methodology was both quantitative and qualitative. The literature review examined relevant concepts, theory, and previous research concerning peace indicators, conflicts, violence, and reconciliation, drawing on both Thai and foreign sources including the United Nations' Sustainable Development Goals, the Peace Index used by the Institute of Economics and Peace, the South Africa Reconciliation Barometer Survey Report, the World Justice Project Rule of Law Index, Social Indicator produced by Office of the National Economic and Social Development Council. Opinions about indicators and questionnaires developed for the study were gathered through in-depth interviews and three focus group consultations done in Phitsanulok, Payao, and Ubon Ratchathani. The in-depth interviews were conducted with 10 peace specialists from various peace study agencies operating in Thailand and other relevant professionals. The focus groups each consisted of approximately 20 academics, civil servants, and civil society organization members, with 60 persons in total. Results of these consultations on the indicators and questions were evaluated by three experts using the Index of Item Objective Congruence in order to improve the indicators and questionnaires, and to determine whether any content was inconsistent with the objectives of the study.

According to the above-mentioned database, both foreign and domestic are the negative and positive peace index of the Institute of Economics and Peace, The World Justice Project Rule of Law Index, IJR's South African Reconciliation Index, The Sustainable Development Goals Report by the United Nations, and Social Indicators Of the Office of the Board of National Economic and Social Development Council, etc. The peace indicators are therefore divided into 12 parts: P1) Domestic and international conflicts; P2) Safety and security in society; P3) Military; P4) Well-functioning government / Restriction on government power / Rightfulness of leaders; P5) Sound business environment; P6) Equitable distribution of resources; P7) Acceptance of the rights of others / basic rights certification; P8) Good relations with neighbors / working with different people (diversity) / Communicating with different people; P9) Free flow of information (media); P10) Human capital; P11) Corruption; P12) Effective judicial process.

The researcher has defined the meaning of peace in a Thai context as a state without physical violence that causes death, injury, or property damage, and where people are safe and secure in the

society, which includes respect for human rights and diversity, equality in society, and that the justice process provides fairness. The elements of peace consist of: 1) Non-physical violence; 2) Safety and security in society; 3) Respect for human rights and acceptance of diversity; 4) Low inequality in society and good distribution of resources; and 5) Effective judicial process / rule of law. These five aspects are consistent with the 12 indicators identified through the literature review. Finally, the researcher grouped the indicators suitable for Thai society into four parts: 1) Non-physical violence; 2) Safety and security in the society; 3) Respect for human rights / non-discrimination /; and 4) Low inequality in society and fair distribution of resources.

Each of these four indicators consists of sub-components and collecting data from different sources, both secondary data that have already been surveyed by other agencies and collecting primary data from questionnaires developed by the researchers. The data from the questionnaire are collected to measure the level of peace in the Thai society in the areas of 1. Non-physical violence 2. Acceptance of diversity / Non-discrimination / Human rights respect and 3. Low disparity in society and fair distribution of resources and 4. Fair distribution of resources. In each part, there are sub-questions that can be converted into 100 full scores according to statistics. As of the storage methods and the level of the information, data on physical violence and acceptance of diversity / non-discrimination / respect for human rights use the primary data from most surveys. Information regarding safety and security in society and information regarding social inequality and fair distribution of resources are based on secondary information from relevant agencies.

Result of the Research

National Peace Measurement

This research produced a measure of peace suitable for the context of Thai society—the Thailand Peace Index (TPI)—that accounts for both negative and positive peace by means clear, concise, measurable indicators divided into four dimensions with 23 sub-indicators. The information used to produce scores on these indicators come from secondary data produced by relevant agencies and primary data collected through nationwide surveys. According to the study, Thailand's peace index for the year 2017 is 3.23, which is considered moderate. Regarding the four dimension index scores, the lowest aspect of peace was Low inequality in the society and the fair distribution of resources (2.75 points). The aspect with the highest score is non-physical violence, with a score of 3.60 points.

1. Non-physical violence (3.6 points), had the highest peace score.
2. Safety and security in the society (3.17 points) ranked third place.
3. Acceptance of diversity / Non-discrimination / Respect for human rights (3.5 points) ranked second place.
4. Low inequality in society and fair distribution of resources (2.75 points) was the lowest-scoring dimension of peace.

Provincial indexing produced the following results.

1. The Non-physical violence indicators at the provincial level are mainly based on data from public opinion survey from 3 indicators. As for the statistical, secondary, data, the number of deaths from conflict from incidents of unrest was used as the relevant indicator. Most incidents of unrest occurred in the three southern border provinces, therefore the scores in the area of those provinces were lower compared to other provinces.

2. Social safety and security indicators at the provincial level consisting of three types of statistical data, specifically the number of murders, number of police officers, number of sex offense cases, and physical abuse and one indicator from the opinion survey. The results on these indicators are similar across provinces, mostly at the medium level.

3. There are four indicators of diversity acceptance / non-discrimination / respect for human rights at the provincial level, based on data gathered from the public opinion surveys. The data points in each province are very similar, scoring within the range of 3.25-3.75 points.

4. There are five provincial indicators of the Low inequality in society and fair distribution of resources, four of which are based on statistical data and one on survey data. The data points in each province differ considerably, ranging ranges from 2-4.2 points.

5. Provinces of the north eastern part of Thailand have the lowest peace index. The southern region has a higher level of peace than the country's overall score, which is interesting because of the low non-violence index in the three southern border provinces which there is only a low non-violence index in the 3 southern border provinces, though the other index scores in those three provinces are very similar to the overall scores throughout the country. Specifically. 1.4 indicator of the number of deaths from domestic conflicts and the 1.5 terrorism effect shows that the scores of Pattani, Yala, and Narathiwat Provinces are at a score of 1 (with a low level of peace) in comparison to the overall score of the country.

Suggestions from the research

Suggestion 1: Spatial actions to promote peace. This research revealed a moderate level of peace levels Thailand, with provincial level assessment finding are areas with high levels of peace and an area with a low level of peace. These differences suggest that peace-building measures should not be decided by looking at the whole picture only. The problem solving of spatial resolution is also important. Guidelines appropriate to each area can be determined by viewing at all 23 sub-indicators to learn about which have low values and then devising methods to raise the levels of those indicators.

Suggestion 2: Indexing should be conducted on a yearly basis or every other year. This research is based on data gathered in 2017, and this can be used as the initial data. However, if the peace index is identified, it should be indexed every year or every other year to indicate the direction of any change that occurs. Nevertheless, in the opinions and experiences questionnaire of the people collected by the Office of Statistics every year of over 30,000 sets should continue in order to be able to compare data, views, and opinions of the people every year.

Suggestion 3: To promote awareness and utilization of the broader peace index. This can be done by starting with publishing the overview and provincial index, promoting a forum to exchange

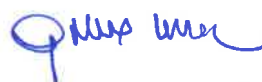
knowledge about the utilization of the Peace Index, undertaking ongoing research to develop a suitable index for different situations, and use these things in policy-making. .

Suggestion 4: Indicators should be reviewed. A list of other indicators should be developed to include in the next peace scale, such as justice indicators, some human rights indicators, mind-affecting indicative matters such as suicide, living a happy life. In addition to reviewing indicators, statistical data and questionnaires should also be reviewed to improve the questions in accordance with the indicators shall be proceeded. Specifically speaking of inequality, for a greater understanding of inequality, studies from many dimensions including socio-economic, political, and inequalities should be conducted, and measurement of inequality should be measured by considering various indicators such as income, property, holdings of production factors, access to government services in various fields including infrastructure, education, public health, work, judicial process, as well as opportunities to be a part of making government policies decisions, social mobility, average age, discrimination based on differences, innovations, etc. Data collection should be considered by its appropriateness, both from survey and from statistical data.

คำนำ

สถาบันพระปกเกล้า ในฐานะสถาบันทางวิชาการภายใต้การกำกับของประธานรัฐสภา ตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยึดมั่นในสันติวิธีและธรรมาภิบาล งานวิจัยเล่มนี้ ดำเนินการวิจัยโดย ดร.ชลัท ประเทืองรัตนา และดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว ซึ่งผู้อ่านจะได้ทราบถึงการสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพในบริบทสากล รวมถึงฐานคิดที่อยู่เบื้องหลังของการใช้ตัวชี้วัดดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้อ่านจะได้ทราบถึงสถานการณ์และอุณหภูมิของสังคมไทยในด้านสันติภาพ โดยมีตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นมาให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย นักวิจัยได้พัฒนาตัวชี้วัดด้านหลัก 4 ด้านและ ตัวชี้วัดย่อย 23 ตัวชี้วัด และได้วัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งได้ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการวิจัยในปีต่อไป เพื่อประโยชน์ต่อสังคมในการเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) ใช้เฝ้าระวังความขัดแย้งรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไป

สถาบันพระปกเกล้าขอขอบคุณ นักวิจัยทั้ง 2 ท่านที่ได้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ และผู้ที่มีส่วนร่วมทุกท่านที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลจากงานวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการ ผู้สนใจทั่วไป และเกิดการขับเคลื่อนให้สังคมไทยเกิดความสันติสุขได้อย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมต่อไป

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

ธันวาคม 2562

สารบัญ

หน้า

รายชื่อนักวิจัย	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
Executive Summary	จ
คำนำ	ญ
สารบัญ	ฎ
สารบัญตาราง	ฏ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและสภาพปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพของต่างประเทศและในประเทศ	14
2.1 แนวคิดด้านสันติภาพ	14
2.2 ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพของต่างประเทศและในประเทศ	15
บทที่ 3 การพัฒนาดัชนีและตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย	74
บทที่ 4 ผลการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย	99
4.1 ผลการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการให้น้ำหนักความสำคัญของดัชนีแต่ละด้านของประชาชน	99
4.2 ผลการให้น้ำหนักแก่ดัชนีหลักและดัชนีย่อยของกลุ่มตัวอย่าง	102
4.3 ผลการคำนวณค่าดัชนี	104
4.4 ผลการคำนวณดัชนีในระดับประเทศและระดับจังหวัด	124
4.5 ข้อสังเกตเพิ่มเติมด้านสันภาพ: กรณีของมาตรา 112 กับสันติภาพในสังคมไทย	127
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	130
5.1 สรุปผลการศึกษา	133
บรรณานุกรม	141
ภาคผนวก 1 แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชน	143
ภาคผนวก 2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)	151
ประวัติผู้วิจัย	162

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงลบ	18
ตารางที่ 2.2 ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงบวก	27
ตารางที่ 2.3 สมมติฐานและตัวชี้วัดอุณหภูมิด้านการสร้างความปรองดอง 2004 – 2013	35
ตารางที่ 2.4 ตารางแสดงเป้าประสงค์และตัวชี้วัดภายใต้ เป้าหมายที่ 16 ว่าด้วยเรื่องสันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็งและความยุติธรรม	43
ตารางที่ 2.5 เปรียบเทียบตัวชี้วัดสันติภาพของต่างประเทศและของไทย	53
ตารางที่ 2.6 รายละเอียดตัวชี้วัดและตัวชี้วัดย่อยที่อธิบายถึงแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการอ้างอิง	55
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์	99
ตารางที่ 4.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน	101
ตารางที่ 4.3 การแจกแจงทางสถิติจำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนของครัวเรือน	101
ตารางที่ 4.4 องค์ประกอบ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุ ของประชากร	102
ตารางที่ 4.5 องค์ประกอบ P2. ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุ ของประชากร	103
ตารางที่ 4.6 องค์ประกอบ P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ /การเคารพสิทธิมนุษยชน ถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุของประชากร	103
ตารางที่ 4.7 องค์ประกอบ P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุของประชากร	103
ตารางที่ 4.8 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ	104
ตารางที่ 4.9 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ	104
ตารางที่ 4.10 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน คำถามข้อ 1 และ 2	105
ตารางที่ 4.11 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน คำถามข้อ 3	105
ตารางที่ 4.12 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน	105
ตารางที่ 4.13 เกณฑ์การให้คะแนนมุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว	106
ตารางที่ 4.14 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว	106
ตารางที่ 4.15 เกณฑ์การให้คะแนนจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ	107
ตารางที่ 4.16 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ	107
ตารางที่ 4.17 เกณฑ์การให้คะแนนผลกระทบจากการก่อการร้าย	108
ตารางที่ 4.18 ผลการคำนวณผลกระทบจากการก่อการร้าย	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.19 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน	109
ตารางที่ 4.20 ผลการคำนวณจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน	109
ตารางที่ 4.21 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน	110
ตารางที่ 4.22 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed Population) ประชากรต่อแสนคน	110
ตารางที่ 4.23 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police)	111
ตารางที่ 4.24 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน	111
ตารางที่ 4.25 เกณฑ์การให้คะแนนจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย	112
ตารางที่ 4.26 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย	112
ตารางที่ 4.27 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว	113
ตารางที่ 4.28 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว	113
ตารางที่ 4.29 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	114
ตารางที่ 4.30 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	114
ตารางที่ 4.31 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง	115
ตารางที่ 4.32 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไป	115
ตารางที่ 4.33 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ	116
ตารางที่ 4.34 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ	116
ตารางที่ 4.35 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง	117
ตารางที่ 4.36 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง	117
ตารางที่ 4.37 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน	117
ตารางที่ 4.38 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน	117
ตารางที่ 4.39 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม	119
ตารางที่ 4.40 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม	118
ตารางที่ 4.41 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้	119
ตารางที่ 4.42 ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้	119
ตารางที่ 4.43 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน	119
ตารางที่ 4.44 ผลการคำนวณตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.45 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดช่องว่างความยากจน	120
ตารางที่ 4.46 ผลการคำนวณตัวชี้วัดช่องว่างความยากจน	120
ตารางที่ 4.47 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน	121
ตารางที่ 4.48 ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน	121
ตารางที่ 4.49 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน	122
ตารางที่ 4.50 ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน	122
ตารางที่ 4.51 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการกระจายบุคลากรทางการแพทย์	123
ตารางที่ 4.52 ผลการคำนวณตัวชี้วัดการกระจายบุคลากรทางการแพทย์	122
ตารางที่ 4.53 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวะ และปริญญาตรี	124
ตารางที่ 4.54 ผลการคำนวณตัวชี้วัดการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะ และปริญญาตรี	124
ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบคะแนนสันติภาพระดับประเทศวัดโดยสถาบันพระปกเกล้ากับ สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ	135

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1.1 การจำลองค่าการกระจายตัวของดัชนี	10
ภาพที่ 1.2 แหล่งที่มาของข้อมูล และระดับความละเอียดของข้อมูล	13
ภาพที่ 2.1 ดัชนีสันติภาพเชิงลบ	23
ภาพที่ 3.1 ภาพองค์ประกอบสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย	76
ภาพที่ 3.2 กรอบแนวคิดความรุนแรง 3 ระดับกับตัวชี้วัดด้านสันติภาพ	77
ภาพที่ 4.1 คำนวณน้ำหนักสำหรับดัชนีหลักทั้ง 4 ด้าน	102
ภาพที่ 4.2 ผลการคำนวณดัชนีสันติภาพระดับประเทศสำหรับปี พ.ศ. 2560	125
ภาพที่ 4.3 ผลการคำนวณดัชนีระดับจังหวัด	126
ภาพที่ 4.4 สถิติคดีมาตรา 112 ในชั้นตำรวจ	128
ภาพที่ 5.1 แหล่งที่มาของข้อมูล และระดับความละเอียดของข้อมูล	133
ภาพที่ 5.2 อันดับสันติภาพของประเทศไทยในโลกช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา	134

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและสภาพปัญหา

คำว่า “สันติภาพ” (Peace) มีการนิยามแตกต่างกันไป คำนิยามที่ใช้กันมากคือ สันติภาพเชิงลบ (Negative Peace) และสันติภาพเชิงบวก (Positive Peace) สันติภาพเชิงลบคือไม่มีความรุนแรงทางตรง (Direct Violence) หรือความรุนแรงที่ปรากฏอย่างชัดเจน รวมถึงสงคราม และสันติภาพเชิงบวกคือไม่มีความรุนแรงในเชิงโครงสร้าง (Structural Violence) เช่น ความไม่ยุติธรรม สำหรับความรุนแรงในเชิงวัฒนธรรม (Cultural Violence) เช่น ทักษะคติที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงทางตรงได้ เป็นต้น (Galtung, 1967,p.12) หากกล่าวอย่างเฉพาะเจาะจงถึงสงครามในโลกนี้ตั้งแต่ในอดีต มีทั้งที่เป็นสงครามภายในประเทศ (Non-Interstate War)และสงครามระหว่างประเทศ (Interstate War) อย่างไรก็ตาม สงครามระหว่างประเทศมีแนวโน้มลดลง ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ความรุนแรงที่เกิดขึ้นส่วนมากเป็นสงครามภายในประเทศ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของความขัดแย้งที่นำมาสู่สงครามได้เป็น (Ramsbotham, O., Woodhouse, T. & Miall, H., (2011,p 71-79)

1) ความขัดแย้งด้านการปฏิวัติและอุดมการณ์ (Revolution/Ideology Conflict) รวมถึงการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของการปกครองในรัฐ เช่น เปลี่ยนแปลงจากระบอบทุนนิยมมาเป็นสังคมนิยม การเปลี่ยนแปลงจากระบอบเผด็จการมาเป็นประชาธิปไตย และการเปลี่ยนแปลงจากรัฐทางโลกมาเป็นรัฐอิสลาม เป็นต้น

2) ความขัดแย้งด้าน อัตลักษณ์/การแบ่งแยก (Identity/Secession Conflict) เกี่ยวข้องกับชุมชน การขึ้นอยู่กัธรรมชาติของกลุ่ม ซึ่งรวมถึงการต่อสู้เพื่อให้ได้อำนาจในการปกครองตนเอง และการแบ่งแยกดินแดน

3) ความขัดแย้งภายในกลุ่ม (Factional Conflict) รวมถึงการรัฐประหาร และการต่อสู้กันเพื่อแย่งอำนาจภายในรัฐของผู้นำเพื่อให้มีอำนาจในการปกครอง

ในมุมมองของคณาจารย์ด้านสันติภาพหลายท่านจากหลายสำนัก¹ เห็นตรงกันว่าสันติภาพเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา และต้องหาทางในการจัดการกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นรวมถึงหาทางป้องกันมิให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น ข้อเสนอแนวทางในการป้องกันสงครามระหว่างประเทศและภายในประเทศมีหลายแนวทาง แนวทางหนึ่งคือ การเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) ซึ่งสามารถกระทำได้โดย 1) ระบุประเภทและตำแหน่งของความขัดแย้งที่จะกลายเป็นความรุนแรง 2) ตรวจสอบและประเมินว่าใกล้แค่ไหนที่จะนำไปสู่ความรุนแรง การเตือนภัยล่วงหน้าจะเป็นการทำงานที่เน้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการใช้สถิติเข้ามาในการจัดระบบข้อมูล รวมถึงหาสาเหตุของความขัดแย้งดังกล่าว และหาผู้ที่มีศักยภาพในการป้องกันและจัดการกับปัญหานั้นได้ การทราบถึงข้อมูลดังกล่าวอย่างเพียงพอจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างเที่ยงตรงและทันเวลา ภายใต้หลักความมีเหตุผลมิใช่การใช้ความรู้สึกหรืออารมณ์ในการแก้ไขปัญหาเท่านั้น ดังนั้นในบางประเทศจึง มีการสร้างฐานข้อมูลด้านการเฝ้าระวังความขัดแย้งรุนแรงที่อาจจะส่งผลบั่นทอนสันติภาพไว้อย่างเป็นระบบ ยกตัวอย่างเช่น (Ramsbotham, O., Woodhouse, T. & Miall, H., (2011,p 64)

1) ตัวแบบจำลองด้านความขัดแย้ง (Conflict Simulation Model)-KOSIMO ฐานข้อมูลนี้เป็นการวัดความขัดแย้งที่กลายเป็นความรุนแรงและสามารถจัดการความขัดแย้งนั้นได้ พัฒนาโดย University of Hidelberg ในประเทศเยอรมนี

2) ฐานข้อมูลความขัดแย้งและการสร้างสันติภาพ พัฒนาโดย Escola de Cultura de Pau (ECP) Autonomous University ในบาร์เซโลนา ประเทศสเปน เป็นการวัดกิจกรรมด้านการสร้างสันติภาพ เช่น สถานะของการเจรจาสันติภาพ การทำงานของคณะกรรมการสร้างสันติภาพของสหประชาชาติ การปลดอาวุธ และการคืนสู่สังคม เป็นต้น

3) ดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index)-GPI จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (Institute for Economics and Peace)-IEP ในประเทศออสเตรเลีย

ในบรรดาฐานข้อมูลทั้ง 3 แหล่ง ฐานข้อมูลดัชนีสันติภาพโลกมีความเป็นระบบและต่อเนื่องมากที่สุด ส่วนอีก 2 ฐานข้อมูลที่เหลือข้อมูลไม่ได้นำมาเผยแพร่อย่างเป็นระบบเท่ากับฐานข้อมูลดัชนีสันติภาพโลก สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพได้พัฒนาดัชนีขึ้นมาทั้งดัชนีสันติภาพเชิงลบ (Peace Index) และดัชนีสันติภาพเชิงบวก (Positive Peace Index) โดยวัดระดับสันติภาพเชิงลบมาเป็นเวลานานับ 10 ปี โดยในปีค.ศ. 2018 วัดระดับสันติภาพในโลกเปรียบเทียบกับ 163 ประเทศ ดัชนีสันติภาพเชิงลบวัดในด้านความรุนแรงทางกายภาพ ความมั่นคงปลอดภัยในสังคมและการทหาร สำหรับดัชนีสันติภาพเชิงบวกวัดในด้านสังคมที่มีความ

¹ ศึกษาแนวคิดเพิ่มเติมได้จากทัศนะ งานเขียน งานวิจัยของสำนักคิดต่างๆ ได้เช่น ศูนย์ข่าวสารสันติภาพ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล หลักสูตรสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ (PRC) ฯลฯ

เป็นธรรมและคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ซึ่งในปีค.ศ. 2018 การวัดดัชนีสันติภาพเชิงลบประเทศไทยได้ถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 113 จาก 163 ประเทศ (Institute for Economics and Peace,2018) สำหรับดัชนีสันติภาพเชิงบวกในปี ค.ศ.2016 ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 71 จาก 162 ประเทศ (Institute for Economics and Peace,2016)

เมื่อพิจารณาบริบทเฉพาะความรุนแรงภายในประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างจากนานาประเทศอย่างมีนัยยะสำคัญ ด้วยบริบทสังคมการเมืองไทยมีความขัดแย้งในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความรุนแรงทางการเมืองไทย กล่าวอย่างเฉพาะเจาะจงนับตั้งแต่ หลังปี พ.ศ. 2475 ประจักษ์ ก้องกีรติ (2553) ได้รวบรวมปรากฏการณ์ความรุนแรงทางการเมืองอย่างน้อยที่เกิดขึ้นอย่างน้อยใน 14 รูปแบบ ในงานวิจัยนี้จะขอยกตัวอย่างบางเหตุการณ์สำคัญ ได้แก่

1. การสู้รบกลางเมืองในเหตุการณ์กบฏบวรเดชในปี พ.ศ. 2476
2. สงครามกลางเมืองระหว่างรัฐบาลไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
3. การปราบปรามผู้ชุมนุมโดยรัฐในเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516
4. เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519
5. การปราบปรามผู้ชุมนุมโดยผู้นำกองทัพในเหตุการณ์พฤษภาฯ 2535
6. สงครามปราบปรามยาเสพติดและวิสามัญฆาตกรรม
7. ความรุนแรงในภาคใต้ที่ประทุขึ้นมาเรื่อยๆตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 และ
8. วิฤตการณ์ความรุนแรงทางการเมืองไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ถึงปัจจุบัน เป็นต้น

กล่าวให้ถึงที่สุด บริบทความรุนแรงของประเทศไทยย่อมมีความแตกต่างกับบริบทความรุนแรงของต่างประเทศ การวัดระดับสันติภาพในโลกรวมถึงสันติภาพของประเทศไทยเปรียบเทียบกับระดับสากลโดยองค์กรต่างประเทศ ทำให้ได้เห็นภาพของสันติภาพโลกในภาพกว้างได้ อาจเปรียบได้กับการมองจากภายนอกสู่ภายใน แต่อาจขาดมิติที่มองจากบริบทของประเทศไทยเอง เปรียบได้กับการมองจากภายในสู่ภายนอก

ด้วยความแตกต่างของบริบทในสังคมที่ไม่เหมือนกัน ตัวชี้วัดด้านสันติภาพของแต่ละแห่งย่อมไม่เหมือนกันในการนำมาอธิบายปรากฏการณ์แต่ละสังคม รวมถึงความแตกต่างของวิธีการจัดเก็บข้อมูล อีกทั้งการเก็บข้อมูลของต่างประเทศเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลในระดับประเทศ ยังไม่ได้เก็บข้อมูลลงถึงระดับภูมิภาคหรือจังหวัด ประกอบกับการเก็บข้อมูลด้านสันติภาพในระดับโลกยังขาดมิติที่เป็นบริบทของประเทศไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง แต่การเก็บข้อมูลของสากลนั้นใช้ตัวชี้วัดชุดเดียวกันในการเปรียบเทียบ 163 ประเทศที่มีการสำรวจอาจทำให้ได้เห็นภาพของสันติภาพในเชิงเปรียบเทียบ แต่ขาด

ความลึกในเฉพาะเจาะจงภายใน ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการสร้างดัชนี และตัวชี้วัดที่ใช้สำหรับประเทศไทย เป็นการเฉพาะในด้านของสันติภาพและความปรองดองต่อไป ภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรงของไทย ที่ยังคงดำรงอยู่ แต่เปลี่ยนรูปร่างและมีความเป็นพลวัตรเคลื่อนตัวไปอย่างต่อเนื่องภายใต้กระแสโลกและท้องถิ่น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 สรรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพทั้งในและต่างประเทศ
- 2.2 พัฒนาตัวชี้วัด ด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
- 2.3 วัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย จำนวน 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2558- วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2561

ในช่วงปีที่ 1 เป็นการทบทวนวรรณกรรม สรรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพ

ในช่วงปีที่ 2 เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดและแบบสอบถามด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

ในช่วงปีที่ 3 เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดและทดลองเก็บข้อมูลเพื่อวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพของทั้งในและต่างประเทศ โดยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับดัชนีชี้วัดด้านสันติภาพ ความขัดแย้ง ความรุนแรงและการสร้างความปรองดองจากเอกสารทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์การสหประชาชาติ สถาบันเศรษฐกิจศาสตร์และสันติภาพ (IEP) รายงาน SA Reconciliation Barometer Survey ของแอฟริกาใต้ ดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ ของ World Justice Project สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น อีกทั้งแบบสอบถามด้านสันติภาพของหน่วยงานต่างๆ โดยฐานข้อมูลหลักที่นำมาใช้ในการทำดัชนีสันติภาพคือรายงานดัชนีสันติภาพโลกและดัชนีสันติภาพเชิงบวกของสถาบันเศรษฐกิจศาสตร์และสันติภาพ

- 2) วิธีเก็บข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth-Interview) เริ่มต้นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสันติภาพเกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย เป็นการรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านสันติภาพ ความขัดแย้ง ความรุนแรงและการสร้างความปรองดอง โดยการสัมภาษณ์ถึงความเป็นไปได้ในการจัดดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย ประกอบด้วยนักวิชาการจากสถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สถาบันศาสนาวัฒนธรรมและสันติภาพ มหาวิทยาลัยพายัพ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นอกจากนี้ ได้สอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการทำตัวชี้วัดจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กระทรวงยุติธรรมและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น จำนวน 10 คน

การสนทนากลุ่มย่อย 3 พื้นที่ คือพิษณุโลก พะเยาและอุบลราชธานี เพื่อให้ความเห็นต่อตัวชี้วัดและแบบสอบถาม โดยมีองค์ประกอบผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อยที่เป็นนักวิชาการ ข้าราชการและภาคประชาสังคม พื้นที่ละประมาณ 20 คน รวมกลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน

การเก็บข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ การสำรวจความคิดเห็นและข้อมูลสถิติจากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1.การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน โดยสถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงและสันติวิธี จำนวนการสำรวจครั้งนี้ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Three-stage Sampling โดยกำหนดให้เขตแ่งนับ (Enumeration Area : EA) เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง ครั้วเรือนส่วนบุคคลที่มีสมาชิกอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง และสมาชิกที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปเป็นหน่วยตัวอย่าง ขั้นที่สาม การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 2 – 20 เมษายน พ.ศ. 2561 โดยทำการสัมภาษณ์สมาชิกในครั้วเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปกระจายทุกจังหวัด ทั่วประเทศ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 33,420 คน

2.สำหรับข้อมูลเชิงสถิติจากหน่วยงานต่างๆ จัดเก็บข้อมูลโดยขอหรือใช้ข้อมูลจากหน่วยงานย้อนหลัง 3 ปี แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อตอบแต่ละตัวชี้วัด เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

3) เครื่องมือในการวิจัย

ในการพัฒนาตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคำถามเกี่ยวกับนิยามสันติภาพ องค์ประกอบของสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยโดยเป็นคำถามกว้างๆเพื่อให้ได้คำตอบดังกล่าว เมื่อได้ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องจากการสัมภาษณ์ รวมถึงจากการทบทวนวรรณกรรม ได้นำมายกร่างเป็นตัวชี้วัดและข้อคำถามเพื่อตอบตัวชี้วัด ตัวชี้วัด 4 ด้านหลัก จำนวน 20 กว่าตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เก็บข้อมูลที่แตกต่างกันคือ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและจากข้อมูลของหน่วยงานต่างๆที่เก็บข้อมูลในรูปแบบของสถิติที่แตกต่างกัน

3.1 การสนทนากลุ่มย่อย

การสนทนากลุ่มย่อย 3 พื้นที่ คือพิษณุโลก พะเยาและอุบลราชธานี เพื่อให้ความเห็นต่อตัวชี้วัดและแบบสอบถาม โดยมีองค์ประกอบผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อยที่เป็นนักวิชาการ ข้าราชการและภาคประชาสังคม พื้นที่ละประมาณ 20 คน รวมกลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน

3.2 แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและหาความเที่ยงตรง

ในส่วนของแบบสอบถามเพื่อตอบตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับสังคมไทย มีการตรวจสอบและหาความเที่ยงตรงของตัวชี้วัดและข้อคำถาม ใช้การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อนำไปปรับปรุงตัวชี้วัดและแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพื่อพิจารณาว่ามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือไม่

4)การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจัดกลุ่มข้อมูลเป็นหมวดหมู่ จากการทบทวนวรรณกรรมถึงความหมายและองค์ประกอบของสันติภาพ ประกอบกับการนิยามความหมายและองค์ประกอบดังกล่าวจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ทำให้จัดกลุ่มตัวชี้วัดด้านสันติภาพเหลือจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3.การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และ 4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม เมื่อได้ตัวชี้วัดแล้วได้นำมาพัฒนาขยายต่อเป็นข้อคำถาม โดยมีการตรวจสอบและหาความเที่ยงตรงของตัวชี้วัดและข้อคำถาม ใช้การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC จากผู้เชี่ยวชาญ

การวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆและจากแบบสอบถาม แต่เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวมาจากฐานข้อมูลคนละชุด ไม่สามารถนำมาหาค่าเฉลี่ยได้ทันที จะต้องปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลางเสียก่อน โปรดดูคำอธิบายเพิ่มเติมในหัวข้อแนวทางที่ 3 คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง

นำมาประมวลให้คะแนนในแต่ละตัวชี้วัด จากนั้นนำมาคิดคะแนนรวมกัน เพื่อหาดัชนีระดับสันติภาพในสังคมไทย

5)ขั้นตอนการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

- 1.การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพของทั้งในและต่างประเทศ
- 2.สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานด้านดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย

3.ยกร่างเป็นตัวชี้วัดและแบบสอบถามที่เหมาะสมกับสังคมไทย

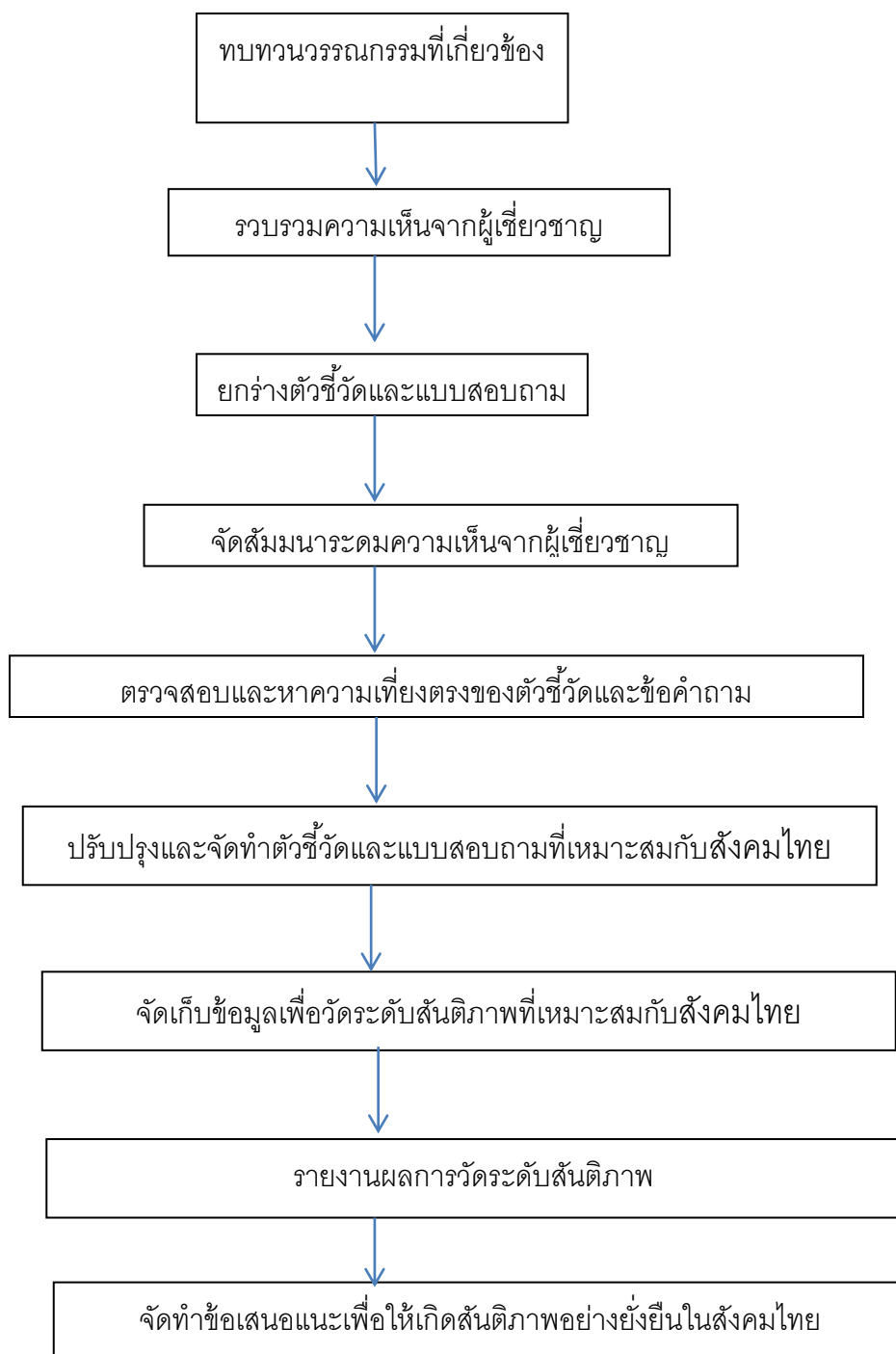
4.จัดสัมมนาระดมความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

5.ตรวจสอบและหาความเที่ยงตรงของตัวชี้วัดและข้อคำถาม ใช้การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามและวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 7 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ความหมายของสันติภาพ ส่วนที่ 2 สังคมปราศจากความรุนแรงทางกายภาพและความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม ส่วนที่ 3 การเคารพสิทธิมนุษยชน/การยอมรับความหลากหลาย ส่วนที่ 4 ความเหลื่อมล้ำในสังคม/การกระจายทรัพยากร รายได้และทรัพย์สิน ส่วนที่ 5 กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม ส่วนที่ 6 อื่นๆ ส่วนที่ 7 ข้อมูลส่วนบุคคล การให้คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ก)ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ข)ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ค)ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้ ผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถามบางข้อออกไปตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. ปรับปรุงและจัดทำตัวชี้วัดและแบบสอบถามที่เหมาะสมกับสังคมไทย

7.จัดเก็บข้อมูลเพื่อวัดระดับสันติภาพที่เหมาะสมกับสังคมไทยทั้งข้อมูลเชิงitudinalและปฐมภูมิ

8.จัดทำรายงานผลการวัดระดับสันติภาพและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดสันติภาพอย่างยั่งยืนในสังคมไทย

6) แนวทางในการจัดทำดัชนีระดับประเทศ

การสร้างดัชนีสำหรับการศึกษาค้างนี้ ได้ยึดแนวทางของ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) ที่เสนอว่า การสร้างดัชนีนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของดัชนีแต่ละตัวว่ามีความหมายอย่างไร การจะนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (Adding up apples and oranges) โดยเฉพาะกรณีที่ดัชนีรวมเกิดจากผลรวมของดัชนีย่อยซึ่งมีที่มาต่างกัน ด้วยเหตุนี้ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) จึงเสนอว่า การจัดทำดัชนีควรประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ขั้นที่ 1 คือ การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้ ขั้นที่ 2 คือ การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม (Data grouping and dimension reduction) ขั้นที่ 3 คือ คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง (Normalization) ขั้นที่ 4 คือ การคำนวณดัชนีในภาพรวม ซึ่งรายงานหลายฉบับได้ยึดตามขั้นตอนนี้ เช่น Human Development Report PISA และ World Competitiveness Report เป็นต้น

ในการศึกษาค้างนี้ จะใช้แนวทางตามที่ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) โดยแบ่งเป็น 3 แนวทางด้วยกัน

แนวทางที่ 1 การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้

ในการสร้างดัชนีจากข้อมูลที่เป็นร้อยละหรือจำนวน เพื่อให้สามารถประเมินระดับ เช่น ระดับ 1-5 ได้นั้น จะต้องมีการปรับค่าข้อมูลเพื่อให้ไม่มีหน่วย (Unit-Free) โดยการใช้ค่า Z Score ซึ่งสามารถคำนวณได้โดยใช้สูตร

$$I_c^t = \frac{x_{qc}^t - x_{qc=\bar{c}}^t}{\sigma_{qc=\bar{c}}^t}$$

โดยที่ I_c^t คือค่าที่ปรับแล้ว x_{qc}^t คือ ค่าของข้อมูลก่อนปรับค่าในเวลา t ส่วน $x_{qc=\bar{c}}^t$ คือ ค่าฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบ และ $\sigma_{qc=\bar{c}}^t$ คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล โดยในกรณีที่ใช้เกณฑ์คะแนน 1-5 เมื่อมีการปรับค่าตามสูตรข้างต้นแล้ว จะสามารถแบ่งกลุ่มข้อมูลออกตาม Percentile ดังนี้ (สำหรับข้อมูลที่ต้องคำนวณโดยใช้วิธีนี้สามารถดูได้จากภาคผนวกที่ 1)

คะแนนที่ได้

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน

1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แนวทางที่ 2 การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม

ในกรณีที่มีข้อมูลหลายตัวที่เกี่ยวข้องกัน ก่อนการจัดทำดัชนี จะต้องมีการจัดกลุ่มของข้อมูลโดยใช้วิธีการ Principal Component Analysis (PCA) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการกำหนดน้ำหนักให้กับตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการสร้างดัชนีย่อย และปรับโครงสร้างข้อมูลให้ปลอดจากหน่วยนับ (Unit Free) โดยจุดเด่นของวิธีการนี้ คือ สามารถลดมิติของข้อมูลให้น้อยลง โดยจัดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาให้เป็นกลุ่มตัวแปร แต่ยังสามารถรักษาโครงสร้างเดิมของข้อมูลเอาไว้ และด้วยตัววิธีการเอง ยังช่วยให้สามารถให้น้ำหนักกับปัจจัยแต่ละตัวได้ว่า มีความสำคัญต่อผลในภาพรวมระดับใด โดยพิจารณาจากการกระจายตัวของข้อมูลที่มีอยู่

อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้มีข้อจำกัด 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้จำเป็นต้องมีข้อมูลจำนวนมาก อย่างน้อยไม่น้อยกว่า 200 ตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ มีข้อมูลเกินกว่าข้อมูลขั้นต่ำที่กำหนด ประเด็นนี้จึงไม่ใช่ข้อจำกัด

ประการที่ 2 การประมาณค่าด้วยวิธีนี้มีความอ่อนไหวต่อข้อมูลที่มีค่าสูงมากหรือต่ำมากกว่าปกติ (Outlier) อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ข้อมูลที่ได้มี 3 ประเภทด้วยกัน คือ ข้อมูลจำนวน ข้อมูลร้อยละ และข้อมูลที่ถูกกำหนดขึ้นมาเป็นคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 จึงไม่มีปัญหาเรื่องข้อมูลที่มีค่าสูงหรือต่ำมากกว่าปกติ

ประการที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ซึ่งใช้กำหนดค่าน้ำหนักของผลรวมไม่ได้เป็นค่าที่สะท้อนระดับอิทธิพลที่แท้จริงของตัวแปรนั้นที่มีต่อเรื่องที่ต้องการประเมิน ประเด็นนี้เป็นข้อจำกัดของการศึกษาครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ต้องการหาระดับอิทธิพลของปัจจัย แต่เป็นการสร้างดัชนี ข้อจำกัดนี้จึงไม่ได้เป็นประเด็นสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

แนวทางที่ 3 คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง

มีวิธีการในการสร้างดัชนีอยู่หลายวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีก็มีความเหมาะสมในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน รายละเอียดของจุดเด่นและข้อจำกัดวิธีการคำนวณดัชนีสามารถอ่านเพิ่มเติมได้จาก OECD (2008), Freudenberg (2003) และ Jacob et al., (2004) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือกวิธีการ Min-Max Normalization เพื่อให้ในการคำนวณข้อมูลความเห็นที่มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 ซึ่งสามารถคำนวณได้โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$I_j = \frac{x_i - \min(x_i)}{\max(x_i) - \min(x_i)}$$

โดยที่ x_i คือ ค่าประมาณค่าที่ i ของดัชนีตัวที่ j
 ซึ่งได้มาจากการประมาณค่าด้วยวิธี PCA
 $\min(x_i)$ คือ ค่าประมาณต่ำสุด ของดัชนีตัวที่ j
 ซึ่งได้มาจากการประมาณค่าด้วยวิธี PCA
 $\max(x_i)$ คือ ค่าประมาณสูงสุด ของดัชนีตัวที่ j
 ซึ่งได้มาจากการประมาณค่าด้วยวิธี PCA

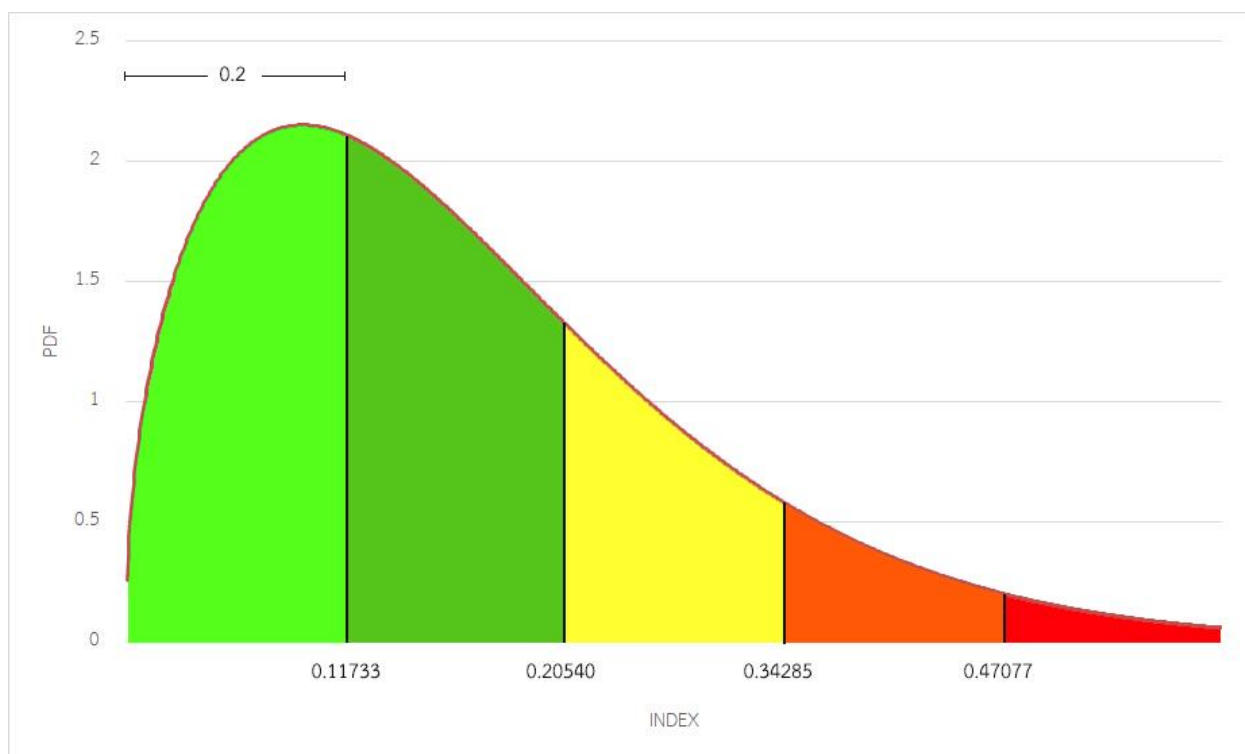
การประมาณค่าด้วยวิธีนี้จะทำให้ค่าดัชนีอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 โดยค่าที่ใกล้ 1 หมายถึงดัชนีตัวนั้นมีค่าสูง จุดเด่นของวิธีการนี้คือ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันให้มีความชัดเจนขึ้นได้ว่าการเทียบค่าเฉลี่ยเพียงอย่างเดียว เมื่อข้อมูลทุกชุดถูกปรับค่าด้วยวิธีการนี้ ดัชนีย่อยแต่ละตัวซึ่งเดิมมีหน่วยวัดที่

แตกต่างกัน ก็สามารถนำมารวมกันได้โดยไม่ประสบปัญหาของหน่วยนับที่ต่างกัน วิธีการคำนวณเดียวกันนี้ ยังนำมาปรับใช้กับกรณีของข้อมูลสถิติที่เก็บจากหน่วยงานต่างๆ โดยให้ x_i คือ ค่าสถิติของปีล่าสุดที่ต้องการศึกษา $\min(x_i)$ คือ ค่าสถิติต่ำสุดในรอบ 3 ปี และ $\max(x_i)$ คือ ค่าสถิติสูงสุดในรอบ 3 ปี อย่างไรก็ตามในการศึกษาอาจจะเลือกช่วงเวลาที่มากกว่าหรือน้อยกว่า 3 ปี ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล และความต่อเนื่องของการเก็บข้อมูล ซึ่งจะต้องพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายตัวชี้วัดต่อไป

7. แนวทางในการจัดทำดัชนีในระดับจังหวัด

สำหรับการคำนวณดัชนีที่มีข้อมูลระดับจังหวัดนั้น เนื่องจากข้อมูลระดับจังหวัดที่จะไม่มีความต่อเนื่อง เปรียบเสมือนภาพต่อที่ไม่สมบูรณ์ การนำข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่องมากำหนดช่วงคะแนนจะทำให้ผลที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ด้วยเหตุนี้ ก่อนการทำดัชนี จึงต้องมีการประมาณค่าการกระจายตัวใหม่ (Probability Density Function: PDF) โดยใช้ข้อมูลระดับจังหวัดมาเป็นฐานในการประมาณค่าเพื่อให้ได้ภาพการกระจายตัวที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำค่าที่ได้จากการประมาณการกระจายตัวดังกล่าวมากำหนดเกณฑ์ในการเลือกระดับคะแนนของดัชนี โดยวิธีการประมาณค่าที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ Singh-Maddala Distribution

ภาพที่ 1.1 การจำลองค่าการกระจายตัวของดัชนี

จากรูปที่ 3.1 จะเห็นว่าเมื่อใช้ Singh-Maddala Distribution ในการสร้าง PDF ของดัชนี จะได้ดังรูป โดยจะแบ่งช่วง PDF ของดัชนีออกเป็น 5 กลุ่ม โดยเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศ กลุ่มที่มีค่าในพื้นที่สีเขียวและสีเขียวแก่ จะเป็นกลุ่มที่มีระดับความรุนแรงของปัญหาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ กลุ่มสีเหลืองมีระดับ

ความรุนแรงของปัญหาใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศ และกลุ่มสี่สี่และสี่แดงมีระดับความรุนแรงของปัญหาสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยสมการที่ใช้ในการประมาณค่าใช้สมการต่อไปนี้

$$f(x) = \left(\frac{aq}{b}\right) z^{-(q+1)} \left(\frac{x}{b}\right)^{(a-1)};$$

การประมาณค่าข้อมูลในกรณีที่ข้อมูลที่มีอยู่ไม่เป็นปัจจุบัน

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ได้นำข้อมูลจากหลายแหล่ง ข้อมูลจากบางแหล่งยังไม่เป็นปัจจุบัน จึงต้องนำเอาข้อมูลในอดีตมาใช้ในการประมาณค่าด้วยสมการต่อไปนี้

$$Y = \beta_0 + \beta_1 Time + \varepsilon_i$$

ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูล Terrorist Index ที่มีอยู่เป็นของปี 2559 จึงไม่สามารถนำมาใช้สร้างดัชนีในปี 2560 ได้โดยตรง ต้องมีการประมาณค่าโดยอ้างอิงจากตัวเลขในอดีตโดยใช้ข้อมูลของปี 2557-2559 (3 ปี) มาสร้างแบบจำลองเพื่อพยากรณ์ข้อมูลในปี 2560 โดยจะต้องพยากรณ์ข้อมูลของทุกประเทศแล้วจึงนำเอาค่าพยากรณ์ของทุกประเทศมาจัดอันดับใหม่ตาม Percentile เพื่อให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การคำนวณดัชนีในภาพรวม

แนวทางในการวิเคราะห์ผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมจะทำตามข้อเสนอแนะของ UN (2011) และ UNDP (2012) ที่ระบุให้เริ่มต้นการวิเคราะห์ด้วยการหาแนวทางการถ่วงน้ำหนักโดยอาศัยความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ทางสถิติ จากนั้นให้วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนจะนำเอาผลที่ได้มาสร้างเป็นดัชนีประสม (Composite Index) ในแต่ละด้านให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยใช้สูตร

$$I_i = \sum_{j=1}^n W_j * h_j$$

โดยที่ I_i = ค่าดัชนีประสมในด้านที่ i

W_j = น้ำหนักที่ให้กับดัชนีด้านที่ j และ

h_j = ค่าเฉลี่ยดัชนีย่อยตัวที่ j

สำหรับค่าน้ำหนักที่ให้ดัชนีย่อยและดัชนีหลักในแต่ละด้าน จะได้มาจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพและปริมณฑลจำนวน 400 คน เพื่อประเมินว่าประชาชนให้ความสำคัญกับแต่ละประเด็นมากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการถ่วงน้ำหนักข้อมูลเพื่อจัดทำดัชนี สำหรับรายละเอียดของประเภทข้อมูล เกณฑ์การให้คะแนน และแหล่งที่มาของข้อมูลสามารถดูได้จากภาคผนวกที่ 1 และ 2 จากนั้นจึงนำมาให้คะแนนตามเกณฑ์ 1-5 โดย 5 คือค่าระดับสันติภาพสูงสุด

วิธีการจัดเก็บ และระดับของข้อมูล

รูปที่ 3.2 สรุปแหล่งข้อมูลว่ามีวิธีการจัดเก็บอย่างไร เป็นข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น หรือเป็นข้อมูลจากหน่วยงาน และแสดงให้เห็นระดับของข้อมูลว่า เป็นข้อมูลระดับจังหวัดหรือข้อมูลระดับประเทศ จากข้อมูลที่มาของข้อมูล มีตัวชี้วัดทั้งหมด 23 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยที่มาของข้อมูลจากการสำรวจความ

คิดเห็น 9 ตัวชี้วัดและข้อมูลจากหน่วยงาน 14 ตัวชี้วัด ในส่วนของระดับของข้อมูล แบ่งได้เป็นระดับประเทศ 8 ตัวชี้วัด และระดับจังหวัด 15 ตัวชี้วัด จากข้อมูลที่สามารถวัดได้ลึกลงไปถึงในระดับจังหวัดมีไม่ครบทั้ง 23 ตัวชี้วัดเนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ไม่ได้จัดเก็บข้อมูลถึงระดับจังหวัดแต่เป็นการเก็บข้อมูลในระดับประเทศ เช่น จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

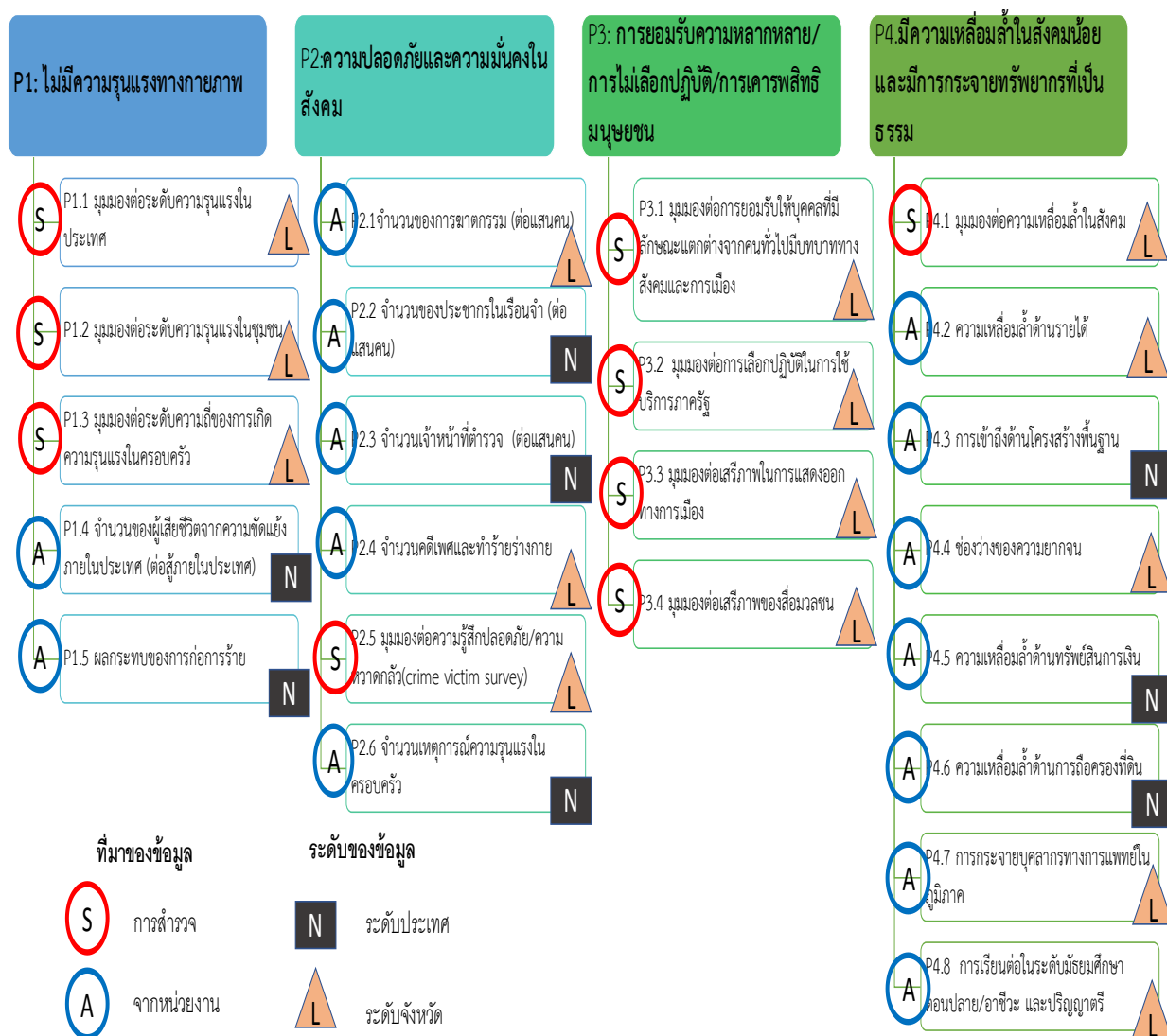
จากข้อมูลตัวชี้วัด 4 ด้านหลัก จะเห็นได้ว่า ข้อมูลในด้านของความรุนแรงทางกายภาพและการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน จะมีข้อมูลจากการสำรวจเป็นส่วนมาก ส่วนข้อมูลด้านความปลอดภัยและมั่นคงในสังคมและข้อมูลด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมและการกระจายตัวของทรัพยากรที่เป็นธรรม จะเป็นข้อมูลจากหน่วยงานเป็นส่วนมาก

จากการที่ข้อมูลมีระดับแตกต่างกันมีการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่เหมือนกัน จะต้องมีการคำนวณคะแนนให้เป็นระดับตามช่วงคะแนน percentile เป็น 5 ช่วงหรือระดับ กล่าวคือ

1) ข้อมูลสำรวจความเห็นของประชาชนจะเป็นการสอบถามระดับการเห็นด้วยว่ามีมากน้อยเพียงใด หรือเป็นการสอบถามได้เคยประสบเหตุนั้นๆ หรือไม่ แล้วนำผลที่ได้มาจัดกลุ่มคะแนนเป็น 5 ระดับ (จากระดับความเห็น 4 ระดับ มาจัดเป็น 5 กลุ่มคะแนน) ตามช่วงคะแนนว่าอยู่ใน percentile ที่เท่าไร เช่น ถ้าคะแนนที่ได้อยู่ในช่วง percentile ที่ 18 ก็จะได้ระดับคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน (มีสันติภาพน้อยที่สุด) ถ้าเป็น percentile ที่ 85 จะได้ระดับคะแนน 5 (มีสันติภาพมากที่สุด)

2) สำหรับข้อมูลสถิติทางการ ก่อนจะมีการให้ระดับคะแนน 1-5 จะต้องมีการนำข้อมูลมาจัดกลุ่มโดยเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม คือ การแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ช่วงเช่นกัน โดยจะต้องมีการสร้างแบบจำลองทางสถิติเพื่อสร้างโครงสร้างการกระจายตัวของข้อมูล ก่อนจะนำมาจัดกลุ่มตาม percentile ต่อไป

รูปที่ 1.2 แหล่งที่มาของข้อมูล และระดับความละเอียดของข้อมูล

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพทั้งในและต่างประเทศ
2. ได้ตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย แต่ต้องมีการตรวจสอบซ้ำเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของตัวชี้วัดและผลจากการวัดระดับสันติภาพ
3. ผลการวัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างสันติภาพอย่างยั่งยืนสำหรับสังคมไทย

บทที่ 2

ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพของต่างประเทศและในประเทศไทย

2.1 แนวคิดด้านสันติภาพ

สันติภาพหมายถึงอะไร Around (1966) มุ่งเน้นไปที่สันติภาพจะเกิดขึ้นได้หากปราศจากสงครามหรือความรุนแรงทางตรงในรูปแบบอื่นๆ แต่นิยามเช่นนี้เพียงพอหรือไม่ในการให้คำจำกัดความของคำว่าสันติภาพ Lederach (1997) นักวิชาการและนักขับเคลื่อนงานด้านสันติภาพเห็นว่าเกี่ยวข้องกับ ความปรองดอง ความเป็นหนึ่งเดียว การอยู่ดีกินดี ความปลอดภัย การให้ความเคารพ ความรู้สึกการเป็นอิสระ เนื่องจากการได้รับการปลดปล่อยจากความรู้สึกด้านลบ ในขณะที่ Galtung (1996) บิดาแห่งสันติศึกษายุคใหม่ให้ความสำคัญกับทั้งการไม่มีความรุนแรงทางกายภาพควบคู่ไปกับการมีสังคมที่เป็นธรรม Galtung ได้แบ่งสันติภาพออกเป็น 2 แบบ คือสันติภาพทางบวกและสันติภาพทางลบ สันติภาพทางลบนั้นเป็นเพียงความพยายามที่จะมีสันติภาพเพื่อยุติสงครามเท่านั้น แต่สันติภาพทางบวก หมายถึงการไม่มีสงครามและการทำให้ความรุนแรงในเชิงโครงสร้างหมดไปจนทำให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นในสังคม

นิยามสันติภาพของ Galtung เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ² ได้จัดทำและวัดสันติภาพโลกโดยใช้นิยามดังกล่าว ได้แบ่งสันติภาพเป็น 2 ประเภทคือสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก ประกอบด้วย

1. สันติภาพเชิงลบ (Negative Peace) ปราศจากความรุนแรง (The Absence of Violence) หรือปราศจากต่อความกลัวต่อความรุนแรง (The Absence of Fear of Violence) ไม่มีสงคราม ไม่มีการสู้รบ และไม่มี ความรุนแรงในทางกายภาพ ความรุนแรงดังกล่าวสามารถสัมผัสหรือมองเห็นได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม สันติภาพในเชิงลบเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสันติภาพ ซึ่งการจะเข้าใจสันติภาพเชิงลบได้ดีขึ้น ต้องทำความเข้าใจสันติภาพเชิงบวกหรือสันติภาพที่สามารถส่งผลให้เพิ่มหรือลดความรุนแรงทางกายภาพได้

2. สันติภาพเชิงบวก (Positive Peace) หมายถึงและประกอบด้วยทัศนคติ (Attitude) สถาบัน (Institutions) และโครงสร้าง (Structures) ในการทำให้สังคมมีสันติภาพที่ยั่งยืน และให้สภาพแวดล้อมในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ จากความหมายสันติภาพในเชิงบวกที่ระบุมา มีความหมายกว้างที่ครอบคลุมถึงทัศนคติ

² Institute for Economics and Peace , global peace index 2016.

<http://visionofhumanity.org/indexes/global-peace-index/> (accessed May 10, 2016).

และความคิดเห็นของคนที่ไม่เน้นความเกลียดชังซึ่งกันและกัน รวมถึงสถาบัน กลไกและโครงสร้างในสังคม ที่ไม่ตัดสินใจรวมศูนย์อำนาจ อันจะส่งผลให้สังคมเกิดสันติภาพได้ สันติภาพเชิงบวกกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่เห็นชัดเจนเหมือนสันติภาพเชิงลบ แต่มีความสำคัญมากในการผลักดันหรือส่งผลให้เกิดหรือไม่เกิดความรุนแรงขึ้นได้

สรุปได้ว่าสันติภาพเชิงลบหมายถึงการไม่มีสงครามและความรุนแรงทางกายภาพ ส่วนสันติภาพเชิงบวกไม่ได้เน้นความรุนแรงทางกายภาพ แต่เป็นสิ่งที่ส่งผลให้ความรุนแรงทางกายภาพเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นได้ เช่น การมีความเป็นธรรม สิทธิมนุษยชน เสรีภาพ เป็นต้น เปรียบได้กับการรักษาโรคเพียงอย่างเดียวไม่ดีเพียงพอต่อสุขภาพ แต่การเน้นไปที่การออกกำลังกาย การมีสุขภาพใจที่ดี การกินและควบคุมอาหารอย่างสมดุลทำให้ส่งผลดีต่อสุขภาพ

2.2 ดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพของต่างประเทศและในประเทศ

แหล่งข้อมูลที่ได้นำมาศึกษาเป็นฐานสำหรับการศึกษาดัชนีสันติภาพ ประกอบด้วยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ คือ

- 1) ดัชนีสันติภาพเชิงลบ (Peace Index) ของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (IEP) ประเทศออสเตรเลีย วัดสันติภาพทั่วโลกที่เห็นหรือปรากฏอย่างชัดเจน 3 ด้านหลัก มีตัวชี้วัดจำนวน 23 ตัวชี้วัด
- 2) ดัชนีสันติภาพเชิงบวก (Positive Peace Index) ของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (IEP) ประเทศออสเตรเลีย วัดสันติภาพทั่วโลกในมิติที่สามารถส่งผลให้เกิดความรุนแรงได้หากมีเงื่อนไขหรือโครงสร้างที่ไม่ดี แบ่งได้เป็น 8 ด้านหลักมีตัวชี้วัดจำนวน 24 ตัวชี้วัด
- 3) ดัชนีนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of law Index) ของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการประเมินประสิทธิภาพของหลักนิติธรรมทั่วโลก 9 ด้านหลัก มีตัวชี้วัดจำนวน 44 ตัวชี้วัด
- 4) ดัชนีเสรีภาพในโลกของ Freedom House ของประเทศสหรัฐอเมริกา ติดตามสถานการณ์ด้านเสรีภาพและ ประชาธิปไตยทั่วโลก โดยการใช้คำถาม 23 คำถาม ซึ่งรวมอยู่ใน 3 หัวข้อหลัก
- 5) ดัชนีความปรองดอง (Reconciliation) ของแอฟริกาใต้ สำนวญความคิดเห็นของประชากรในแอฟริกาใต้ในด้านมุมมองต่อความปรองดอง โดยใช้แบบสอบถามประมาณ 3,590 ชุด
- 6) ดัชนีความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity Index) ของประเทศอังกฤษ วัดความเจริญรุ่งเรืองของประเทศทั่วโลก ในด้านความมั่งคั่งทางวัตถุ (Material Wealth) และความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) จาก 8 ด้านหลัก

7) หลักการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองของ Civitas : A Framework for Civic Education ของประเทศสหรัฐอเมริกา หลักการความเป็นพลเมืองประกอบด้วยหลักการหลายด้าน ซึ่งมีการดัดแปลงจากหลักการดังกล่าวมาเป็น “หลักการสร้างเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย” ออกเป็น 10 ด้าน

8) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) ของสหประชาชาติ เน้นการพัฒนาในมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 16 เป็นการส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ

9) มาตรฐานและดัชนีชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์โดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) มีองค์ประกอบทั้งหมด 11 ด้าน ได้แก่ (1) สุขภาพ (2) อาหาร (3) การศึกษา (4) ศาสนาและความเชื่อ (5) ที่อยู่อาศัย (6) สิ่งแวดล้อม (7) ส่วนบุคคล (8) ชุมชน (9) ครอบครัว (10) เศรษฐกิจ และ (11) การเมือง ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบจะมีดัชนีชี้วัดต่างกัน โดยมีทั้งหมดรวม 70 ดัชนีชี้วัด

10) ดัชนีชี้วัดด้านสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดทำดัชนีชี้วัดด้านสังคม เพื่อสะท้อนสถานะสังคมของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละฉบับ ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรม/นิติรัฐ ได้แก่ ความมั่นคงทางสังคม ซึ่งมีองค์ประกอบด้านความสงบสุขในสังคม โดยมีดัชนีชี้วัดเป็นจำนวนและ ร้อยละของคดีอาชญากรรมต่างๆ เช่น คดีประทุษร้าย คดียาเสพติด เป็นต้น

11) โครงการปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย จัดทำโดยมูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สศช. ได้พัฒนา “ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” โดยมีนิยามความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ที่ปรับปรุงใหม่ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน (มิติ)

จากแหล่งข้อมูลที่ได้อ้างมาจะนำเสนอข้อมูลในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ตัวชี้วัดสันติภาพในเชิงลบ

ในรอบ 10 กว่าปีที่ผ่านมา สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ วัดระดับของสันติภาพในประเทศต่าง ๆ โดย เน้นวัดสันติภาพในเชิงลบ และต่อมาได้พัฒนามาวัดสันติภาพในเชิงบวกด้วย สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ได้จัดทำรายงานตัวชี้วัดออกมาทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก แต่การจัดทำรายงานจะแยกกันเป็นคนละเล่ม รายงานสันติภาพเชิงลบเป็นรายงานที่ชื่อว่า Global Peace Index ส่วนรายงานสันติภาพเชิงบวกชื่อว่า Positive Peace Index

การวัดสันติภาพเชิงลบมีความสลับซับซ้อนน้อยกว่า และวัดได้ง่ายและชัดเจน ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก (Domains) คือ

1.ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ (Ongoing Domestic and International Conflict) เป็นการวัดจากการรับรู้ของคนในด้านอาชญากรรม การรับรู้ด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การรับรู้ด้านเสถียรภาพทางการเมืองและอัตราอาชญากรรม รวมถึงจำนวนครั้งที่มีการสู้รบ การสู้รบกันยังคงดำรงอยู่หรือไม่ มีตัวชี้วัดจำนวน 6 ตัว ประกอบด้วย 1)จำนวนและระยะเวลาของความขัดแย้งภายในประเทศ 2)จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ 3)จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายนอกประเทศ 4)จำนวน ระยะเวลาและบทบาทในความขัดแย้งภายนอก 5) ความเข้มข้นของความขัดแย้งภายใน 6)ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม (Societal Safety and Security) หมายถึงจำนวนและความถี่ของสงครามและความรุนแรงภายในและภายนอกประเทศ โดยวัดจำนวนผู้ลี้ภัยจากสงคราม จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง วัดความสูญเสียจากการก่อการร้าย วัดการรับรู้ด้านความไว้วางใจต่อคนในสังคม ด้านนิติธรรมในสังคม วัดความถี่เสถียรภาพทางการเมืองว่ามีมากน้อยเพียงใด และผลกระทบจากการประท้วงว่าจะมีมากน้อยเพียงใดในอนาคต มีตัวชี้วัดจำนวน 10 ตัว ประกอบด้วย 1)ระดับการรับรู้ต่ออาชญากรรมหรือการทำผิดกฎหมายในสังคม) 2)จำนวนผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น 3)ความถี่เสถียรภาพทางการเมือง 4)สเกลความหวาดกลัวทางการเมือง 5)ผลกระทบของการก่อการร้าย 6)จำนวนของการฆาตกรรม 7)ระดับของอาชญากรรมรุนแรง 8)ความรุนแรงจากการประท้วง 9)จำนวนของประชากรในเรือนจำ 10)จำนวนของเจ้าหน้าที่ความมั่นคงและตำรวจ

3.การทหาร (Militarisation) งานด้านการทหารและการสนับสนุนปฏิบัติการสันติภาพทางทหารของสหประชาชาติ เป็นการประเมินค่าใช้จ่ายทางการทหารว่ามีมากหรือน้อยในเชิงเปรียบเทียบกับ GDP รวมถึงประเทศต่างๆสนับสนุนเงินให้สหประชาชาติรักษาสันติภาพมากน้อยเพียงใด และวัดจำนวนของอาวุธและบุคลากรในกองทัพ อีกทั้งประเมินว่าการเข้าถึงอาวุธขนาดเล็กทำได้โดยง่ายหรือไม่ มีตัวชี้วัดจำนวน 7 ตัว ประกอบด้วย 1)ค่าใช้จ่ายทางการทหารต่อเปอร์เซ็นต์ของ GDP 2)จำนวนของบุคลากรในกองทัพ 3)จำนวนของการส่งอาวุธ(นำเข้า) จากต่างประเทศ 4)จำนวนของการส่งอาวุธ(ส่งออก)ต่างประเทศ 5)การสนับสนุนทางการเงินให้กับสหประชาชาติด้านการรักษาสันติภาพ 6)อาวุธนิวเคลียร์และอาวุธหนัก 7)การเข้าถึงอาวุธขนาดเล็ก

ตัวชี้วัดมีจำนวน 23 ตัว ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณวัดจาก 162 ประเทศ ตัวชี้วัดได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการอิสระผู้เชี่ยวชาญนานาชาติ (Expert Panel) ในปี 2007 และทบทวนในปี 2015 ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพจัดกลุ่มได้ 5 กลุ่ม (5 groupings) โดยวัดระดับ 1-5 และตัวชี้วัดเชิงปริมาณจัดกลุ่มเป็น 10

กลุ่ม (10 groupings) จากนั้นน้อยไปหามาก การวัดสันติภาพวัดจากทั้งภายในประเทศ 60 % และภายนอกประเทศ 40 % การเลือกเปอร์เซ็นต์ดังกล่าวมาจากคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Panel)

The Economist Intelligence Unit (EIU) มีบทบาทสำคัญในการให้คะแนนตัวชี้วัดด้านคุณภาพ รวมถึงเชิงปริมาณเฉพาะกรณีที่ข้อมูลไม่ครบถ้วน EIU จะช่วยกันวิเคราะห์และเติมเต็มข้อมูลให้มีความสมบูรณ์ ขั้นตอนการทำงานในส่วนของการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพมีดังนี้ 1)แต่ละประเทศวิเคราะห์คะแนนตัวชี้วัดคุณภาพ และใช้ a digital platform 2)ผู้อำนวยการภูมิภาคใช้ a digital platform ในการตรวจสอบคะแนน 3)คะแนนตัวชี้วัดถูกตรวจสอบโดย EIU 4)ถ้าคะแนนตัวชี้วัดถูกตั้งคำถาม EIU ผู้อำนวยการภูมิภาคและผู้อำนวยการระดับประเทศจะหารือกันหาข้อตกลงในคะแนน 5)คะแนนถูกประเมินโดยคณะกรรมการที่ปรึกษา ก่อนขั้นสุดท้าย 6)ถ้าคณะกรรมการที่ปรึกษามีข้อสงสัย จะมีการหารือกันโดย EIU ผู้อำนวยการภูมิภาคและระดับประเทศ

ตัวชี้วัดสันติภาพในเชิงลบลระดับโลกของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ 3 ด้านหลัก 23 ตัวชี้วัด ซึ่งข้อมูลของสถาบันดังกล่าวประมวลมาจากหลายแหล่งข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้ (Institute for Economics and Peace, 2015)

ตารางที่ 2.1 : ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงลบ

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
1.1. ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่	1.จำนวนและระยะเวลาของความขัดแย้งภายในประเทศ	วัดเชิงปริมาณ -จำนวนครั้งที่มีการใช้อาวุธสู้รบภายในรัฐ (เช่น 1 พันครั้ง เป็นสงคราม) -ระยะเวลาใน 5 ปีที่ผ่านมา เช่น ถ้าเคยสู้รบกันเมื่อ 5 ปีที่แล้วจะได้คะแนน 1 ใน 5	Uppsala Conflict Data Program (UCDP)
1.2. ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่	2.จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ	วัดเชิงปริมาณ เป็นความขัดแย้งที่ใช้อาวุธระหว่าง 2 กลุ่ม ระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มอื่น	IISS
1.3. ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่	3.จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายนอกประเทศ	วัดเชิงปริมาณ เป็นความขัดแย้งที่ใช้อาวุธระหว่าง 2 กลุ่ม ระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มอื่น	UCDP

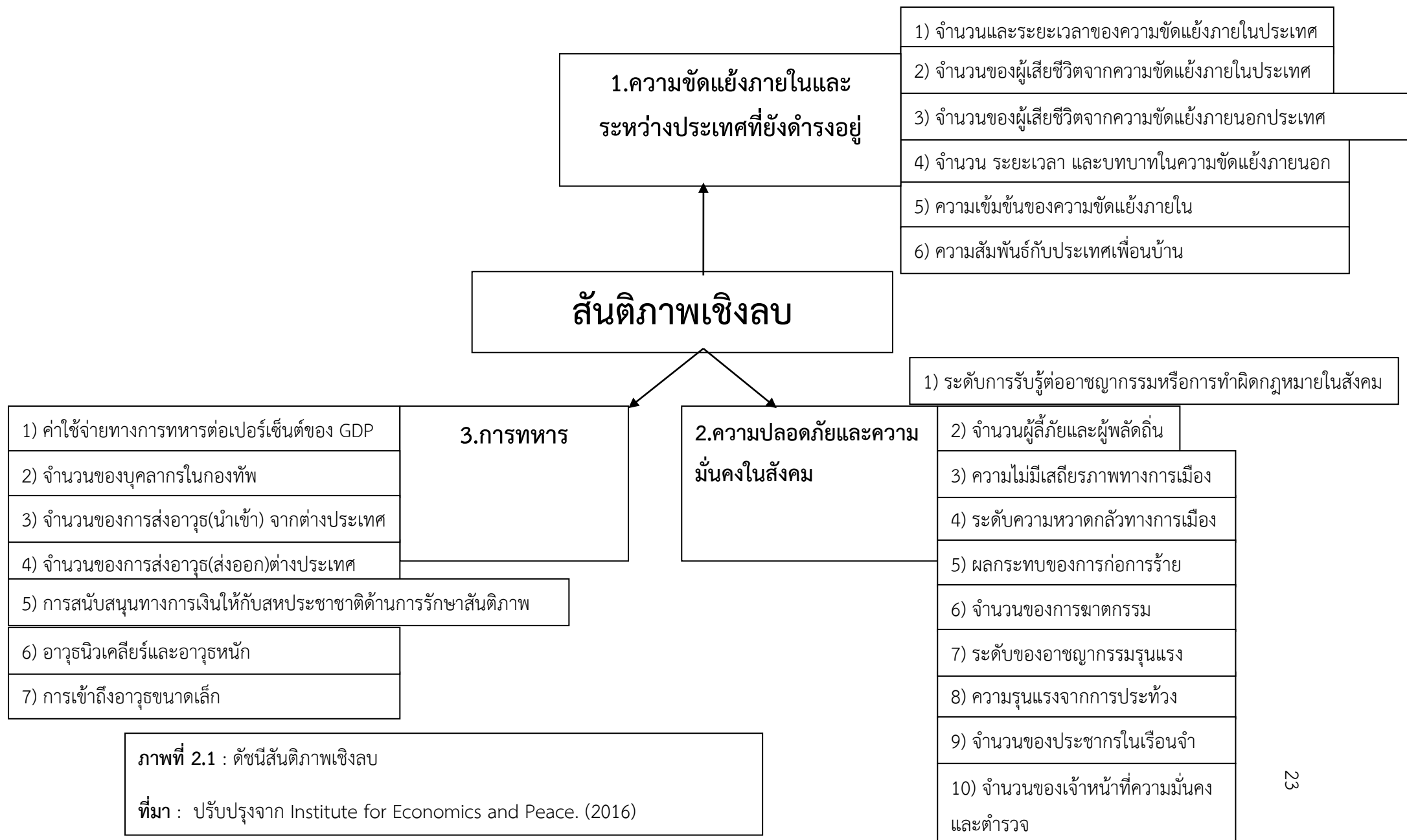
ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
1.4.ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่	4.จำนวนระยะเวลาและบทบาทในความขัดแย้งภายนอก	วัดเชิงปริมาณ จำนวนครั้งที่มีการใช้อาวุธสู้รบภายในรัฐ (เช่น 1 พันครั้งนับเป็นสงคราม)	IEP
1.5.ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่	5.ความเข้มข้นของความขัดแย้งภายใน	ประเมินความขัดแย้งว่ามีความเข้มข้นภายในประเทศ (เชิงคุณภาพ) เช่น จากระดับ 1-5 ระดับ 1 ไม่มีความขัดแย้ง ระดับ 5 วิฤตรุนแรง มีสงครามกลางเมือง กองกำลังทั่วประเทศ โดยทีมประเมิน EIU's Country Analysis	EIU
1.6.ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่	6.ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน	ประเมินความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน (เชิงคุณภาพ) เช่น จากระดับ 1-5 ระดับ 1 ไม่มีการปะทะกัน ระดับ 5 มักจะมีการรุกรานกันระหว่างเพื่อนบ้าน โดยทีมประเมิน EIU's Country Analysis	EIU
2.1.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	1.ระดับการรับรู้ต่ออาชญากรรมหรือการทำผิดกฎหมายในสังคม)	ประเมินการรับรู้ต่ออาชญากรรม(เชิงคุณภาพ(จากระดับ 1-5 ต่ำไปสูง) 1 คะแนน ประชาชนส่วนใหญ่สามารถไว้วางใจกันได้) 5 คะแนน ระดับความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันสูง เป็นต้น	
2.2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	2.จำนวนผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น	วัดเชิงปริมาณต่อเปอร์เซ็นต์ของประชากร	UNHCR
2.3.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	3.ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง	ประเมินความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง (เชิงคุณภาพ) จาก 0-100 แล้วนำมาจัดกลุ่มเป็น 5 ระดับ เช่นอำนาจที่มากไปของผู้บริหาร,ความตึงเครียดระหว่างประเทศ โดยทีมประเมิน EIU's Country Analysis	EIU
2.4.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	4.ระดับความหวาดกลัวทางการเมือง	ประเมินระดับความหวาดกลัวทางการเมือง เป็น 5 ระดับ (เชิงคุณภาพ) ระดับ 1 ประเทศอยู่ภายใต้หลักนิติธรรม ประชาชนไม่ถูกจำคุกจากการแสดงความเห็น ระดับ 5 ความหวาดกลัวขยายไปสู่ประชาชน เป็นต้น	Gibney (Political Terror Scales)

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
2.5.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	5.ผลกระทบของการก่อการร้าย	โดยตัวแสดงที่ไม่ใช่ภาครัฐ โดยใช้ Global Terrorism Database (GTI) รวม 4 ตัวแปร คือจำนวนของผู้ก่อการร้ายในแต่ละปี จำนวนของความสูญเสียในแต่ละปี จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บแต่ละปี ระดับของทรัพย์สินที่เสียหายในแต่ละปี	IEP Global Terrorism Index
2.6.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	6.จำนวนของการฆาตกรรม	การถูกทำให้เสียชีวิตอย่างตั้งใจโดยผู้อื่น วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	UNODC
2.7.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	7.ระดับของอาชญากรรมรุนแรง	ประเมินเชิงคุณภาพจากระดับ 1-5 ใช้คำถามว่า “อาชญากรรมรุนแรงน่าจะทำให้รัฐบาลหรือภาคธุรกิจประสบปัญหาในช่วง 2 ปี? ระดับ 1 ไม่เลย ระดับ 5 คือใช่เป็นอย่างยิ่ง โดยทีมประเมิน EIU’s Country Analysis	EIU
2.8.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	8.ความรุนแรงจากการประท้วง	ประเมินเชิงคุณภาพจากระดับ 1-5 ใช้คำถาม “การชุมนุมที่รุนแรง น่าจะนำไปสู่การคุกคามต่อทรัพย์สินหรือการดำเนินธุรกิจในช่วง 2 ปี ข้างหน้า	EIU
2.9.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	9.จำนวนของประชากรในเรือนจำ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	International Centre for Prison Studies, University of Essex, World Prison Brief
2.10.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	10.จำนวนของเจ้าหน้าที่ความมั่นคงและตำรวจ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	UNODC Survey of Crime Trends and Operations of Criminal Justice System, 2013

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
3.1.การทหาร	1.ค่าใช้จ่ายทางการทหารต่อเปอร์เซ็นต์ของ GDP	วัดเชิงปริมาณ	International Institute for Strategic Studies, The Military Balance 2015
3.2.การทหาร	2.จำนวนของบุคลากรในกองทัพ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	International Institute for Strategic Studies, The Military Balance 2015
3.3.การทหาร	3.จำนวนของการส่งอาวุธ(นำเข้า)จากต่างประเทศ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	SIPRI Arms Transfers Database; EIU
3.4.การทหาร	4.จำนวนของการส่งอาวุธ(ส่งออก)ต่างประเทศ	วัดเชิงปริมาณต่อประชากร 100,000 คน	SIPRI Arms Transfers Database
3.5.การทหาร	5.การสนับสนุนทางการเงินให้กับสหประชาชาติด้านการรักษาสันติภาพ	วัดเชิงปริมาณ	IEP, United Nations Committee on Contributions
3.6.การทหาร	6.อาวุธนิวเคลียร์และอาวุธหนัก	วัดเชิงปริมาณ	IEP, SIPRI; IISS The Military Balance ; United Nations Register of Conventional Arms

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
3.7.การทหาร	7.การเข้าถึงอาวุธขนาดเล็ก	วัดเชิงคุณภาพ 1 = มีการจำกัดการเข้าถึงสูง มีนโยบายเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น ใบอนุญาตพกอาวุธ การควบคุมการส่งออกอาวุธเข้มงวด มีประมวลจริยธรรม 5 = เข้าถึงอาวุธได้ง่าย ไม่มีกฎเกณฑ์ในการเป็นเจ้าของอาวุธ การพกและใช้อาวุธ	EIU

ที่มา : Institute for Economics and Peace. (2015)

2) ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงบวก

สันติภาพเชิงบวกงานของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ มีข้อมูลสนับสนุนว่าถ้าหากสันติภาพเชิงบวกดี สันติภาพเชิงลบจะดีขึ้นหรือมีสงครามน้อยลง การเข้าใจสันติภาพไม่สามารถทำได้โดยศึกษาเพียงแต่สันติภาพเชิงลบหรือการศึกษาเพียงด้านความรุนแรงเท่านั้น เปรียบได้กับการรักษาโรคเพียงอย่างเดียวไม่ดีเพียงพอต่อสุขภาพ แต่การเน้นไปที่การออกกำลังกาย การมีสุขภาพใจที่ดี การกินและควบคุมอาหารอย่างสมดุลทำให้ส่งผลดีต่อสุขภาพ สันติภาพเชิงบวกไม่เพียงแต่สร้างสันติภาพเท่านั้น แต่สร้างเงื่อนไขให้เศรษฐกิจเติบโต การทำให้สังคมรวมกันได้ (inclusion) ความเท่าเทียมทางเพศ การยืดหยุ่นปรับตัวและมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง ดัชนีสันติภาพได้พัฒนามาตั้งแต่ปี ค.ศ.2005 จำนวนประเทศ 118 จาก 162 ประเทศ หรือเทียบเป็น 73 เปอร์เซ็นต์ ล่าสุดได้วัด 162 ประเทศ ครอบคลุมประชากรมากกว่า 99 เปอร์เซ็นต์ของโลก ด้วยวิธีวัดเชิงปริมาณ และมีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดของ GPI ในด้านสันติภาพเชิงลบ จำนวนตัวชี้วัดปรับปรุงจาก 6 ด้านหลัก เป็น 8 ด้านหลัก สกัดมาจากตัวชี้วัดจำนวนมากที่แตกต่างกัน 4,700 ตัวชี้วัด มีประโยชน์ในการวัดความยืดหยุ่นในการปรับตัวของแต่ละประเทศ หรือความสามารถในการฟื้นคืนจากสภาวะช็อกที่เกิดขึ้น ยังสามารถใช้วัดความเปราะบาง และช่วยทำนายความขัดแย้งและความรุนแรงและความไม่มีเสถียรภาพ (Institute for Economics and Peace, 2016)

ข้อค้นพบคือประเทศที่เป็นประชาธิปไตยสูง และประเทศที่มีรายได้สูง จะมีระดับสันติภาพเชิงบวกสูง ได้อยู่ในกลุ่ม 30 ประเทศที่มีคะแนนสูงสุดในดัชนีสันติภาพเชิงบวก ประเทศที่มีสันติภาพเชิงบวกสูงจะสามารถเผชิญกับการต่อต้านจากมวลชน การเคลื่อนไหวดังกล่าวจะไม่เป็นกลุ่มใหญ่มากและจะมีระยะเวลาสั้น และมีความรุนแรงน้อยกว่า 91 เปอร์เซ็นต์ของการประท้วงรุนแรงปรากฏในประเทศที่มีสันติภาพเชิงบวกต่ำ ประเทศสหรัฐและมากกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศในยุโรปมีระดับสันติภาพเชิงบวกลดลง เนื่องจากด้านการรับรู้ต่อคอร์รัปชันและการจำกัดในด้านเสรีภาพ นอกจากนี้ 84 เปอร์เซ็นต์ของการชะงักงันทางการเมือง (Political Shock) ปรากฏในประเทศที่มีสันติภาพเชิงบวกต่ำ ประเทศที่มีการปรับปรุงด้านบวกสูงสุดอย่างน้อย 7 เปอร์เซ็นต์คือ โปแลนด์ ซาอุดีอาระเบีย อูรุกวัย เนปาล และสหรัฐอเมริกาสำหรับประเทศที่มีการลดลงของสันติภาพเชิงบวกมากกว่า 5 เปอร์เซ็นต์คือ ฮังการี กรีซ สหรัฐอเมริกาและไอซ์แลนด์ (Institute for Economics and Peace, 2016)

ประเทศที่มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวจากสภาวะช็อกสูง จะยังคงมีเสถียรภาพในการฟื้นตัวจากสภาวะช็อกทั้งภายในและภายนอกได้ (Institute for Economics and Peace, 2016) p3.-5

สันติภาพเชิงบวกรวมสันติภาพในเชิงลบเข้าไปด้วย รวมถึงสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า รวมถึงทัศนคติ สถาบัน โครงสร้างซึ่งสร้างและ ทำให้สังคมมีสันติภาพที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 8 ด้านหลัก (Domains) แต่ละด้านมี 3 ตัวชี้วัด รวมเป็น 24 ตัวชี้วัด สันติภาพเชิงบวกใช้วัดความยืดหยุ่นของประเทศ การปรับตัว และการฟื้นกลับคืนจากสภาวะช็อก (Shocks) (Institute for Economics and Peace, 2016) p.5 10

วิธีการวัดการให้คะแนน 1 ถึง 5 คะแนน 1 หมายถึงมีสันติภาพมากที่สุดและ 5 มีสันติภาพน้อยที่สุด และนำตัวชี้วัดแต่ละด้านมาถ่วงน้ำหนัก สันติภาพเชิงบวกประกอบด้วย 8 ด้านหลัก (Domains) แต่ละด้านมี 3 ตัวชี้วัด รวมเป็น 24 ตัวชี้วัด แต่ละตัวชี้วัดมีการให้คำอธิบายตัวชี้วัดและอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่อ้างอิงมาจากทั่วโลก เช่น Heritage Foundation, World Bank, UNDP, Freedom House, Reporters without Borders, Fund for Peace, Transparency International ประกอบด้วย (Institute for Economics and Peace, 2016) สันติภาพเชิงบวกแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ต่อกัน เช่น ระดับของทุนทางมนุษย์สูง สามารถเป็นแรงขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต ขณะที่สภาพแวดล้อมทางธุรกิจดีสามารถเป็นแรงขับเคลื่อนในการปรับปรุงการศึกษา และประเทศที่มีการคอร์รัปชันสูง จะได้คะแนนระดับการพัฒนาทุนทางมนุษย์ต่ำ สำหรับประเทศไทยในปี ค.ศ. 2015 อยู่ในอันดับที่ 71 ได้คะแนน 2.987 ประเทศที่ได้อันดับ 1 คือ เดนมาร์ก ได้คะแนน 1.361 ประเทศที่ได้อันดับที่ 2 คือ ฟินแลนด์ ได้คะแนน 1.361 ประเทศที่ได้อันดับ 3 คือ สวีเดน ได้คะแนน 1.396 ประเทศที่ได้อันดับ 4 คือ นอร์เวย์ ได้คะแนน 1.408 ประเทศที่ได้คะแนนอันดับ 5 คือ ไอร์แลนด์ ได้คะแนน 1.448 สำหรับประเทศที่ได้คะแนนต่ำที่สุด 5 อันดับคือ ซิมบับเว ได้อันดับ 158 ได้คะแนน 3.946 ชาติได้อันดับ 159 ได้คะแนน 3.961 อัฟกานิสถานได้อันดับ 160 ได้คะแนน 3.997 สาธารณรัฐแอฟริกากลาง ได้อันดับ 161 ได้คะแนน 4.154 โซมาเลียได้อันดับสุดท้าย 162 ได้คะแนน 4.192 ตัวชี้วัดและคำอธิบายประกอบด้วย

1. การทำหน้าที่ของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้การให้บริการสาธารณะมีคุณภาพสูง สร้างความไว้วางใจ การมีส่วนร่วม เสถียรภาพทางการเมืองและนิติธรรม การวัดเช่น วัดคุณภาพของการให้บริการสาธารณะ คุณภาพของการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เสรีภาพของพลเรือน มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัว ประกอบด้วย 1) วัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตย 2) ความเป็นอิสระในกระบวนการยุติธรรม 3) การจัดเก็บรายได้และการให้บริการสาธารณะ

2. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจดี รวมถึงการสนับสนุนภาคเอกชนและสร้างสภาพแวดล้อมธุรกิจที่ดีให้มีการแข่งขันและการเพิ่มผลผลิต การวัดเช่น วัดเสรีภาพของปัจเจกในการทำงาน วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อหัวประชากร มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัว ประกอบด้วย 1) ดัชนีความง่ายในการทำธุรกิจ 2) ดัชนีของเสรีภาพด้านเศรษฐกิจ 3) GDP ต่อ Capita

3. การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ประเทศที่มีสันติภาพมีความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร การวัด เช่น การศึกษา ศึกษาภาพ การวัดเช่น วัดดัชนีอายุคาดเฉลี่ย วัดการกระจายของรายได้หรือการบริโภค ระหว่างปัจเจก และวัดอัตราของประชากรที่ดำรงชีพต่ำกว่า 2 ดอลลาร์ต่อวัน มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัว ประกอบด้วย 1) ดัชนีอายุคาดเฉลี่ย (อายุโดยเฉลี่ยของประชากรที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่) 2) การเลื่อนชั้นทางสังคม 3) ช่องว่างของความยากจน

4. การยอมรับในสิทธิของคนอื่น มีกฎหมายที่เป็นหลักประกันในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และมีบรรทัดฐานที่ทำให้คนมีความทนกันได้ระหว่างคนที่แตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ เพศ ศาสนาภายในประเทศ

การวัดเช่น วัดความร่วมมือของกลุ่มอัตลักษณ์ต่างๆภายในสังคม วัดเสรีภาพทางการเมือง และวัดการไม่ได้รับประโยชน์ของผู้หญิงใน 3 ด้าน คือ อนามัยเจริญพันธุ์ การเสริมพลัง และตลาดแรงงาน มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัว ประกอบด้วย 1)อัตราความคับข้องใจ 2)ดัชนีการเสริมพลัง (Empowerment index) 3)ดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ

5.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศอื่นซึ่งสำคัญเท่าเทียมกับมีความสัมพันธ์อันดีของกลุ่มต่างๆภายในประเทศ ประเทศที่มีสันติภาพด้านนี้สูง จะมีเสรีภาพทางการเมือง ปัจจัยด้านนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจและสนับสนุนชาวต่างชาติในการเข้ามาลงทุน การวัดเช่น วัดจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อจำนวนประชากรภายในประเทศ วัดทัศนคติของสังคมต่อชาวต่างชาติว่ารู้สึกเป็นปฏิกิริยาหรือไม่ มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวประกอบด้วย 1)จำนวนนักท่องเที่ยว 2)การบูรณาการในภูมิภาค 3)ความเป็นปฏิกิริยาต่อต่างชาติ

6.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนมีเสรีและอิสระในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปในทิศทางที่ทำให้ประชาสังคมทำงานร่วมกัน การวัดเช่น วัดระดับเสรีภาพของสื่อมวลชน วัดระดับความปลอดภัยของนักข่าวต่างชาติและจำนวนมือถือที่ลงทะเบียนต่อ 1,000 คน มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวประกอบด้วย 1)ดัชนีเสรีภาพของสื่อมวลชน 2)ดัชนีเสรีภาพของสื่อโลก 3)โทรศัพท์มือถือที่ลงทะเบียน

7.ระดับของทุนทางมนุษย์ เป็นการใช้ฐานทุนทางมนุษย์ เน้นให้การเรียนรู้กับพลเมืองและพัฒนาความรู้ การวัดเช่น วัดเปอร์เซ็นต์ของประชากรในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา วัดเยาวชนอายุ 15-29 ปี ใน 5 ด้าน การศึกษา สุขภาพ การอยู่ดี มีงานทำ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการมีส่วนร่วมทางการเมือง และจำนวนของการตีพิมพ์ด้านวิทยาศาสตร์ มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวประกอบด้วย 1)การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา 2)ดัชนีการพัฒนาเยาวชน 3)การตีพิมพ์ด้านวิทยาศาสตร์

8.การคอร์รัปชันระดับต่ำ สังคมที่มีการคอร์รัปชันสูง ทรัพยากรจะถูกกระจายตัวอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ขาดงบประมาณที่เพียงพอในการให้บริการภาครัฐ การวัดเช่น วัดมุมมองในด้านอำนาจรัฐที่กระทำต่อเอกชน วัดความแตกแยกของผู้นำและสถาบัน และวัดคอร์รัปชันในภาคเอกชน มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวประกอบด้วย 1)การควบคุมการคอร์รัปชัน 2)ผู้นำที่แตกแยก 3)ดัชนีมุมมองต่อการคอร์รัปชัน

ตารางที่ 2.2 : ตัวชี้วัดสันติภาพเชิงบวก

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
1.การทำหน้าที่ ของรัฐที่ดี (Well Function Government)	1.วัฒนธรรม การเมือง ประชาธิปไตย (Democratic Political Culture)	-วัดกระบวนการในการเลือกตั้ง -เสรีภาพพลเรือน -การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล -การมีส่วนร่วมทางการเมือง	EIU
	2.ความเป็นอิสระ ในกระบวนการ ยุติธรรม (Judicial Independence)	-วัดความเป็นอิสระของระบบศาลยุติธรรมจากอิทธิพลของ รัฐบาล พลเมืองหรือองค์กรต่างๆ	WEF
	3.การจัดเก็บ รายได้และการ ให้บริการ สาธารณะ (Revenue collection and service delivery)	-วัดประสิทธิภาพของระบบภาษีและความครอบคลุมในการ ให้บริการสาธารณะและสาธารณูปโภค	IPD
2. สภาพแวดล้อม ทางธุรกิจดี (Sound Business)	1.ดัชนีความง่าย ในการทำธุรกิจ (Ease of Doing Business Index)	วัดระดับของการควบคุมบังคับต่อองค์กรในท้องถิ่นในการทำ ธุรกิจทั้งการเริ่มต้นและปฏิบัติการ	ธนาคารโลก
	2.ดัชนีของ	-วัดเสรีภาพของปัจเจกในการทำงาน	Heritage

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
Environment)	เสรีภาพด้านเศรษฐกิจ (Index of Economic Freedom)	-การผลิต การบริโภคและการลงทุนในด้านที่พวกเขาพอใจได้เอง -เสรีภาพดังกล่าวปกป้องโดยรัฐและไม่ถูกควบคุมหรือจำกัดโดยรัฐ (unconstrained)	Foundation
	3.GDP ต่อ Capita	GDP ต่อ Capita ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อหัวประชากร	ธนาคารโลก
3.การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (Equitable Distribution of Resource)	1.ดัชนีอายุคาดเฉลี่ย (Inequality-Adjusted Life Expectancy) (อายุโดยเฉลี่ยของประชากรที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่)	ดัชนีอายุคาดเฉลี่ยของ HDI ปรับใช้สำหรับค่าเฉลี่ยของความคาดหวังในการมีชีวิตและระดับของความไม่เท่าเทียมกันในการคาดหวังระหว่างกลุ่ม (Expected Length of Life)	UNDP HDI
	2.การเลื่อนชั้นทางสังคม (Social mobility)	วัดศักยภาพในการเลื่อนชั้นทางสังคมทั้งจากคุณธรรมหรือเครือข่ายทางสังคม	IDP
	3.ช่องว่างของความยากจน (Poverty Gap)	ค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าของเส้นความยากจน อัตราของประชากรที่ดำรงชีพต่ำกว่า 2 ดอลลาร์ต่อวัน นำเสนอเป็นเปอร์เซ็นต์ของเส้นความยากจน	ธนาคารโลก
4.การยอมรับ	1.อัตราความคับ	วัดอัตราความคับข้องใจระหว่างกลุ่มต่างๆในสังคม รวมถึงศาสนา	Fund For Peace

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
ในสิทธิของคนอื่น Acceptance of the Rights of Others	ข้อใจระหว่างกลุ่มต่างๆ (Group grievance rating)	ชาติพันธุ์ การเลือกปฏิบัติทางการเมืองและการแบ่งแยก	
	2.ดัชนีการเสริมพลัง (Empowerment index)	ดัชนีสร้างจากเสรีภาพในการเคลื่อนไหว เสรีภาพในการพูด สิทธิแรงงาน การมีส่วนร่วมทางการเมือง และตัวชี้วัดเสรีภาพในการนับถือศาสนา	CIRI
	3.ดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ (Gender Inequality index)	วัดการไม่ได้รับประโยชน์ของผู้หญิงใน 3 ด้าน คือ อนามัยเจริญพันธุ์ (Reproductive Health), การเสริมพลัง และ ตลาดแรงงาน	UNDP HDI
5.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน (Good relation with Neighbours)	1.จำนวนนักท่องเที่ยว (Number of visitors)	จำนวนนักท่องเที่ยว ต่อจำนวนเปอร์เซ็นต์ของประชากรภายในประเทศ	EIU
	2.การบูรณาการในภูมิภาค (Regional Integration)	การขยายการบูรณาการในชาติกับรัฐอื่น	EIU
	3.ความเป็นปฏิปักษ์ต่อ	วัดทัศนคติของสังคมต่อชาวต่างชาติและทรัพยากรสินเอกชน	EIU

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
	ต่างชาติ (Hostility to foreigners)		
6.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (Free Flow of Information)	1.ดัชนีเสรีภาพของสื่อมวลชน (Freedom of the Press Index)	วัดองค์ประกอบระดับเสรีภาพของสื่อมวลชนในด้านการพิมพ์ การออกอากาศและเสรีภาพทางอินเทอร์เน็ต	Freedom House
	2.ดัชนีเสรีภาพของสื่อโลก (World Press Freedom Index)	วัดระดับความปลอดภัยของนักข่าวต่างชาติ	Reporters without Borders
	3.โทรศัพท์มือถือที่ลงทะเบียน	จำนวนมือถือที่ลงทะเบียนต่อ 100 คน (Inhabitants)	ITU
7.ระดับของทุนทางมนุษย์ (High Levels of Human Capital)	1.การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา (Secondary school enrolment)	อัตราส่วน (ratio) ของนักเรียนในโรงเรียนที่ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา	ธนาคารโลก
	2.ดัชนีการพัฒนาเยาวชน (Youth Development)	วัดเยาวชนอายุ 15-29 ปี ใน 5 ด้าน การศึกษา สุขภาพ การอยู่ดี มีงานทำ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการมีส่วนร่วมทางการเมือง	Commonwealth Secretariat

ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดย่อย	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
	Index)		
	3.การตีพิมพ์ด้าน วิทยาศาสตร์ (Scientific publication)	จำนวนของการตีพิมพ์ทางวิทยาศาสตร์ต่อประชากร 100,000 คน	ธนาคารโลก, การคำนวณของ IEP
8.การ คอร์รัปชัน ระดับต่ำ (Low Levels of Corruption)	1.การควบคุมการ คอร์รัปชัน (Control of Corruption)	มุมมองในด้านอำนาจรัฐที่ต่อต้านเอksen ทั้งเล็กน้อยและการ คอร์รัปชันมาก (grand form of corruption)	ธนาคารโลก
	2.ผู้นำที่แตกแยก (Factionalised Elites)	วัดความแตกแยกของผู้นำและสถาบันในด้านชาติพันธุ์ ชนชั้น ตระกูลหรือศาสนา	Fund for Peace
	3.ดัชนีมุมมองต่อ การคอร์รัปชัน (Corruption Perception Index)	วัดมุมมองต่อภาคเอกชนในด้านคอร์รัปชัน	Transparency International

ที่มา : Institute for Economics and Peace. (2016)

3) ดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of law Index)

โครงการ World Justice Project เป็นโครงการติดตามความก้าวหน้าและ ประเมินประสิทธิภาพของหลักนิติธรรม (Rule of Law) ทั่วโลก ถูกก่อตั้งขึ้นในปีค.ศ. 2006 จากความคิด ริเริ่มของ William H. Neukom ประธาน American Bar Association (ABA) โดยปัจจุบันมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และเมืองซีแอตเทิล สหรัฐอเมริกา WJP ดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือกับพลเมืองและผู้นำจากหลากหลายสาขาอาชีพทั่วโลก เพื่อยกระดับและส่งเสริมหลักนิติธรรมผ่านงานวิจัย ทุนสนับสนุน และการใช้ดัชนีชี้วัดด้าน

นิติธรรม/นิติรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อเพิ่มการรับรู้ของสาธารณะเกี่ยวกับความสำคัญของหลักนิติธรรม และกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปนโยบายและการพัฒนา ในทางปฏิบัติที่จะช่วยเสริมสร้างหลักนิติธรรม (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2559)

จากวัตถุประสงค์ในข้างต้น WJP ได้จัดทำ “ดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ” (Rule of Law Index) ขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อเป็นเครื่องมือในการชี้วัดความก้าวหน้าและประเมินประสิทธิภาพในทางปฏิบัติของหลักนิติธรรมใน 102 ประเทศ โดยใช้วิธีการเก็บแบบสอบถาม (Questionnaires) จากครัวเรือนกว่า 100,000 ครัวเรือน และผู้เชี่ยวชาญกว่า 2,400 รายทั่วโลกซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวจะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ แบบสอบถามสำหรับครัวเรือนทั่วไป (ประชาชนทั่วไป) และแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ จากนั้นข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์และประเมินผลโดยมีดัชนีชี้วัดจำนวน 44 ตัว ซึ่งถูกจัดกลุ่มใน 9 ปัจจัย เพื่อนำมา วิเคราะห์ทางสถิติโดย Econometrics and Applied Statistics Unit of the European Commission’s Joint Research Centre โดยดัชนีที่ได้จะมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 โดย 1 หมายความว่า ประเทศนั้นๆ มีการดำเนินการทางด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐที่ดี สำหรับขั้นตอนการจัดทำและประเมินดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐในประเทศไทย จากรายงาน ประจำปี (Rule of Law Index 2015) นั้น WJP ได้ทำสัญญากับบริษัทโพล (Polling Company) ที่ชื่อ IBI Partners ให้ทำการสำรวจแบบเผชิญหน้า (Face-to-face Survey) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครและนนทบุรี (อำเภอปากเกร็ด) จำนวน 1,008 ราย และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งประกอบไปด้วยนักกฎหมาย นักวิชาการ ข้าราชการ จำนวนทั้งสิ้น 25 ราย ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละรายสามารถแจ้งความยินยอมต่อ WJP ในการเปิดเผยรายชื่อ ของตนต่อสาธารณะหรือไม่ก็ได้ ในส่วนของการประเมินผลพบว่า ในปี ค.ศ. 2015 ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ในลำดับที่ 56 ของ ประเทศที่ทำการสำรวจทั้งหมด 102 ประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.52 สำหรับตัวบ่งชี้ทั้ง 9 ปัจจัยประกอบไปด้วย(สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2559)

1. การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers)
2. การปลอดจากคอร์รัปชัน (Absence of Corruption)
3. การมีรัฐบาลที่เปิดกว้าง (Open Government)
4. การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights)
5. การมีความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security)
6. การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Regulatory Enforcement)
7. กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice)
8. กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice)
9. กระบวนการยุติธรรมที่ไม่เป็นทางการ (Informal Justice)

4) ดัชนีชี้วัดด้านเสรีภาพในโลก

สถาบัน Freedom House เป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์ด้านเสรีภาพและประชาธิปไตยทั่วโลก มุ่งเน้นสนับสนุนเสรีภาพ สิทธิทางการเมือง ปกป้องสิทธิมนุษยชน และส่งเสริม การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1941 (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2559)

Freedom House ดำเนินการสนับสนุนให้เกิดสิทธิเสรีภาพต่างๆ ผ่านการวิเคราะห์ งานวิจัย กิจกรรม และการถกเถียงเชิงนโยบาย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความคืบหน้าและถดถอยของเสรีภาพทั้งใน และนอก สหรัฐอเมริกา รวมถึงเป็นกระบอกเสียงให้กับผู้ถูกกดขี่และต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพ องค์กร Freedom House ยังร่วมทำงานกับรัฐบาลที่มีแนวทางที่สอดคล้องกับตน โดยเฉพาะในการต่อต้านเผด็จการและการกดขี่ ตลอดจนเป็นแนวทางที่สำคัญในการพิทักษ์สิทธิมนุษยชน และเรียกร้องให้เกิดการส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตย Freedom House ได้ทำรายการ “เสรีภาพโลก” (Freedom in the World) ขึ้นทุกปีอันเป็นรายงานที่เสนอแนวโน้มและสภาพการณ์ของเสรีภาพและประชาธิปไตยใน 195 ประเทศ ทั่วโลก ในการจัดทำรายงานดังกล่าว แต่ละประเทศจะได้รับการจัดอันดับตามดัชนีของ Freedom House จาก 1 – 7 ซึ่งระดับ 1 หมายถึง ดีที่สุด และระดับ 7 หมายถึง เลวร้ายที่สุด ทั้งนี้ ในการจัดอันดับนั้น จะวางอยู่บนพื้นฐานของการให้คะแนน/ค่าเฉลี่ยกับดัชนีชีวิต 2 ปัจจัยใหญ่อย่าง เสรีภาพพลเมือง (civil liberties) และ สิทธิทางการเมือง (political rights) ที่อิงอยู่กับปฏิกณียาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนแห่ง สหประชาชาติ จากนั้นจึงทำการจัดกลุ่มประเทศต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามคะแนนด้านเสรีภาพ พลเมืองและ สิทธิทางการเมืองที่แต่ละประเทศได้จากการประเมิน ได้แก่ มีเสรีภาพเต็มที่ (free) มีเสรีภาพ บางส่วน (partly free) หรือไม่มีเสรีภาพเลย (not free) ซึ่งในการประเมินเสรีภาพของประเทศต่างๆ จะ พิจารณาจาก แหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่หลากหลาย เช่น บทความ ข่าว บทวิเคราะห์ทางวิชาการ รายงานจาก องค์กรพัฒนาเอกชน รวมไปถึงการติดต่อบรรดาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเป็นรายบุคคล เป็นต้น และข้อมูลเหล่านี้จะ ถูกประเมินโดยบรรดาที่ปรึกษา นักวิชาการ และนักสิทธิมนุษยชน อนึ่ง ในการจัดอันดับเสรีภาพโลกประจำปี ค.ศ. 2015 มีนักวิเคราะห์เข้าร่วมการประเมินกว่า 60 ราย และที่ปรึกษาด้านอื่นๆ อีกกว่า 30 ราย (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2559)

สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทย รายงานเสรีภาพโลกประจำปี ค.ศ. 2015 ระบุว่า ประเทศไทย ได้ถูกลดอันดับจาก “มีเสรีภาพบางส่วน” ไปเป็น “ไม่มีเสรีภาพ” ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต่ำที่สุดในบรรดา 3 กลุ่ม โดย คะแนนของประเทศไทยในภาพรวมเรื่องเสรีภาพอยู่ที่ 5.5 คะแนน ส่วนคะแนนเรื่องเสรีภาพพลเมือง อยู่ที่ 5 และเรื่องสิทธิทางการเมืองอยู่ที่ 6 จาก 7 คะแนน⁵² องค์กร Freedom House ได้แสดงความเป็นห่วง ถึง เสรีภาพสื่อและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นด้วย เนื่องจากทหารมีอำนาจในการควบคุม และสามารถถอน ใบอนุญาตสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์แม้จะมีเสรีภาพมากกว่า แต่ก็ถูกควบคุมอย่างเข้มงวด และ ส่วนใหญ่มีอคติทางการเมืองสูง โดยมีการสั่งห้ามการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองในสื่อบางช่อง และมีการสั่งถอด รายการหรือผู้ดำเนินรายการที่วิพากษ์วิจารณ์การรัฐประหารด้วย ในขณะที่สิทธิเสรีภาพในการแสดงออก ทาง การเมืองของคนไทยก็ตกต่ำอย่างหนัก อันเนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมายการศึก ซึ่งทำให้ไม่สามารถชุมนุมเกิน

กว่า 5 คนได้สิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมของภาคประชาสังคม และนักเคลื่อนไหว เพื่อสิทธิมนุษยชนในประเทศ

นอกจากนี้ องค์กร Freedom House ยังได้เผยแพร่รายงาน “เสรีภาพสื่อ ค.ศ. 2015” (Freedom of the Press 2015) ซึ่งเป็นดัชนีที่ระบุถึงเสรีภาพในการทำงานของสื่อมวลชนในประเทศต่างๆ 199 ประเทศทั่วโลก โดยรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่ปรึกษา องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพสื่อ ผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละภูมิภาค รายงานจากรัฐบาล รวมถึงข้อมูลจากสื่อมวลชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และอาศัยข้อมูลจากเครือข่าย International Freedom of Expression Exchange (IFEX) จากนั้นจะทำการประเมินผ่านระบบการให้คะแนนจาก 0 - 100 โดย 0 หมายถึง มีเสรีภาพสื่อที่ต่ำ ส่วน 100 หมายถึง มีเสรีภาพสื่อที่ต่ำ โดยการใช้คำถาม 23 คำถาม ซึ่งรวมอยู่ใน 3 หัวข้อหลักได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกฎหมาย (legal environment) สภาพแวดล้อมทางการเมือง (political environment) และ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (economic environment) เพื่อพิจารณาว่าสื่อมวลชนของแต่ละประเทศมีเสรีภาพ (0 - 30 คะแนน) มีเสรีภาพบางส่วน (31 - 60 คะแนน) หรือไม่มีเสรีภาพ (61 - 100 คะแนน)

จากการจัดอันดับเสรีภาพสื่อ ประจำปี ค.ศ. 2015 นั้น ประเทศไทยได้คะแนนอยู่ที่ 75 ซึ่งอยู่ในช่วงคะแนนของประเทศที่สื่อมวลชนไม่มีเสรีภาพ เมื่อพิจารณาในระดับโลก ประเทศไทยมีเสรีภาพสื่อเป็นอันดับที่ 166 จากทั้งหมด 199 ประเทศทั่วโลก ส่วนในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ไทยมีเสรีภาพสื่ออยู่ในอันดับที่ 34 จากจำนวนทั้งหมด 40 ประเทศ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2559))

5) ดัชนีความปรองดอง (Reconciliation) ของแอฟริกาใต้

รายงานสำรวจอุณหภูมิวัดความปรองดองของแอฟริกาใต้ (SA Reconciliation Barometer Survey 2013) ซึ่งจัดทำโดย Institute for Justice and Reconciliation (IJR) โดยวัดทัศนคติของประชาชนในแอฟริกาใต้ตั้งแต่ปีค.ศ. 1994 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ได้ให้ความหมายของการสร้างความปรองดอง โดยอ้างอิงถึง Charles Villa Vicencio (2013) และ Louis Kriesberg (2007) สรุปได้ว่า

Charles Villa Vicencio (2013) นิยามว่าเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจ การสานเสวนาทางสังคม (social dialogue) การแสดงความเสียใจ (grieving) และการเยียวยา การยอมรับความจริง การดำเนินการตามหลักยุติธรรม การชดเชย (reparation) และการให้อภัย

Louis Kriesberg (2007) เป็นกระบวนการหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างศัตรูหรือปฏิปักษ์ เป็นกระบวนการที่สร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีมิตร ภายหลังจากที่ความสัมพันธ์แตกร้าง

Galtung (1996) ให้ความหมายของการสร้างความสมานฉันท์ไว้ว่าเป็นกระบวนการเยียวยาบาดแผลของทั้งเหยื่อและผู้กระทำภายหลังความรุนแรง และเป็นการยุติความสัมพันธ์ด้านลบต่อกัน ไม่นำไปสู่

ความเป็นศัตรู ในหลักการแล้วบุคคลที่สามเท่านั้นที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเหยื่อและผู้กระทำเหยื่อสามารถเรียกร้องให้ผู้กระทำผิดชดใช้หรือถูกลงโทษ หรือแม้แต่การล้างแค้น สำหรับผู้กระทำผิดอาจจะยอมรับผิด หรือถูกลงโทษจากเหยื่อ

กล่าวโดยสรุป การสร้างความปรองดอง (Reconciliation) มีการให้คำนิยามที่แตกต่างหลากหลายเป็นได้ทั้งเป้าหมาย (goal) และกระบวนการ (process) เป้าหมายจะเกี่ยวข้องกับอนาคตที่พึงประสงค์ เป็นสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้นในสังคม สำหรับกระบวนการ จะเกี่ยวข้องกับภายหลังจากความรุนแรงเกิดขึ้นแล้วจะมีกระบวนการอย่างไรในการจัดการกับปัญหาที่ผ่านมา การวัดการสร้างความปรองดองของแอฟริกาใต้จากรายงานของ IJR (2013) เกี่ยวข้องกับแนวคิดดังต่อไปนี้

1.ความปรองดองหลายเชื้อชาติ (Interracial reconciliation) เป็นความเต็มใจของคนที่แตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติในการไว้วางใจคนอื่น ปฏิเสธการเหมารวมแบบประทับตรากลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่าง และสามารถร่วมกับคนกลุ่มอื่นๆได้

2.การทนกันได้ทางการเมือง (Political tolerance) ความทนต่อคนอื่นได้ แม้ว่าจะจะเป็นความคิดที่เกลียดหรือไม่ชอบ³

3.สนับสนุนหลักการสิทธิมนุษยชน รวมถึงการปฏิบัติตามหลักนิติธรรมและกฎหมาย

4.ความชอบธรรม (Legitimacy) การยอมรับในอำนาจของสถาบันทางการเมืองของประเทศแอฟริกาใต้

ในส่วนของวิธีวิจัยและการสุ่มตัวอย่างของ IJR เน้นการสัมภาษณ์แบบเห็นหน้า (face to face) ใน 9 จังหวัดของทั้งประเทศ ด้วยการใช้แบบสอบถามพัฒนาโดย IJR ประมาณ 100 หัวข้อ คำถามทั้งหมดใช้แบบปลายปิด และส่วนใหญ่ใช้ Likert สเกลคือมี 5 ระดับ โครงการนำร่องและการสัมภาษณ์ทำโดย Ipsos การสุ่มตัวอย่างในระดับประเทศจากชาวแอฟริกาใต้ ใช้ตัวแทนอายุ 15ปีและ15ปี ขึ้นไป และในปี ค.ศ.2013 เก็บตัวอย่างข้อมูลประมาณ 1989 ในเมือง (metro) และ 1601 (non-metro inhabitants) โดยเก็บข้อมูลเพศจำนวนเท่ากัน กรอบในการสุ่มตัวอย่างใช้ฐานของ the 2001 census enumerator areas (EAs) ในปี ค.ศ.2013 มีความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง 1.7 % จากตัวอย่าง 3,590 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าความเชื่อมั่นในระดับ 95 %

ตารางที่ 2.3 สมมติฐานและตัวชี้วัดอุณหภูมิด้านการสร้างความปรองดอง 2004 – 2013

³ Daniel Nesy, 2010 ให้นิยาม tolerance คือ การเห็นคุณค่าในความหลากหลายและความสามารถในการดำรงชีวิตและปล่อยให้ผู้อื่นดำรงชีวิตอยู่ได้

ตารางสมมติฐานและตัวชี้วัดคุณหมิด้านการสร้างความปรองดอง 2004-2013	
สมมติฐาน	ตัวชี้วัด
ความมั่นคงของมนุษย์ : ถ้าพลเมืองไม่ถูกข่มขู่ พวกเขาน่าจะปรองดองกับคนอื่นและสังคมได้	ความมั่นคงทางกายภาพ, ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางวัฒนธรรม
วัฒนธรรมทางการเมือง : ถ้าพลเมืองเห็นว่าสถาบันผู้นำและวัฒนธรรมของระบบใหม่มีความชอบธรรม ความปรองดองจะมีความก้าวหน้า	ความชอบธรรมของภาวะผู้นำ ความชอบธรรมของสภาผู้แทนราษฎร การเคารพในหลักนิติธรรม
ความสัมพันธ์ทางการเมืองแบบข้ามกลุ่ม (Cross-cutting political relationship) ถ้าพลเมืองสามารถจัดตั้งหรือทำงานการเมืองแบบเน้นความสัมพันธ์ที่ข้ามกลุ่มมีความหลากหลาย ความปรองดองจะมีความก้าวหน้า	ตกลงที่จะสร้างความปรองดองในชาติ ตกลงที่จะให้มีพรรคการเมืองที่มีหลายเชื้อชาติ
การเผชิญหน้าทางประวัติศาสตร์ ถ้าพลเมืองสามารถเผชิญหน้ากับประเด็นหรือความจริงในอดีต น่าจะเคลื่อนไปสู่อนาคตได้	การยอมรับความไม่ยุติธรรมของระบอบเหี้ยมโหด การให้อภัย การลดระดับของการล้างแค้น
ความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ ถ้าพลเมืองที่มีเชื้อชาติแตกต่างสามารถมีมุมมองด้านลบต่อกันน้อยลง ความปรองดองจะมีความก้าวหน้า	ความสัมพันธ์กับคนต่างเชื้อชาติ มุมมองต่อคนต่างเชื้อชาติและความทนกันได้ต่อคนเชื้อชาติต่างกัน
การสานเสวนา ถ้าพลเมืองตกลงที่จะสานเสวนากันอย่างลึกซึ้ง ความปรองดองจะมีความก้าวหน้า	ข้อตกลงในการร่วมสานเสวนา

ตัวชี้วัดและคำอธิบายการสร้างความปลอดภัยของ IJR แบ่งได้เป็น 4 ด้านหลัก ดังนี้

ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
1. การกีดกันทางเชื้อชาติทำให้เกิดการแบ่งแยก	วัดความเห็นเรื่องการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทำให้เกิดการแบ่งแยกของคนในสังคม	IJR

ตัวชี้วัด	คำอธิบาย	แหล่งข้อมูล
2.รายได้(ความยากจน) ทำให้เกิดการแบ่งแยก	วัดความเห็นเรื่องรายได้(ความยากจน) ที่ไม่เท่าเทียมกันกับการ ส่งผลต่อการแบ่งแยกในสังคม	IJR
3.ความสัมพันธ์ ความ ไว้วางใจ และปฏิสัมพันธ์	วัดความเห็นในด้าน -วัดการทำงานทางการเมืองร่วมกันระหว่างคนที่แตกต่าง -วัดปฏิสัมพันธ์กันของคนต่างเชื้อชาติในที่ต่างๆ -วัดความไว้วางใจในระดับ ทั้งระหว่างคนต่างเชื้อชาติ รวมถึง ความไว้วางใจของประชาชนต่อผู้นำและสถาบันทางการเมือง	IJR
4.ความทนกันได้ และ การยอมรับความ แตกต่าง	-วัดความเห็นต่อการอยู่กันได้ดีกับคนอื่นที่ แม้ว่าจะมีความคิดเห็น ที่เรารู้สึกไม่ชอบ -วัดการเคารพในความแตกต่าง และการใช้ลักษณะของความ แตกต่างให้เกิดการสร้างสรรค์ ด้วยการร่วมมือร่วมใจกัน	IJR

6) ดัชนีชี้วัดความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity Index)

สถาบัน Legatum เป็นองค์กรการกุศลทางการศึกษาที่มุ่งเน้นส่งเสริมความเจริญรุ่งเรือง (Prosperity) ผ่านการดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือฟื้นฟูระบบทุนนิยมและประชาธิปไตย ถูกก่อตั้ง ขึ้นในปี ค.ศ. 2007 ปัจจุบันมีนายอลัน แม็คคอกมิกส์ (Alan McCormick) เป็นประธาน โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ และมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่เมืองดูไบ ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

ในด้านการดำเนินงานนั้นสถาบัน Legatum ได้รับทุนสนับสนุนจาก Legatum Limited ซึ่งเป็นบริษัทแม่ในชื่อเดียวกัน โดยมุ่งเป้าหมายไปที่การลงทุนทางการศึกษาวิจัยใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนา (Development) 2) ด้านความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) และ 3) ด้านนวัตกรรมทางนโยบาย (Policy Innovation) ซึ่งการจัดทำดัชนีชี้วัดความเจริญรุ่งเรืองนี้เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนศึกษาวิจัย ในด้านที่ 3

จากจุดมุ่งหมายและการดำเนินการดังกล่าว สถาบัน Legatum ได้จัดทำดัชนีความเจริญรุ่งเรือง (Legatum Prosperity Index: LPI) ขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการชี้วัดความเจริญรุ่งเรืองของ 142 ประเทศ ทั่วโลก ทั้งนี้การพิจารณาชี้วัดความเจริญรุ่งเรืองในประเทศใดๆ นั้น จะวางอยู่บนพื้นฐานของ ปัจจัยทางด้าน ความมั่งคั่งทางวัตถุ (Material Wealth) และความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) ของ ผู้คนในแต่ละ ประเทศเป็นหลัก โดยทั้ง 2 ปัจจัยนี้จะมีตัวชี้วัดย่อยซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 8 ประเภท คือ

1) สภาวะทางเศรษฐกิจ (Economy) 2) ความเป็นผู้ประกอบการและโอกาส (Entrepreneurship and Opportunity) 3) ธรรมาภิบาล (Governance) 4) การศึกษา (Education) 5) สุขภาวะ (Health) 6) ความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security) 7) เสรีภาพส่วนบุคคล (Personal Freedom) 8) ต้นทุนทางสังคม (Social Capital) การจัดทำดัชนี LPI ได้ใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบพุทธิภูมิ ในรูปของเอกสาร บทความ รายงานการวิจัย และ สถิติต่างๆ จากหน่วยงานรัฐ บริษัทเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ให้บริการ ข้อมูลทางการค้า/ธุรกิจ และ องค์กรพหุภาคีที่ได้รับการยอมรับและมีความน่าเชื่อถือในระดับสากล ทั้งจาก ข้อมูลจากสถาบันอื่นๆ ที่จัดทำดัชนี นิติรัฐ/นิติธรรม ได้แก่ Freedom House และ World Bank Governance Indicators รวมถึงข้อมูล จากองค์กรอื่นๆ ได้แก่ Amnesty International, Cingranelli-Richards, Fragile States Index, Gallup World Poll, International Telecommunication Union, MEPS Center for Systemic Peace, World Development Indicators และ World Health Organization (WHO)

สำหรับการประเมินผลนั้นทาง Legatum ได้ใช้เครื่องมือทางสถิติอย่างการวิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) เข้ามาช่วย ในการจัดลำดับช่วงคะแนน จากนั้นจึงทำการจัดลำดับคะแนนตั้งแต่ 0 – 1 โดย 0 หมายถึง ไม่มี ความ เจริญรุ่งเรือง และ 1 หมายถึง มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในระดับสูงสุดเมื่อได้ลำดับช่วงคะแนนแล้ว Legatum จะ ทำการรายงานผลการวิจัยดังกล่าว ด้วยการเอาช่วงคะแนนที่วิเคราะห์ได้นั้นมาแสดงผลในรูปของการจัดอันดับ อีกทีหนึ่ง โดยประเทศที่อยู่ในอันดับ 1 - 30 (กลุ่มประเทศสีเขียว)คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ใน ระดับสูง (High) ประเทศที่อยู่ในอันดับ 31 - 71 (กลุ่มประเทศสีเหลือง) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรือง อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (Upper Middle) ประเทศที่อยู่ในอันดับ 72 - 112 (กลุ่มประเทศสีส้ม) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ใน ระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (Lower Middle) และ ประเทศที่อยู่ใน อันดับ ที่ 113 - 142 (กลุ่มประเทศสีแดง) คือ กลุ่มประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ในระดับต่ำ (Low) สำหรับประเทศไทย จากการประเมินดัชนี LPI ประจำปี ค.ศ. 2015 นั้นพบว่า ในภาพรวมประเทศไทยอยู่ใน อันดับ ที่ 48 จากทั้งหมด 142 ประเทศ ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศสีเหลือง ซึ่งผลการจัดอันดับในปี นี้ ถือว่าขยับ ขึ้นมา 3 อันดับจากปีค.ศ. 2014 ที่ไทยเคยอยู่ในอันดับที่ 51 นอกจากนี้ไทยยังได้รับการจัดอันดับที่ดีในด้าน สภาวะทางเศรษฐกิจและทุนทางสังคมติดอันดับ 15 ทั้งสองประเภท ทางด้านเสรีภาพส่วนบุคคล มีการขยับขึ้น เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2014 และท้ายสุดตัวชี้วัดอย่างธรรมาภิบาล ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวชี้วัดที่มีนัยสำคัญต่อการ

ประเมินหลักนิติธรรม (Rule of Law) นั้น ประเทศไทยได้อันดับที่ 56 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2559)

7) หลักการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองของ Civitas : A Framework for Civic Education

ในหนังสือ Civitas : A Framework for Civic Education ได้เสนอคุณค่าและหลักการพื้นฐานความเป็นพลเมืองที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา ที่ปรากฏการแสดงออกอย่างน่ายกย่องในการตระหนักถึงแนวคิดทางการเมืองของการบรรลุผลโดยประชาชน คุณค่าเหล่านี้นิยามด้วยวัตถุประสงค์ทางจริยธรรมและการค้นหามาตรฐานเพื่อตัดสินการกระทำและเพื่อเลือกทางเลือกต่างๆ หลักการความเป็นพลเมืองเป็นหลักคำสอนพื้นฐานหรือสมมติฐานของระบบรัฐธรรมนูญอเมริกัน เช่น ความดีสาธารณะ (public good) สิทธิปัจเจกบุคคล (individual rights) ความยุติธรรม (justice) ความเท่าเทียม (equality) ความหลากหลาย (diversity) ความจริง (truth) และความรักชาติ (patriotism) แต่ในที่นี้ผู้เขียนได้สรุปเพิ่มเติม และดัดแปลงจากหลักการดังกล่าวมาเป็น “หลักการสร้างเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย” ออกเป็น 10 ด้านคือ

- 1.) **อธิปไตยของปวงชน (popular sovereignty)** หมายถึงประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจและเจ้าของประเทศ เนื่องจากระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่พลเมืองเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในประเทศและพลเมืองต้องมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศ พลเมืองในสังคมประชาธิปไตยต้องมองว่าตนเป็นเจ้าของอำนาจและเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน
- 2.) **เพื่อส่วนรวม (common good)** หมายถึงช่วยผู้อื่น โดยพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยสามารถใช้สิทธิเสรีภาพของตนได้โดยรับผิดชอบต่อสังคม พลเมืองที่ดีต้องร่วมแบ่งปันสิ่งต่างๆ เพื่อสังคมและชุมชน อีกทั้ง พลเมืองต้องผลักดันและขับเคลื่อนให้เกิดการปกครองที่มีเป้าหมายเพื่อบรรลุประโยชน์สุขทั้งของตนเองและของสังคมโดยรวม
- 3.) **ยุติธรรม (justice)** หมายถึงปฏิบัติกับทุกคนอย่างเป็นธรรม โดยพลเมืองทุกคนควรได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากทุกฝ่าย และพลเมืองควรมีจิตสำนึกเรื่องความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การสร้างความยุติธรรมทางสังคม (social justice) และลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมวัฒนธรรมที่อาจส่งผลต่อการปฏิบัติตนต่อกันของพลเมืองเป็นสำคัญ
- 4.) **นิติรัฐ (rule of law)** หมายถึงกฎหมายที่ถูกสร้างขึ้นจากทุกคนและทุกคนยอมรับ และเป็นกฎที่ทุกคนปฏิบัติตาม โดยรัฐบาลต้องยึดหลักนิติรัฐ กล่าวคือ รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐควร

อยู่ภายใต้กฎหมาย รัฐบาลจะตัดสินใจและหรือดำเนินการใดๆ ควรสอดคล้องกับกฎหมายที่มีอยู่ รัฐไม่ควรทำสิ่งใดตามอำเภอใจ รวมถึงรัฐต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย ในขณะที่พลเมืองทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดและกฎหมายต้องคุ้มครองสิทธิและไม่ละเมิดสิทธิของพลเมือง กฎหมายทุกฉบับควรมาจากพลเมือง พลเมืองควรมีส่วนร่วมในการออก/ติดตามกฎหมาย กฎหมายทุกฉบับควรสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของพลเมืองมิใช่เพื่อเอื้อประโยชน์โดยมิชอบและส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่

5.) เสรีภาพ (liberty) หมายถึงทำตามสิ่งที่ตนเชื่อ โดยยึดหลักว่าพลเมือง คือเจ้าของชีวิตและมีเสรีภาพในประเทศของตนเองในเรื่องต่างๆ อีกทั้งรัฐต้องประกันเสรีภาพของพลเมืองที่ไม่มีใครพรากเอาไปได้และประชาชนต้องห่วงหาในเสรีภาพของตนที่มี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- 1.) เสรีภาพทางการเมืองร่วมกับอิสรภาพในการพูดและการชุมนุม
- 2.) เสรีภาพในการตระหนักรู้และเสรีภาพทางความคิด
- 3.) เสรีภาพของบุคคลและสิทธิในการถือครองทรัพย์สินส่วนบุคคล
- 4.) เสรีภาพจากการถูกกักขังหน่วงเหนี่ยวตามอำเภอใจ

6.) ความเท่าเทียม (equality) หมายถึงทุกคนมีโอกาสเท่ากัน แนวคิดนี้มองว่าพลเมืองทุกคนล้วนเท่าเทียมกันในฐานะเจ้าของประเทศในเรื่องต่างๆต้องระมัดระวังไม่ให้เกิด “สิ่งกีดขวาง” ความเท่าเทียมกันของพลเมือง การสร้างความเท่าเทียมสามารถทำได้โดยการลดความเหลื่อมล้ำด้านอำนาจและโอกาสในการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

7.) ความหลากหลาย (diversity) หมายถึงอยู่ร่วมกับทุกฝ่ายได้ คือการตระหนักถึงเสรีภาพและยอมรับความหลากหลายของประชาชนตระหนักความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านอาชีพ รายได้ วิถีชีวิต เพศ รสนิยม ความเชื่อทางศาสนา ความคิดทางการเมือง ความคิดทางเศรษฐกิจสังคม และระมัดระวังไม่ให้ความแตกต่าง กลายเป็นความแตกแยกของสังคม พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยต้องยอมรับและเคารพความแตกต่างของกันและกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่ต้องไม่มีการใช้ความรุนแรงต่อผู้ที่เห็นต่างจากตนและต้องยอมรับว่าคนอื่นมีสิทธิที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากเราได้

8.) สัจจะ (truth) หมายถึงยึดถือความจริง พลเมืองทุกคนควรยึดถือสัจจะในทางการเมืองทั้งการต่อต้านการกล่าวเท็จ (falsehood) ที่พลเมืองต้องมีสำนึกต่อต้านการกล่าวเท็จจากบุคคลผู้มีอำนาจในการเมืองและการบริหาร และต่อต้านการเก็บงำความลับ (secrecy) ที่พลเมืองต้องเรียกร้องให้รัฐมีการเปิดเผยหรือยืนยันในเรื่องสำคัญที่รัฐมักปิดเป็นความลับโดยอ้างในนามความจำเป็นหรือความมั่นคงของรัฐ กล่าวคือพลเมืองทุกคนต้องยืนยันให้รัฐพูดความจริง (truth-telling) และมีความโปร่งใสตรวจสอบได้

9.) แสวงหาความสุข (pursuit of happiness) หมายถึงอยู่อย่างมีความสุข โดยพลเมืองมีสิทธิที่จะแสวงหาเพื่อบรรลุถึงความสุขในแนวทางของพวกเขาแต่ละคนตราบเท่าที่พวกเขาไม่ไปละเมิดผู้อื่น และการ

แสวงหาความสุขของพลเมืองเป็นสิ่งที่รัฐไม่อาจเข้ามาแทรกแซงได้ อีกทั้งรัฐควรเอื้ออำนวยให้รัฐและสังคมที่ประชาชนมีเสรีภาพในการใช้ความสามารถของตนเองเพื่อแสวงหาความสุข โดยไม่มีผู้อื่นเข้ามาแทรกแซงหรือบังคับตามอำเภอใจให้พลเมืองทำในสิ่งที่พวกเขาไม่ยินยอม

10.) รักบ้านเกิดเมืองนอน (patriotism) มีหมายถึงสำนึกรักประเทศ/ชุมชน/กลุ่มแต่ต้องยึดถือคุณค่าประชาธิปไตย โดยพลเมืองควรอุทิศตนให้ประเทศชาติ โดยมีสำนึกที่เป็นน้ำใจเดียวกันกับเพื่อนร่วมชาติที่มีความแตกต่างหลากหลายกัน ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันนี้ต้องช่วยดำรงรักษาสถาบันและคุณค่าของประชาธิปไตยด้วย พลเมืองที่รักบ้านเกิดเมืองนอนต้องมีเจตจำนงที่ทำเพื่อส่วนรวมและต้องช่วยปกป้องรักษาประเทศในยามที่เกิดวิกฤต แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้การรักบ้านเกิดเมืองนอนไปคุกคามหรือทำลายคุณค่าประชาธิปไตย เช่น การละเมิดสิทธิเสรีภาพของคนอื่นโดยอ้างความรักชาติหรือประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น

8) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นโดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาดังแต่เดือนกันยายน ปี 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมายคือ

เป้าหมายที่ 1 จัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่

เป้าหมายที่ 2 จัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 ทำให้แน่ใจถึงการมีสุขภาพะในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ

เป้าหมายที่ 4 ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน

เป้าหมายที่ 5 บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน

เป้าหมายที่ 6 ทำให้แน่ใจว่าเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 7 ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ ตามกำลังซื้อของตน

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำและการจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 พืชพันธุ์ นูรณ์ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึ่งของส่วนรวม มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กล่าวอย่างเจาะจงถึงเป้าหมายที่ 16 เป็นการส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพลรับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ มีเป้าประสงค์ที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การลดความรุนแรงทุกรูปแบบ (16.1) ยุติการข่มเหง ฆ่าประโยชน์ และความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก (16.2), นิติธรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

(16.3), ลดการลักลอบค้าอาวุธ ฟอกเงิน และต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม (16.4), ลดการทุจริตคอร์รัปชัน (16.5) พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส (16.6) มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (16.7), เพิ่มการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในองค์กรโลกบาล (16.8), เอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน (16.9) และการเข้าถึงข้อมูลและการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (16.10)

ตารางที่ 2.4 ตารางแสดงเป้าประสงค์และตัวชี้วัดภายใต้ เป้าหมายที่ 16 ว่าด้วยเรื่องสันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็งและความยุติธรรม

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
16.1 ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ	16.1.1 จำนวนของเหยื่อจากการถูกฆาตกรรมโดยเจตนาต่อประชากร 100,000 คน 16.1.2 ความขัดแย้งที่นำไปสู่การเสียชีวิตต่อประชากร 100,000 คน โดยเพศ อายุและคดี 16.1.3 สัดส่วนของประชากร (Proportion of population) ถูกทำร้ายทางร่างกาย จิตใจหรือความรุนแรงทางเพศในช่วง 12 เดือน 16.1.4 สัดส่วนของประชากรซึ่งรู้สึกปลอดภัยจากการเดินเพียงลำพังในบริเวณบ้านที่อาศัย
16.2 ยุติการข่มเหง การใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก	16.2.1 สัดส่วนของประชากรเด็กอายุ 1-17 ปี ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ในการถูกทำร้ายทางกายและ/หรือจิตใจโดยผู้ดูแลในเดือนที่ผ่านมา 16.2.2 จำนวนของเหยื่อการค้ามนุษย์ต่อ 100,000
	คน โดยเพศ อายุและรูปแบบของการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว 16.2.3 สัดส่วนของประชากรสตรีและบุรุษอายุ 18-29 ปี ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศในช่วงอายุ 18 ปี
16.3 ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศและสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน	16.3.1 สัดส่วนของเหยื่อความรุนแรงในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งรายงานการตกเป็นเหยื่อต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือกลไกที่เป็นทางการในการแก้ไขความขัดแย้ง

	16.3.2 ผู้ถูกกักขังที่ไม่ถูกพิพากษาลงโทษ (Unsentenced detainee) ในสัดส่วนของประชากรในเรือนจำ
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
16.4 ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบ ภายในปี 2573	16.4.1 จำนวนเงินที่เข้าและออกผิดกฎหมาย 16.4.2 สัดส่วนของการยึดอาวุธขนาดเล็กและขนาดใหญ่ซึ่งมีการบันทึก ตามมาตรฐานนานาชาติ
16.5 ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ	16.5.1 สัดส่วนของบุคคลผู้ซึ่งอย่างน้อยติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐและจ่ายสินบน หรือถูกเรียกรับสินบนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ระหว่าง 12 ก่อน 16.5.2 สัดส่วนของนักธุรกิจผู้ซึ่งอย่างน้อยติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐและจ่ายสินบน หรือถูกเรียกรับสินบนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ระหว่าง 12 ก่อน
16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพมีความรับผิดชอบและโปร่งใสในทุกระดับ	16.6.1 ค่าใช้จ่ายปฐมภูมิภาครัฐต่อสัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ, โดยภาคส่วนต่างๆ 16.6.2 สัดส่วนของประชากรพึงพอใจกับประสบการณ์ครั้งสุดท้ายของบริการภาครัฐ
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
16.7 สร้างหลักประกันว่าจะ มีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วมและมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ	16.7.1 สัดส่วนของตำแหน่ง (โดยเพศ,อายุ,ผู้พิการและกลุ่มประชากร) ในสถาบันสาธารณะ (นิติบัญญัติระดับชาติและท้องถิ่น, การให้บริการภาครัฐและตุลาการ) เปรียบเทียบกับการกระจายระดับชาติ 16.7.2 สัดส่วนของประชากรที่เชื่อว่าการตัดสินใจของภาครัฐ เป็นไปอย่างมีส่วนร่วมและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

16.8 ขยายและเสริมความ แข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประชาสังคมในสถาบันโลกาภิบาล	สัดส่วนของสมาชิกและสิทธิในการออกเสียงของประชาสังคมในองค์กรระหว่างประเทศ
16.9 จัดให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้สัตยาบันภายในปี 2573	16.9.สัดส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งเกิดและได้รับการลงทะเบียนจากเจ้าหน้าที่รัฐ
เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด
16.10 สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ	16.10.1 จำนวนของกรณีที่มีการสังหาร การลักพา การทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและนักสิทธิมนุษยชนในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา 16.10.2 จำนวนของประเทศที่ใช้รัฐธรรมนูญรัฐธรรมนูญที่ให้หลักประกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
16.a เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้องโดยรวมถึงกระบวนการผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุก ระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อจะ ป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม	16.a1. การดำรงอยู่ของสถาบันด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นอิสระตามหลักการปารีส
16.b ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	16.b1 สัดส่วนของประชากรที่รู้สึกว่าจะถูกเลือกปฏิบัติภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

9) มาตรฐานและดัชนีชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์โดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)

จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวงกรม พ.ศ. 2545 ท หน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาค ในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชนโดยรวม ในปี พ.ศ. 2548 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้นำเสนอผลการศึกษาของ “โครงการการศึกษาและพัฒนามาตรฐานและดัชนีชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์” ที่ได้รับมอบหมายจาก พม. ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ในการจัดทำ “มาตรฐานและดัชนีชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์” ที่มีองค์ประกอบทั้งหมด 11 ด้าน ได้แก่ (1) สุขภาพ (2) อาหาร (3) การศึกษา (4) ศาสนาและความเชื่อ (5) ที่อยู่

อาศัย (6) สิ่งแวดล้อม (7) ส่วนบุคคล (8) ชุมชน (9) ครอบครัว (10) เศรษฐกิจ และ (11) การเมือง ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบจะมีดัชนีชี้วัดต่างกัน โดยมีทั้งหมดรวม 70 ดัชนีชี้วัด โดยด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรม/นิติรัฐ คือ ด้านส่วนบุคคลและ ด้านการเมือง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านส่วนบุคคล หมายถึง ความมั่นคงปลอดภัยจากความรุนแรงและภัยคุกคามทางกายภาพ เช่น การประทุษร้าย อาชญากรรม มีทั้งหมด 11 ดัชนีชี้วัดซึ่งทั้งหมดล้วนแต่เป็นอัตราอาชญากรรม ประเภทต่างๆ เช่น อัตราผู้ที่ถูกฆาตกรรม อัตราผู้ถูกข่มขืน อัตราผู้ถูกประทุษร้ายขั้นรุนแรง อัตราผู้เสียชีวิต หรือสูญหายจากการกระทำของรัฐ (เจ้าหน้าที่) เป็นต้น

ความมั่นคงของมนุษย์ด้านการเมือง หมายถึง การที่บุคคลสามารถดำเนินชีวิตในสังคมโดยมีสิทธิโอกาส และศักดิ์ศรีในการเข้าถึงอำนาจ การตัดสินใจ และการรับประโยชน์สาธารณะ โดยปราศจาก การคุกคาม ครอบงำ จากผู้มีอำนาจและอิทธิพล ประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 5 ปัจจัย รวมทั้งอัตราผู้เสียชีวิตจากการปราบปราม และจำนวนเงินต่อหัวประชากรที่สูญเสียเนื่องจากคอร์รัปชัน เป็นต้น

องค์ประกอบทั้งสองด้านภายใต้มาตรฐานและดัชนีชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับ หลักนิติธรรม/นิติรัฐ เป็นเป้าหมายในการดำเนินงานของ พม. ได้แก่ การส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งหมายความว่า รวมถึง อัตราผู้เสียชีวิตหรือสูญหายจากการกระทำของรัฐ (เจ้าหน้าที่) ไม่เกิน 2 ราย ต่อประชากรหนึ่งล้านคน โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติและจำนวนเงินต่อหัวประชากรที่สูญเสียเนื่องจากคอร์รัปชัน ไม่ให้เกินคนละ 1,000 บาท โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ที่ได้จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า พม. มีการปรับเปลี่ยนมาตรฐานและดัชนีชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละปี ซึ่งน่าจะสืบเนื่องจากการออกแบบยุทธศาสตร์หรือแผนงานในปีดังกล่าว ที่ต้องมีดัชนีชี้วัดในการดำเนินงาน มารองรับ เช่น ในปี พ.ศ. 2550 มาตรฐานและดัชนีชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์มีองค์ประกอบลดลงเหลือแค่ 10 ด้าน ได้แก่ ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย การศึกษา การมีงานทำและรายได้ ความมั่นคงส่วนบุคคล ครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สังคม-วัฒนธรรม สิทธิและความเป็นธรรม และการเมือง/ธรรมาภิบาล และ มีการแบ่งดัชนีชี้วัดออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับบุคคลและระดับพื้นที่ เป็นต้น (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย , 2559)

10) ดัชนีชี้วัดด้านสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือที่รู้จักในนาม “สภาพัฒน์” เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2521 มีหน้าที่หลัก คือ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วง ระยะเวลา 5 ปี เช่นเดียวกับกระทรวงการพัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์ สศช. จัดทำดัชนีชี้วัดด้านสังคม เพื่อสะท้อนสถานะสังคมของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติแต่ละฉบับ โดยข้อมูลล่าสุดเป็นดัชนีชี้วัดตามเป้าหมายของแผนฯ ฉบับที่ 11 โดยมีการจัดทำ ข้อมูลเป็นรายเดือน รายไตรมาส และรายปี ดัชนีชี้วัดด้านสังคมของ สศช. ที่เกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรม/นิติรัฐ ได้แก่ ความมั่นคงทางสังคม ซึ่งมีองค์ประกอบด้านความสงบสุขในสังคม โดยมีดัชนีชี้วัดเป็นจำนวนและ ร้อยละของคดีอาชญากรรมต่างๆ เช่น คดีประทุษร้าย คดียาเสพติด เป็นต้น โดยเป็นข้อมูลที่เก็บโดยสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติเช่นเดียวกับดัชนีชี้วัดของ พม. (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2559)

11) โครงการปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย จัดทำโดยมูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ดำเนินการประเมินผลกระทบจากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งได้ปรับการพัฒนาสู่แนวคิด คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ทั้งในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา และเป็นผู้ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา โดย สศช. ได้พัฒนา “ดัชนีความอยู่ดีมีสุข” เพื่อเป็นเครื่องมือประเมินผลกระทบการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับคนในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 อย่างเป็นองค์รวม ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -2554) ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศมุ่งสู่การสร้างการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย การใช้ดัชนีความอยู่ดีมีสุขเป็นเครื่องมือวัดผลกระทบการพัฒนาจึงไม่เพียงพอ เนื่องจากขอบเขตของนิยามความสุขได้ขยายจากมิติของการดำรงชีวิตและแนวปฏิบัติของปัจเจกบุคคลไปสู่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย รวมทั้งการวัดในด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม ความถูกต้องดีงามต่างๆ สศช. จึงได้ขยายแนวคิดการพัฒนาจากดัชนีความอยู่ดีมีสุขมาเป็น “ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 สังคมไทยต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น สศช. จึงได้ดำเนินการทบทวนและปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยให้มีความเหมาะสม ชัดเจน สามารถสะท้อนผลการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 11 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ได้จัดทำขึ้นในบริบทของสถานะประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ อาทิ เป้าหมายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทั้งของประเทศไทยและของโลก เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงและบ่อยครั้งมากขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความเป็นเมืองที่ขยายมากขึ้น ดังนั้น ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยชุดเดิมจึงอาจไม่เพียงพอต่อการใช้ประเมินผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำและดำเนินโครงการปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงดัชนีชี้วัดการพัฒนา เพื่อให้สามารถวัดผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ตรงกับความเป็นจริง (มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, 2560)

นิยามความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ที่ปรับปรุงใหม่

สภาวะที่คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพทั้งในด้านจิต กาย ปัญญา เป็นผลที่เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในครอบครัว ชุมชน ระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวม โดยมีความสัมพันธ์กันบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม หลักธรรมาภิบาล นำไปสู่การพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและยั่งยืน

ตัวชี้วัดอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน (มิติ) ได้แก่

- 1) การมีสุขภาวะที่ดี
- 2) เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม
- 3) สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศที่สมดุล
- 4) สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล
- 5) การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

โดยมีรายละเอียด ตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ (มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, 2560, 5-12-5-184)

1. องค์ประกอบหลักด้าน “การมีสุขภาวะ” ปรับใหม่โดยรวมองค์ประกอบการมีสุขภาวะ ครอบครัวอบอุ่น และชุมชนเข้มแข็ง

1. ร้อยละประชากรที่มีสุขภาพดีต่อประชากรทั้งหมด
2. อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด
3. อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ
4. ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ
5. ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวต่อผู้สูงอายุทั้งหมด
6. อัตราคดีเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ต่อเด็กและเยาวชนพันคน
7. จำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว
8. ร้อยละของการมีบ้านเป็นของตนเอง
9. ร้อยละของหมู่บ้านที่มีการจัดสวัสดิการในชุมชน
10. อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางบกต่อประชากรพันคน
11. จำนวนคดีเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่อประชากรพันคน
12. สัดส่วนของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤตที่ได้รับปฏิบัติการฉุกเฉินภายใน 8 นาที
13. สัดส่วนของครัวเรือนที่ประสบภาวะล้มละลายจากค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
14. สัดส่วนคดีอาญาต่อประชากรพันคน

หมู่บ้าน 15.ร้อยละของประชากร อายุ 13 ปีขึ้นไปจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน/หมู่บ้าน

16.อัตราการเรียนรู้ (Functional Literacy Rate) 9 ปีขึ้นไป

17.สัดส่วนประชากรอายุ 6 ปี ขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ตต่อประชากรทั้งหมด

18.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเฉลี่ยของ 4 วิชาหลักของนักเรียนระดับ ป. 6 ม. 3 และ ม.6)

19.สัดส่วนของนักเรียน/นักศึกษาที่จบการศึกษาและสามารถหางานทำได้

20.ร้อยละของนักเรียนที่ออกจากการศึกษาภาคบังคับกลางคันระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย

21.ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ

2. องค์ประกอบหลักด้าน “เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม”

1.อัตราการจ้างงานต่ำกว่าระดับเกณฑ์มาตรฐาน

2.ดัชนีความต่างของค่าจ้างระหว่างเพศ (Gender wage

3.อัตราการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงานต่อลูกจ้าง 1,000 คน

4.สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP

5. สัดส่วนการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP

6. อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของรายได้ที่แท้จริงต่อประชากร (GDP per capita growth)

7.ความเข้มข้นของการใช้พลังงาน

8.ตัวชี้วัดการทำธุรกิจของธนาคารโลก (World Bank Doing

9.สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีระดับสูงและระดับกลาง ต่อมูลค่าเพิ่มทั้งหมด

10.สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP

11.อัตราเงินเฟ้อทั่วไป

12.สัดส่วนคนยากจน (ด้านรายจ่าย)

13.สัดส่วนการถือครองรายได้ของประชากรร้อยละ 20 สุดท้ายที่รวยที่สุด ต่อ ประชากรร้อยละ 20 แรกที่จนที่สุด

14. สัดส่วนผลผลิตมวลรวมภายในจังหวัดต่อประชากร(GPP per capita) ของจังหวัดร้อยละ 20 สุดท้ายที่รวยที่สุดต่อ GPP per capita ของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่จนที่สุด

3. องค์ประกอบหลักด้าน “สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุล”

1. จำนวนคดีเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่อประชากรพันคน
2. อัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางบกต่อประชากรพันคน
3. ร้อยละของแหล่งน้ำที่มีคุณภาพอย่างต่ำอยู่ในเกณฑ์ดี
4. ร้อยละของขยะมูลฝอยที่กำจัดอย่างถูกต้องหรือนำไปใช้ประโยชน์
5. ร้อยละของจำนวนวันที่ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

เกณฑ์มาตรฐาน: กำหนดให้สัดส่วนจำนวนวันที่ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง) เป็นร้อยละ 100 ของจำนวนทั้งหมดที่มีการตรวจวัด (รวมทุกสถานี)

6. มูลค่าความเสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติต่อจำนวนประชากร
7. ปริมาณสัตว์น้ำเศรษฐกิจ (เฉพาะปลาหน้าดิน) ที่จับได้ในอ่าวไทยต่อชั่วโมง
8. ร้อยละของพื้นที่ป่าอนุรักษ์ต่อพื้นที่ประเทศ
9. ร้อยละของการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย
10. อัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน (พื้นที่เกษตรอินทรีย์)
11. สัดส่วนปริมาณการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตรต่อพื้นที่การเกษตรทั้งหมด
12. สถิติอุบัติเหตุจุกจิกจุกจิกจากสารเคมี เกณฑ์มาตรฐาน

4. องค์ประกอบหลักด้าน “สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล”

1. จำนวนเรื่องร้องเรียนต่อกรรมการสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิพลเมือง
2. จำนวนร้อยละของผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเมื่อเทียบกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
3. จำนวนร่างกฎหมายที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
4. คะแนนความเป็นอิสระของสื่อสารมวลชนในดัชนีเสรีภาพสื่อ (World Press Freedom)

5. จำนวนร้อยละของสมาชิกสภาที่เป็นผู้หญิง
6. คะแนนจากการสำรวจของดัชนีวัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (Corruption Perception Index - CPI)
7. จำนวนเรื่องที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงรายปี
8. ร้อยละของจำนวนผู้ที่ได้รับการเยียวยาและชดเชยค่าเสียหายที่เกิดจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในกรณีถูกจับและได้รับการปล่อยตัวโดยไม่มีการฟ้องคดี เมื่อเทียบกับจำนวนเรื่องเข้าสู่การพิจารณาโดยคณะกรรมการการพิจารณาคำตอบแทนผู้เสียหาย และคำทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
9. ร้อยละของจำนวนคดีที่ศาลชั้นต้นพิจารณาเสร็จเมื่อเทียบกับจำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณาในแต่ละปี
10. จำนวนข้อบัญญัติและเทศบัญญัติท้องถิ่นที่ออกโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
11. ร้อยละของจำนวนเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้เองต่อรายได้รวมของ อปท.
12. ร้อยละของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นผู้หญิง
13. จำนวนผู้เสียชีวิตภายใต้การควบคุมสถานการณ์ของรัฐ ในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางการเมือง
14. จำนวนผู้ต้องคดีที่มีเหตุมาจากชุมนุมทางการเมืองและความขัดแย้งเชิงอุดมการณ์ทางการเมือง
15. จำนวนกรณีที่มีรายงานว่ามีการทำให้บุคคลสูญหายโดยการใช้กำลัง (หรือการอุ้มหาย)
16. จำนวนผู้เสียชีวิตจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้
17. ร้อยละของจำนวนผู้ให้ความเห็นว่าการใช้ความรุนแรงต่อบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ ในการสำรวจค่านิยมของโลก (World Values Survey)
18. ร้อยละของจำนวนผู้ให้ความเห็นที่ให้ความสำคัญกับการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพผู้อื่นในการสำรวจค่านิยมของโลก (World Values

5. องค์ประกอบหลักด้าน “การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม”

1. ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ไม่เท่าเทียม (IHDI)
2. จำนวนข้อร้องเรียนว่าด้วยการถูกเลือกปฏิบัติว่าด้วยเหตุแห่งเพศ ศาสนาชาติพันธุ์ รวมถึงเหตุแห่งสุขภาพ

3.ร้อยละของจำนวนผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรมที่ได้รับการอนุมัติเมื่อเทียบกับจำนวนเรื่องที่ผ่านมาเกณฑ์ให้ความช่วยเหลือรายปีเพิ่มขึ้น

4.จำนวนผู้ได้รับความช่วยเหลือในการส่งเสริมสิทธิแก่ผู้ต้องหาฯ ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (คดี)

5.ร้อยละผู้รับสวัสดิการผู้พิการต่อประชากรทั้งหมด

6.ร้อยละผู้รับสวัสดิการผู้ติดเชื้อเอชไอวีต่อจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั้งหมด

7. เนื้อที่การถือครองที่ดินทางการเกษตรที่ไม่ใช่ของตนเองต่อเนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)

8.รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรรายย่อย

9.สัดส่วนการจ้างงานนอกระบบนอกภาคเกษตรต่อการจ้างงานทั้งหมด

10.สัดส่วนรายได้ของประชากรกลุ่ม 20% (จนที่สุด) เทียบกับประชากรทั้งหมด

11.จำนวนป่าชุมชน(โครงการ)ที่ได้รับการจดทะเบียนใหม่

12.จำนวนเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ

จากฐานข้อมูลดังกล่าวทั้งต่างประเทศและในประเทศคือ ดัชนีสันติภาพเชิงลบและเชิงบวกของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ ของ World Justice Project ดัชนีชี้วัดความปรองดองของแอฟริกาใต้ของ IJR เอกสารเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) ของสหประชาชาติ และดัชนีชี้วัดด้านสังคมและดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้แบ่งตัวชี้วัดสันติภาพได้เป็น 12 ด้านคือ P1.ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม P3.การทหาร P4.การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี/การจำกัดอำนาจรัฐบาล/ความชอบธรรมของผู้นำ P5.สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี P6.การกระจายทรัพยากร (ความเป็นธรรมในสังคม) P7.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น/การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน P8.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน/การทำงานร่วมกับคนที่แตกต่าง(หลากหลาย)/การพูดคุยกับคนที่แตกต่าง P9. การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (สื่อ) P10.ระดับทุนทางมนุษย์ P11.การคอร์รัปชัน P12.กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำมาประมวลสรุปได้ตั้งข้อมูลตารางด้านล่าง เหตุผลในการแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 12 ด้านนี้มาจากนิยามสันติภาพของ Galtung และสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ที่ได้แบ่งสันติภาพเป็น 2 ประเภทคือสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก โดยตัวชี้วัดที่ 1-3 เป็นสันติภาพเชิงลบ ในส่วนของตัวชี้วัดที่ 4-12 เป็นสันติภาพเชิงบวก กล่าวคือ สันติภาพเชิงลบ เน้นไปที่ปราศจากความรุนแรง หรือปราศจากต่อความกลัวต่อความรุนแรง ขณะที่สันติภาพเชิงบวก หมายถึงและประกอบด้วยทัศนคติ (Attitude) สถาบัน (Institutions) และโครงสร้าง (Structures) ในการทำให้สังคมมีสันติภาพที่ยั่งยืน

ตารางที่ 2.5 เปรียบเทียบตัวชี้วัดสันติภาพของต่างประเทศและของไทย

ตัวชี้วัดสันติภาพ	IEP (2016) รายงาน GPI (สันติภาพเชิงลบ)	IEP (2016) รายงานPPI (สันติภาพเชิงบวก)	WJP (2557)	IJR (2013)	SDG เป้าที่ 16	กระทรวงพม.	สภาพัฒน์ รายงานแผน 11
P1.ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ	X				X	X	
P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	X			X	X		X
P3.การทหาร	X						
P4.การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี/การจำกัดอำนาจรัฐบาล/ ความชอบธรรมของผู้นำ		X	X	X	X		
P5.สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี		X					
P6.การกระจายทรัพยากร		X					X
P7.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น/การรับรองสิทธิขั้น พื้นฐาน		X	X		X		
P8.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน/การทำงาน ร่วมกับคนที่แตกต่าง(หลากหลาย)/การพูดคุยกับคนที่ แตกต่าง	X	X		X			

ตัวชี้วัดสันติภาพ	IEP (2016) รายงาน GPI (สันติภาพเชิงลบ)	IEP (2016) รายงานPPI (สันติภาพเชิงบวก)	WJP (2557)	IJR (2013)	SDG เป้าที่ 16	กระทรวงพม.	สภาพัฒน์ รายงานแผน 11
P9.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (สื่อ)		X			X		
P10.ระดับทุนทางมนุษย์		X			X		X
P11.การคอร์รัปชั่น		X	X		X	X	
P12.กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ/ความเป็นธรรม			X		X		

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลแหล่งต่าง ๆ

ตารางที่ 2.6 รายละเอียดตัวชี้วัดและตัวชี้วัดย่อยที่อธิบายถึงแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการอ้างอิง

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P1 . ค ว า ม ขั ด แ ย้ ง ภายในประเทศและระหว่าง ประเทศ	1.จำนวนและระยะเวลาของความขัดแย้ง ภายในประเทศ (จากการสู้รบ)	X						
	P1.	2.จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้ง ภายในประเทศ (จากการสู้รบ)	X					X	
	P1.	3.จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้ง ภายนอก ระหว่างประเทศ	X						
	P1.	4.จำนวน ระยะเวลาและบทบาทในความขัดแย้ง ภายนอก	X						
	P1.	5.มุมมองต่อความเข้มข้นของความขัดแย้ง ภายใน	X						
	P1.	6.มุมมองต่อความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน	X						

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P1.	7.ความขัดแย้งที่นำไปสู่การเสียชีวิตต่อประชากร 100,000 คน โดยเพศ อายุและคดี					X		
	P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	1.มุมมองต่ออาชญากรรมหรือการทำผิดกฎหมายในสังคม)	X						
	P2.	2.จำนวนผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น	X						
	P2.	3.มุมมองต่อความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง	X						
	P2.	4.มุมมองต่อสเกลความหวาดกลัวทางการเมือง	X						
	P2.	5.ผลกระทบของการก่อการร้าย	X						
	P2.	6.จำนวนของการฆาตกรรม ต่อประชากรแสนคน จำนวนคดีอาญาต่อประชากรแสนคน, (สภาพัฒน์)	X						X

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P2.	7. มุมมองต่อระดับของอาชญากรรมรุนแรง	X						
	P2.	8. มุมมองต่อความรุนแรงจากการประท้วง	X						
	P2.	9. จำนวนของประชากรในเรือนจำ	X						
	P2.	10. จำนวนของเจ้าหน้าที่ความมั่นคงและตำรวจ	X						
	P2.	11. จำนวนของเหยื่อจากการถูกฆาตกรรมโดยเจตนาต่อประชากร 100,000 คน					X		
	P2.	12. สัดส่วนของประชากร (Proportion of population) ถูกทำร้ายทางร่างกาย จิตใจหรือความรุนแรงทางเพศในช่วง 12 เดือน					X		
	P2.	13. สัดส่วนของประชากรซึ่งรู้สึกว่าจะปลอดภัยจากการเดินเพียงลำพังในบริเวณบ้านที่อาศัย					X		
	P2.	14. สัดส่วนของประชากรเด็กอายุ 1-17 ปี ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ในการถูกทำร้ายทางกายและ/หรือจิตใจโดยผู้ดูแลในเดือนที่ผ่านมา					X		

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P2.	15. จำนวนของเหยื่อการค้ามนุษย์ต่อ 100,000 คน โดยเพศ อายุและรูปแบบของการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว					X		
	P2.	16. สัดส่วนของประชากรสตรีและบุรุษอายุ 18-29 ปี ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ถูกระทำรุนแรงทางเพศในช่วงอายุ 18 ปี					X		
	P2.	17. สัดส่วนของเหยื่อความรุนแรงในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งรายงานการตกเป็นเหยื่อต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือกลไกที่เป็นทางการในการแก้ไขความขัดแย้ง					X		
	P2.	18.จำนวนคดีอาญาโดยรวม คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิต ร่างกายและเพศแลคดียาเสพติด							X
	P2.	19.อัตราของการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน (สภาพัฒน์)							X
	P2.	20.จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว							X
	P2.	21.จำนวนเด็กและสตรีที่ถูกระทำรุนแรงในครอบครัว							X

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P3.การทหาร	1.ค่าใช้จ่ายทางการทหารต่อเปอร์เซ็นต์ของ GDP	X						
	P3.	2.จำนวนของบุคลากรในกองทัพ	X						
	P3.	3.จำนวนของการส่งอาวุธ(นำเข้า) จากต่างประเทศ	X						
	P3.	4.จำนวนของการส่งอาวุธ(ส่งออก)ต่างประเทศ	X						
	P3.	5.การสนับสนุนทางการเงินให้กับสหประชาชาติด้านการรักษาสันติภาพ	X						
	P3.	6.อาวุธนิวเคลียร์และอาวุธหนัก	X						
	P3.	7.การเข้าถึงอาวุธขนาดเล็ก	X						
	P4.การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี/ การจำกัดอำนาจรัฐบาล/ ความชอบธรรมของผู้นำ	1.วัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตย (วัดกระบวนการเลือกตั้ง, เสรีภาพพลเรือน, การมีส่วนร่วมทางการเมือง)		X					

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P4.	2.ความเป็นอิสระในกระบวนการยุติธรรม -วัดความเป็นอิสระของระบบศาลยุติธรรมจาก อิทธิพลของรัฐบาล พลเมืองหรือองค์กรต่างๆ		x					
	P4.	3.การจัดเก็บรายได้และการให้บริการสาธารณะ (วัดประสิทธิภาพของระบบภาษีและความ ครอบคลุมในการให้บริการสาธารณะและ สาธารณูปโภค)		x					
	P4.	4.อำนาจของรัฐบาลต้องถูกจำกัดโดยฝ่ายนิติ บัญญัติ			x				
	P4.	5.อำนาจของรัฐบาลต้องถูกจำกัดโดยฝ่ายตุลา การ			x				
	P4.	6.อำนาจของรัฐบาลต้องถูกจำกัดโดยองค์กร ตรวจเงินแผ่นดินที่มีอิสระหรือองค์กรอื่น			x				
	P4.	7.เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต้องได้รับบทลงโทษหาก ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ			x				
	P4.	8.อำนาจของรัฐบาลต้องสามารถตรวจสอบได้ โดยองค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล เช่น สื่อ ประชาสังคม			x				

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P4.	9.การเปลี่ยนผ่านของอำนาจอยู่ภายใต้กฎหมาย เช่น เจ้าหน้าที่รัฐบาลได้รับเลือกตั้งมาหรือ แต่งตั้งตามกฎหมายระเบียบ			X				
	P4.	10. ความไว้วางใจต่อผู้นำและสถาบันทาง การเมือง				X			
	P4.	11.สัดส่วนของประชากรที่เชื่อว่าการตัดสินใจ ของภาครัฐเป็นไปอย่างมีส่วนร่วมและตอบสนอง ต่อความต้องการของประชาชน					X		
	P5.สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ ดี	1.ดัชนีความง่ายในการทำธุรกิจ		X					
	P5.	2.ดัชนีของเสรีภาพด้านเศรษฐกิจ (วัดเสรีภาพของปัจเจกในการทำงาน มีการผลิต การบริโภคและการลงทุนในด้านที่พวกเขาพอใจ ได้เอง)		X					
	P5.	3.GDP ต่อ Capita		X					
	P6.การกระจายทรัพยากร (ความเป็นธรรมในสังคม)	1.ดัชนีอายุคาดเฉลี่ย (อายุโดยเฉลี่ยของประชากรที่คาดว่าจะมีชีวิต)		X					

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
		อยู่)							
	P6.	2.การเลื่อนชั้นทางสังคม (วัดศักยภาพในการเลื่อนชั้นทางสังคม)		X					
	P6.	3.ช่องว่างของความยากจน (อัตราของประชากรที่ดำรงชีพต่ำกว่า 2 ดอลลาร์ต่อวัน)		X					X
	P6.	4.ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้							X
	P6.	5.ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน							X
	P6.	6.ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน							X
	P6.	7.การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า							X
	P6.	8.แรงงานนอกระบบเข้าถึงสวัสดิการสังคม							X
	P6.	9.ระดับความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย							X
	P7.การยอมรับในสิทธิของคน	1.อัตราความคับข้องใจระหว่างกลุ่มต่างๆ		X					

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	อื่น/การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน								
	P7.	2.ดัชนีการเสริมพลัง (การมีส่วนร่วมทางการเมือง)		X					
	P7.	3.ดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ (วัดการไม่ได้รับประโยชน์ของผู้หญิงใน 3 ด้าน คือ อนามัยเจริญพันธุ์ การเสริมพลัง และ ตลาดแรงงาน)		X					
	P7.	4.การไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาคทางกฎหมาย และการเลือกปฏิบัติ ในด้านต่างๆ รวมถึงการ ให้บริการสาธารณสุขและกระบวนการยุติธรรม			X				
	P7.	5.สิทธิในชีวิต ร่างกายและความปลอดภัยของ บุคคลต้องได้รับประกัน เช่นการจับกุมที่มี เหตุผล ไม่ใช้ความรุนแรง			X				
	P7.	6.เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ของสื่อ ประชาสังคม พรรคการเมืองเกี่ยวกับ นโยบายรัฐบาล			X				

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P7.	7.เสรีภาพในความเชื่อและการนับถือศาสนา แสดงออกได้อย่างอิสระเปิดเผยต่อสาธารณะได้			X				
	P7.	8.สิทธิพื้นฐานเกี่ยวกับแรงงาน เสรีภาพในการ รวมกลุ่ม สิทธิในการเจรจาต่อรองสภาพจ้างงาน			X				
	P7.	9.สัดส่วนของประชากรที่รู้สึกว่าจะถูกเลือกปฏิบัติ ภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ					X		
	P8. การยอมรับความ หลากหลาย ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน บ้าน/การทำงานร่วมกับคนที่ แตกต่าง(หลากหลาย)/การ พูดคุยกับคนที่แตกต่าง	1.จำนวนนักท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยว ต่อจำนวนเปอร์เซ็นต์ของ ประชากรภายในประเทศ		X					
	P8.	2.การบูรณาการในภูมิภาค		X					
	P8.	3.ความเป็นปฏิปักษ์ต่อต่างชาติ วัดมุมมองต่อชาวต่างชาติ		X					
	P8.	4.มุมมองต่อการกีดกันทางเชื้อชาติทำให้เกิดการ แบ่งแยก				X			

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P8	5.มุมมองต่อรายได้(ความยากจน)ทำให้เกิดการแบ่งแยก				X			
	P8.	6.มุมมองต่อความสัมพันธ์ ความไว้วางใจและปฏิสัมพันธ์ ระหว่างคนที่แตกต่างกัน				X			
	P8	7.มุมมองต่อความทนกันได้ และการยอมรับความแตกต่าง วัดความเห็นต่อการอยู่กันได้ดีกับคนอื่นที่ แม้ว่า จะมีความคิดเห็นที่เรารู้สึกไม่ชอบ)				X			
	P9.การไหลเวียนของข้อมูล ข่าวสาร (สื่อ)	1.ดัชนีเสรีภาพของสื่อมวลชน วัดองค์ประกอบระดับเสรีภาพของสื่อมวลชนใน ด้านการพิมพ์ การออกอากาศและเสรีภาพทาง อินเทอร์เน็ต		X			X		
	P9.	2.ดัชนีเสรีภาพของสื่อโลก วัดระดับความปลอดภัยของนักข่าวต่างชาติ		X					
	P9.	3.โทรศัพท์มือถือ ที่ลงทะเบียนจำนวนมือถือที่ ลงทะเบียนต่อ 100 คน (Inhabitants)		X					
	P9.	4.จำนวนของกรณีที่มีการสังหาร การลักพา การ					X		

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
		ทำให้สูญหาย การกักตัวและทรมานนักข่าวและ นักสิทธิมนุษยชนในช่วง 12 เดือน							
	P10.ระดับทุนทางมนุษย์	1.การเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษา อัตราส่วนของนักเรียนในโรงเรียนที่ได้เรียนต่อ ในระดับมัธยมศึกษา/ปริญญาตรี		X					X
	P10.	2.ดัชนีการพัฒนายาวชน วัดเยาวชนอายุ 15-29 ปี ใน 5 ด้าน การศึกษา สุขภาพ การอยู่ดี มีงานทำ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนและการมีส่วนร่วมทางการเมือง		X					
	P10.	3.การตีพิมพ์ด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific publication) จำนวนของการ ตีพิมพ์ทางวิทยาศาสตร์ต่อประชากร 100,000 คน		X					
	P10.	4.สัดส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งเกิดและ ได้รับการลงทะเบียนจากเจ้าหน้าที่รัฐ					X		
	P11.การคอร์รัปชัน	1.การควบคุมการคอร์รัปชัน มุมมองในด้านอำนาจรัฐที่ทำต่อเอกชน ทั้ง เล็กน้อยและการคอร์รัปชันมาก		X					

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P11.	2.ผู้นำที่แตกแยก วัดความแตกแยกของผู้นำและสถาบันในด้าน ชาติพันธุ์ ชนชั้น ตระกูลหรือศาสนา		x					
	P11.	3.ดัชนีมุมมองต่อการคอร์รัปชัน วัดมุมมองต่อภาคเอกชนในด้านคอร์รัปชัน		x					
	P11.	4.เจ้าหน้าที่รัฐบาลในฝ่ายบริหารไม่แสวง ประโยชน์จากหน้าที่การงานเพื่อประโยชน์ ส่วนตัว เช่น การให้สินบน การจัดซื้อจัดจ้างมี ความโปร่งใส			X				
	P11.	5.เจ้าหน้าที่รัฐบาลในฝ่ายตุลาการไม่แสวง ประโยชน์จากหน้าที่การงานเพื่อประโยชน์ ส่วนตัว เช่น รับสินบน ไม่ถูกใช้อิทธิพลจากรัฐ หรือองค์กรอื่นๆ			X				
	P11.	6.เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารต้องไม่แสวง ประโยชน์จากหน้าที่การงานเพื่อประโยชน์ ส่วนตัว เช่น รับสินบน ไม่ถูกใช้อิทธิพลจาก รัฐหรือองค์กรอื่นๆ			X				

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P11.	7.เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติต้องไม่แสวง ประโยชน์จากหน้าที่การงานเพื่อประโยชน์ ส่วนตัว เช่น เช่น รับสินบน ไม่ถูกใช้อิทธิพลจาก รัฐหรือองค์กรอื่นๆ			X				
	P11.	8.สัดส่วนของบุคคลผู้ซึ่งอย่างน้อยติดต่อกับ เจ้าหน้าที่รัฐและจ่ายสินบน หรือถูกเรียกรับ สินบนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ในช่วงระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา					X		
	P11.	9. สัดส่วนของนักธุรกิจผู้ซึ่งอย่างน้อยติดต่อกับ เจ้าหน้าที่รัฐและจ่ายสินบน หรือถูกเรียกรับ สินบนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ระหว่าง 12 ก่อน					X		
	P12.กระบวนการยุติธรรมที่มี ประสิทธิภาพ/ความเป็นธรรม	1.ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ทางแพ่งได้โดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงมากนัก			X				
	P12.	2.กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งต้องปราศจาก การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุต่างๆ			X				
	P12.	3.กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งต้องปลอดจาก การคอร์รัปชันหรือครอบงำจากอำนาจรัฐ			X				

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P12.	4.กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งต้องไม่ล่าช้าโดยปราศจากเหตุผลที่สมควร			X				
	P12.	5.กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งต้องสามารถบังคับตามคำพิพากษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ			X				
	P12.	6.มีการใช้กระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือกที่มีประสิทธิภาพ			X				
	P12.	7.ระบบการสอบสวนคดีอาญาต้องมีประสิทธิภาพ			X				
	P12.	8.การพิจารณาและดำเนินคดีอาญาต้องกระทำภายในเวลาที่กำหนดและมีประสิทธิภาพ			X				
	P12.	9.ระบบราชทัณฑ์ต้องมีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมที่ผิดต่อกฎหมายอาญา หรือพฤติกรรมของอาชญากร			X				
	P12.	10.กระบวนการยุติธรรมทางอาญาต้องเป็นธรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้พิพากษาดำเนินคดีอย่างเป็นธรรม ปราศจากการเลือกปฏิบัติและคอร์รัปชัน และการแทรกแซง			X				

	ตัวชี้วัดสันติภาพ	ตัวชี้วัดย่อย	IEP รายงาน GPI	IEP รายงาน PPI	WJP	IJR	SDG เป้าที่ 16	กระทรวง พม.	สภาพัฒน์ รายงาน แผน 11
	P12.	11.กระบวนการที่สอดคล้องกฎหมายและการ ประกันสิทธิผู้ต้องหา			X				
	P12.	12. ผู้ถูกกักขังที่ไม่ถูกพิพากษาลงโทษ (Unsentenced detainee)ในสัดส่วนของ ประชากรในเรือนจำ					X		

กล่าวโดยสรุปจากฐานข้อมูลดังกล่าวทั้งต่างประเทศและในประเทศคือ ดัชนีสันติภาพเชิงลบและเชิงบวกของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ ของ World Justice Project ดัชนีชี้วัดความปรองดองของแอฟริกาใต้ของ IJR เอกสารเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) ของสหประชาชาติ และดัชนีชี้วัดด้านสังคม ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้แบ่งตัวชี้วัดสันติภาพได้เป็น 12 ด้าน โดยใช้นิยามสันติภาพของ Galtung และสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ที่ได้แบ่งสันติภาพเป็น 2 ประเภทคือสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลตัวชี้วัดในรูปแบบตารางตามเอกสารข้างต้นไว้ทั้งหมด ยกเว้น เอกสารเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDG ที่เลือกนำเสนอเฉพาะเป้าที่ 16 เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับสันติภาพเชิงบวกและสันติภาพเชิงลบ รวมตัวชี้วัดจำนวนทั้งหมด 101 ตัว ตัวชี้วัดแต่ละด้านมีคำอธิบายสรุปได้ดังนี้คือ

P1.ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ (Ongoing Domestic and International Conflict) เป็นการวัดจากการรับรู้ของคนในด้านอาชญากรรม การรับรู้ด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การรับรู้ด้านเสถียรภาพทางการเมืองและอัตราอาชญากรรม รวมถึงจำนวนครั้งที่มีการสู้รบกันทั้งภายในและต่างประเทศโดยพิจารณาถึงการสู้รบกันยังคงดำรงอยู่หรือไม่ ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมตัวชี้วัดจำนวน 7 ตัว

P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม (Societal Safety and Security) หมายถึงจำนวนและความถี่ของสงครามและความรุนแรงภายในและภายนอกประเทศ ความปลอดภัยในสังคมและในครอบครัว โดยวัดจากจำนวนผู้ลี้ภัยจากสงคราม จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง วัดความสูญเสียจากการก่อการร้าย วัดการรับรู้ด้านความไว้วางใจต่อคนในสังคม ด้านนิติธรรมในสังคม วัดความมีเสถียรภาพทางการเมืองว่ามีมากน้อยเพียงใด ผลกระทบจากการประท้วงว่าจะมีมากน้อยเพียงใดในอนาคต รวมถึงเหยื่อจากการถูกฆาตกรรม การถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจหรือความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงต่อเด็ก สตรี เหยื่อการค้ามนุษย์ ความรู้สึกว่าปลอดภัยจากการเดินเพียงลำพังในบริเวณบ้านที่อาศัย รวมถึงการวัดจำนวนคดีอาญาโดยรวม (คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ชีวิต ร่างกายและเพศแลคดียาเสพติด) การฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน (สภาพัฒน์) จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว รวมตัวชี้วัดจำนวน 21 ตัว

P3.การทหาร (Militarisation) งานด้านการทหารและการสนับสนุนปฏิบัติการสันติภาพทางทหารของสหประชาชาติ เป็นการประเมินค่าใช้จ่ายทางการทหารว่ามีมากหรือน้อยในเชิงเปรียบเทียบกับ GDP รวมถึงประเทศต่างๆสนับสนุนเงินให้สหประชาชาติรักษาสันติภาพมากน้อยเพียงใด และวัดจำนวนของอาวุธและบุคลากรในกองทัพ อีกทั้งประเมินว่าการเข้าถึงอาวุธขนาดเล็กทำได้โดยง่ายหรือไม่ รวมตัวชี้วัดจำนวน 7 ตัว

P4.การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี (Well Functioning Government) ส่งผลให้การให้บริการสาธารณะมีคุณภาพสูง สร้างความไว้วางใจ การมีส่วนร่วม เสถียรภาพทางการเมืองและนิติธรรม การวัดเช่น วัดคุณภาพของการให้บริการสาธารณะ คุณภาพของการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เสรีภาพของพลเรือน ตัวอย่างตัวชี้วัดเช่น 1)วัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตย 2)ความเป็นอิสระในกระบวนการยุติธรรม3)การจัดเก็บรายได้และการให้บริการสาธารณะ 4)การจำกัดอำนาจของรัฐบาลด้วยกระบวนการตรวจสอบถ่วงดุลจากอำนาจฝ่ายอื่น 5)ความไว้วางใจต่อผู้นำ เป็นต้น รวมตัวชี้วัดจำนวน 11 ตัว

P5.สภาพแวดล้อมทางธุรกิจดี (Sound Business Environment) รวมถึงการสนับสนุนภาคเอกชน และสร้างสภาพแวดล้อมธุรกิจที่ดีให้มีการแข่งขันและการเพิ่มผลผลิต การวัดเช่น วัดเสรีภาพของปัจเจกในการทำงาน วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อหัวประชากร มีตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวประกอบด้วย 1) ดัชนีความง่ายในการทำธุรกิจ2)ดัชนีของเสรีภาพด้านเศรษฐกิจ 3)GDP ต่อ Capita รวมตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัว

P6.การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (Equitable Distribution of Resource) ประเทศที่มีสันติภาพมีความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร มีความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ น้อย การวัด เช่น การศึกษา สุขภาพ วัดดัชนีอายุคาดเฉลี่ย วัดการกระจายของรายได้หรือการบริโภคระหว่างปัจเจก และวัดอัตราของประชากรที่ดำรงชีพต่ำกว่า 2 ดอลลาร์ต่อวัน ตัวอย่างตัวชี้วัดเช่น 1)ดัชนีอายุคาดเฉลี่ย (อายุโดยเฉลี่ยของประชากรที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่) 2)การเลื่อนชั้นทางสังคม3)ช่องว่างของความยากจน 4)ความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ รวมตัวชี้วัดจำนวน 9 ตัว

P7.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น (Acceptance of the Rights of Others) การยอมรับในสิทธิของคนอื่น มีกฎหมายที่เป็นหลักประกันในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และมีบรรทัดฐานที่ทำให้คนมีความทนกันได้ระหว่างคนที่แตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ เพศ ศาสนาภายในประเทศ การวัดเช่น วัดความร่วมมือของกลุ่มอัตลักษณ์ต่างๆภายในสังคม วัดเสรีภาพทางการเมือง และวัดการไม่ได้รับประโยชน์ของผู้หญิงใน 3 ด้าน คือ อนามัยเจริญพันธุ์ การเสริมพลัง และตลาดแรงงาน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิแรงงาน เสรีภาพในความเชื่อ เป็นต้น ตัวอย่างตัวชี้วัดเช่น 1)อัตราความคับข้องใจ 2)ดัชนีการเสริมพลัง (Empowerment index) 3)ดัชนีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ เป็นต้น รวมตัวชี้วัดจำนวน 7 ตัว

P8.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน (Good relation with Neighbours) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศอื่นซึ่งสำคัญเท่ากับมีความสัมพันธ์อันดีของกลุ่มต่างๆภายในประเทศ ประเทศที่มีสันติภาพด้านนี้สูง จะมีเสถียรภาพทางการเมือง ปัจจัยด้านนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจและสนับสนุนชาวต่างชาติในการเข้ามาลงทุน การวัดเช่น วัดจำนวนนักท่องเที่ยว ต่อจำนวนประชากรภายในประเทศ วัดทัศนคติของสังคมต่อชาวต่างชาติว่ารู้สึกเป็นปฏิปักษ์หรือไม่ ตัวอย่างตัวชี้วัดประกอบด้วย1)จำนวนนักท่องเที่ยว 2)การบูรณาการในภูมิภาค 3)ความเป็นปฏิปักษ์ต่อต่างชาติ เป็นต้น รวมตัวชี้วัดจำนวน 7 ตัว

P9.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (Free Flow of Information) สื่อมวลชนมีเสรีและอิสระในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปในทิศทางที่ทำให้ประชาสังคมทำงานร่วมกัน การวัดเช่น วัดระดับเสรีภาพของสื่อมวลชน วัดระดับความปลอดภัยของนักข่าวต่างชาติและจำนวนมือถือที่ลงทะเบียนต่อ 1,000 คน ตัวอย่างตัวชี้วัดเช่น 1)ดัชนีเสรีภาพของสื่อมวลชน 2)ดัชนีเสรีภาพของสื่อโลก 3)โทรศัพท์มือถือที่ลงทะเบียน รวมตัวชี้วัดจำนวน 4 ตัว

P10.ระดับของทุนทางมนุษย์ (High Levels of Human Capital) เป็นการใช้ฐานทุนทางมนุษย์เน้นให้การเรียนรู้กับพลเมืองและพัฒนาความรู้ การวัดเช่น วัดเปอร์เซ็นต์ของประชากรในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา วัดเยาวชนอายุ 15-29 ปี ใน 5 ด้าน การศึกษา สุขภาพ การอยู่ดี มีงานทำ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการมีส่วนร่วมทางการเมือง และจำนวนของการตีพิมพ์ด้านวิทยาศาสตร์ ตัวอย่างตัวชี้วัดเช่น 1) การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา 2)ดัชนีการพัฒนาเยาวชน 3)การตีพิมพ์ด้านวิทยาศาสตร์ รวมตัวชี้วัดจำนวน 4 ตัว

P11.การคอร์รัปชันระดับต่ำ (Low Levels of Corruption) สังคมที่มีการคอร์รัปชันสูง ทรัพยากรจะถูกกระจายตัวอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ขาดงบประมาณที่เพียงพอในการให้บริการภาครัฐ การวัดเช่น วัดมุมมองในด้านอำนาจรัฐที่กระทำต่อเอกชน วัดความแตกแยกของผู้นำและสถาบัน และวัดคอร์รัปชันในภาคเอกชน ตัวอย่างตัวชี้วัดประกอบด้วย 1)การควบคุมการคอร์รัปชัน 2)ผู้นำที่แตกแยก 3)ดัชนีมุมมองต่อการคอร์รัปชัน รวมตัวชี้วัดจำนวน 9 ตัว

P12.กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ เป็นการประเมินประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรม การเข้าถึงของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม การไม่เลือกปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม รวมตัวชี้วัดจำนวน 12 ตัว

อย่างไรก็ตาม การนิยามสันติภาพที่มีขอบเขตกว้างขวางไปไกลกว่าไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ดังนิยามที่ Galtung ได้ให้ความหมายไว้ ทำให้การทบทวนวรรณกรรมมีขอบเขตที่ขยายไปถึงมิติความเป็นธรรมในสังคม การเคารพสิทธิมนุษยชน ความมั่นคงปลอดภัยในสังคม วรรณกรรมที่ทำการศึกษาจึงอาจยังไม่ครอบคลุมงานที่เกี่ยวข้องกับดัชนีและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เนื่องจากดัชนีในโลกนี้มีเป็นจำนวนมากและจำนวนตัวชี้วัดที่ได้ศึกษาทั้งในและต่างประเทศทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีจำนวนตัวชี้วัดหลายร้อยตัว การคัดเลือกตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยจึงคัดเลือกบนฐานข้อมูลเท่าที่ได้เลือกสรรมาตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้

บทที่ 3

การพัฒนาดัชนีและตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย

งานวิจัยนี้มีการทบทวนวรรณกรรมโดยศึกษาจากเอกสารแหล่งต่างๆ ด้านสันติภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยฐานข้อมูลหลักที่นำมาใช้ในการทำดัชนีสันติภาพคือรายงานดัชนีสันติภาพโลกและดัชนีสันติภาพเชิงบวกของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสันติภาพที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย จากนั้นได้นำมายกร่างตัวชี้วัดและแบบสอบถามที่เหมาะสมกับสังคมไทย โดยมีการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ความสอดคล้องของตัวชี้วัด วัตถุประสงค์และข้อคำถาม Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการหาความสอดคล้องดังกล่าวได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน รัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ให้ความเห็นต่อร่างตัวชี้วัดและแบบสอบถาม อีกทั้งมีการสนทนากลุ่มย่อย 3 พื้นที่ คือพิษณุโลก พะเยาและอุบลราชธานี เพื่อให้ความเห็นต่อตัวชี้วัดและแบบสอบถาม โดยมีองค์ประกอบผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อยที่เป็นนักวิชาการ ข้าราชการและภาคประชาสังคม พื้นที่ละประมาณ 20 คน รวมกลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน ร่างตัวชี้วัดและแบบสอบถาม มีทั้งหมด 7 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 : ความหมายของสันติภาพ มีวัตถุประสงค์ในการสำรวจความคิดเห็นเพื่อหาความหมายของคำว่า “สันติภาพ”

ส่วนที่ 2 : สังคมปราศจากความรุนแรงทางกายภาพและมีความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสบการณ์ความรุนแรงในระดับครอบครัว ชุมชน และสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงทางการเมืองไทย

ส่วนที่ 3 : การเคารพสิทธิมนุษยชน/การยอมรับความหลากหลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเคารพสิทธิมนุษยชนและการยอมรับความหลากหลายในสังคมไทย

ส่วนที่ 4 : ความเหลื่อมล้ำในสังคม/การกระจายทรัพยากร รายได้และทรัพย์สิน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ การกระจายทรัพยากร รายได้และทรัพย์สินในสังคมไทย

ส่วนที่ 5 : กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสบการณ์ในด้านกระบวนการยุติธรรม และสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของสังคมไทย

ส่วนที่ 6 อื่นๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความปรองดองและการลดความเหลื่อมล้ำของรัฐบาลชุดปัจจุบัน

ส่วนที่ 7 : ข้อมูลส่วนบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานะข้อมูลส่วนบุคคล

ในแบบสอบถามได้นิยามความหมายและองค์ประกอบของสันติภาพไว้ว่า

สันติภาพคือ สภาวะที่ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต บาดเจ็บ หรือ ทรัพย์สินเสียหาย อีกทั้งประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงในสังคม รวมถึงมีการเคารพในสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างหลากหลาย ประกอบกับมีความเท่าเทียมในสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ และกระบวนการยุติธรรม ที่ให้ความเป็นธรรม

องค์ประกอบของสันติภาพ ประกอบด้วย 1.ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพ 2.ความปลอดภัย และความมั่นคงในสังคม 3.การเคารพสิทธิมนุษยชนและการยอมรับความหลากหลาย 4.ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่ดี 5.กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม

เหตุผลในเบื้องต้นของการจัดกลุ่มจาก 12 ตัวชี้วัดหลัก มาเหลือ 5 ตัวชี้วัดหลัก เนื่องจาก

1.ผู้วิจัยยึดค่านิยมของสันติภาพที่มาจากการทบทวนวรรณกรรมผสมผสานกับการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและภาคประชาสังคม เช่นจากการจัดเวที ณ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นได้ร่วมกันให้นิยามของคำว่าสันติภาพไว้ว่า สันติภาพคือ

“สภาวะที่ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต บาดเจ็บ หรือทรัพย์สินเสียหาย อีกทั้งประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงในสังคม รวมถึงมีการเคารพในสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างหลากหลาย ประกอบกับมีความเท่าเทียมในสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ และกระบวนการยุติธรรมที่ให้ความเป็นธรรม”

จากนิยามของสันติภาพดังกล่าวจึงนำมาเป็นฐานในการพัฒนาออกมาเป็นตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย⁴

2.จัดกลุ่มประเด็นที่ใกล้เคียงกันเข้าไว้ด้วยกัน ตัวชี้วัดสันติภาพ 12 ด้านประกอบด้วย P1.ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม P3.การทหาร P4.รัฐบาลที่ทำหน้าที่ดี/การจำกัดอำนาจรัฐบาล/ความชอบธรรมของผู้นำ P5.สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี P6.การกระจายทรัพยากร (ความเป็นธรรมในสังคม) P7.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น/การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน P8.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน/การทำงานร่วมกับคนที่แตกต่าง(หลากหลาย)/การพูดคุยกับคนที่แตกต่าง P9.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (สื่อ) P10.ระดับทุนทางมนุษย์ P11.การคอร์รัปชัน P12.กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัด 12 ด้านดังกล่าวสรุปรวบยอดได้ว่าเป็นการเน้นถึง การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

⁴ ผศ.ดร.ภาควิชา ฤกษ์เมธ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ความเห็นไว้ว่าการทบทวนวรรณกรรมตัวชี้วัดจากต่างประเทศ เมื่อจะนำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับสังคมไทย จำเป็นต้องมีการนิยามความหมายของสันติภาพหรือนิยามเชิงปฏิบัติการให้ชัดเจน เพื่อเป็นการอุดช่องโหว่ของตัวชี้วัดที่ศึกษามาจากต่างประเทศ

การที่ประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงในสังคม รวมถึงมีการเคารพในสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างหลากหลาย ประกอบกับมีความเท่าเทียมในสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ และกระบวนการยุติธรรมที่ให้ความเป็นธรรม โดยสิ่งที่สำคัญคือการคำนึงถึงบริบทของสังคมไทยเป็นหลัก เพื่อใช้วัดระดับสันติภาพในสังคมไทย จึงมีการตัดตัวแปรที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การทหารที่มีประเด็นย่อยคือการส่งออกนำเข้าอาวุธ เป็นต้น

ภายหลังจากที่ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นถึงความสอดคล้องของแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ ภาพรวมคือเห็นด้วยกับข้อคำถามเป็นส่วนใหญ่ แต่มีหมวดที่ว่าด้วยการยุติธรรมนั้น ผู้เชี่ยวชาญตั้งคำถามว่าเป็นการถามถึงหลักการและความเชื่อมั่น ไม่ได้เป็นการวัดระดับในด้านสันติภาพ ผู้วิจัยจึงได้ตัดหมวดว่าด้วยความยุติธรรมออกไป ส่วนหมวดอื่นๆยังคงไว้ดังเดิม ตัวชี้วัดใน 4 ด้านนี้ประกอบด้วย

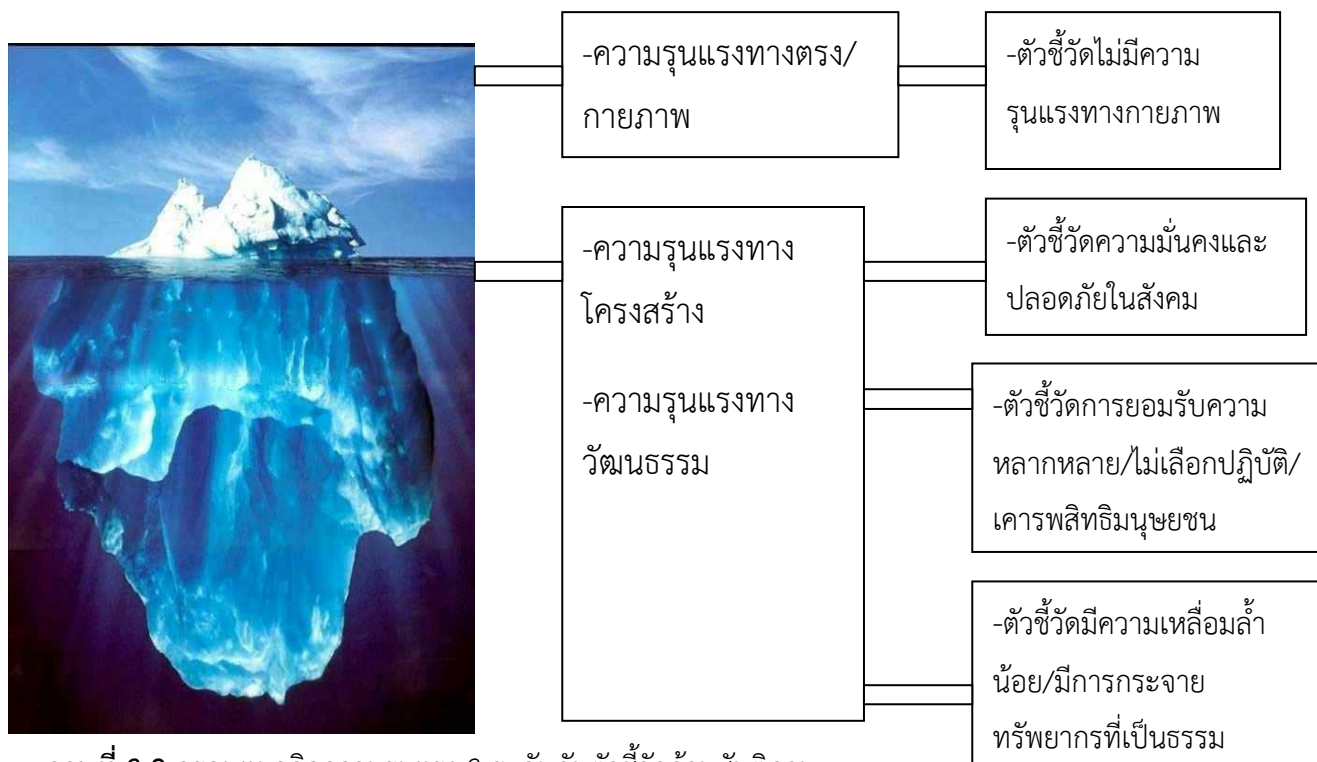
- 1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ
- 2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม
- 3.การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน
- 4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

ภาพที่ 3.1 ภาพองค์ประกอบสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย

ที่มา : ประมวลโดยผู้วิจัย

กล่าวได้ว่าองค์ประกอบของสันติภาพที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย ครอบคลุมถึงการไม่มีความรุนแรงในสังคม อีกทั้งสังคมมีโครงสร้างที่มีความเป็นธรรมที่ทำให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรอันมีจำกัดอย่างเท่าเทียมกัน และความเหลื่อมล้ำในสังคมมีน้อย อีกทั้งมีการเคารพในความหลากหลาย ไม่มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างรวมถึงการเคารพสิทธิของทุกคน ให้ดำรงตนอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่มีการปลูกฝังให้เกิดความเกลียดชังซึ่งกันและกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือไม่มีความรุนแรงทั้ง 3 ระดับ คือ ความรุนแรงทางตรง (กายภาพ) (Direct Violence) ความรุนแรงทางโครงสร้าง (Structure Violence) และความรุนแรงทางวัฒนธรรม (Culture Violence) ด้วยฐานความคิดว่าสังคมที่จะมีสันติภาพได้จะต้องไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ แต่การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพเท่านั้นไม่ใช่คำตอบของสังคมสันติสุข แต่ควรประกอบด้วยไม่มีความรุนแรงในระดับที่ลึกลงไปกว่ามองเห็นด้วยตาเปล่า คือความรุนแรงในชั้นของโครงสร้างอำนาจที่ไม่เท่าเทียมและในชั้นของอุดมการณ์ความเชื่อ เปรียบได้กับภูเขาน้ำแข็งที่มีส่วนที่มองไม่เห็นซ่อนอยู่ใต้น้ำซึ่งมีพื้นที่ขนาดใหญ่กว่าพื้นที่ที่มองเห็นด้วยตาเปล่า ดังแสดงในภาพด้านล่าง

ภาพที่ 3.2 กรอบแนวคิดความรุนแรง 3 ระดับกับตัวชี้วัดด้านสันติภาพ

ที่มา : ประมวลโดยผู้วิจัย

1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

ประเมินความขัดแย้ง และความรุนแรงทั้งในระดับประเทศ ในระดับชุมชนและครอบครัว โดยเก็บข้อมูลจากทั้งข้อมูลสถิติจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ จำนวนผู้เสียชีวิต จำนวนผู้บาดเจ็บ ระยะเวลาของความขัดแย้ง รวมถึงการประเมินประสบการณ์ความรุนแรงและความคิดเห็นจากประชาชน

ความรุนแรงทางกายภาพทำให้เกิดการสูญเสียด้านต่างๆ กระทบต่อจิตใจ และสามารถผลักดันให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง ความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่เป็นผลดีกับทั้งสังคมไม่ว่าจะเป็นในระดับครอบครัว ชุมชนหรือระดับประเทศ

P1. ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่

P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

P1.3 มุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ)

P1.5 ผลกระทบของการก่อการร้าย

Galtung (1996) นักสันติภาพที่มีชื่อเสียงระดับโลกชาวนอร์เวย์ ได้เป็นผู้อธิบายไว้ ว่าความรุนแรงมีความสัมพันธ์ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับหลายมิติทางสังคม ที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและมองเห็นได้ไม่ชัดเจนคือ 1) ความรุนแรงทางตรง (Direct Violence) เป็นความรุนแรงที่มีผลในเชิงการทำร้ายร่างกายและมีผู้กระทำความรุนแรง บางครั้งเรียกความรุนแรงชนิดนี้ว่าเป็นความรุนแรงส่วนบุคคล ผลของความรุนแรงเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจน เช่น บาดแผลบนร่างกายคน รวมทั้งความเสียหายต่อทรัพย์สิน 2) ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (Structural Violence) คือสภาวะความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากโครงสร้างสังคม โดยการกีดกันพวกเขาจากการเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ เช่น โครงสร้างที่รวมศูนย์อำนาจในการตัดสินใจ 3) ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม (Cultural Violence) ทำให้คนไม่ตั้งคำถามหรือสงสัยว่าวิธีคิด การกระทำและผลที่เกิดขึ้นต่อผู้คนที่เป็นเหยื่อนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรม ความรุนแรงทางวัฒนธรรมสร้างความเกลียดกลัว ความคลางแคลงใจ ซึ่งสามารถสร้างได้ผ่านทางสัญลักษณ์ต่างๆ ทั้งศาสนา อุดมการณ์ ศิลปะ วิทยาศาสตร์ การบิดเบือนความรู้ ภาพลักษณ์ของคนกลุ่มอื่นกระทำผ่านการขัดเกลากทางสังคม

ความรุนแรงทางการเมืองเป็นพลวัตแปรเปลี่ยนไปตามบริบทและสถานการณ์ มิได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ บางช่วงจะมีเหตุการณ์ความรุนแรงที่ชัดเจน แต่บางช่วงอาจเป็นช่วงที่ก่อตัวสะสมปัญหาด้วยความรุนแรงยังไม่เกิดขึ้น สำหรับปรากฏการณ์ความรุนแรงทางการเมืองที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2557 มีผู้เสียชีวิต 133 ราย, ผู้บาดเจ็บมากกว่า 2,000 ราย ผู้ต้องคดีอีก 1,450 รายและมีผู้ที่ทรัพย์สินเสียหายมากกว่า 3,000 รายในขณะที่ผู้ได้รับผลกระทบเองก็ต้องเผชิญกับความ ยากลำบากในการดำรงชีวิตของตนและครอบครัวอีก

ด้วย (คณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง สภาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558) ยังไม่นับรวมถึงผลกระทบทางด้านจิตใจและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในวงกว้างในสังคม

เมื่อเกิดความความแย้งและความรุนแรงสังคมไทยและรัฐมีความสามารถมากน้อยเพียงใดในการจัดการความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง ความหมายของความปรองดองในต่างประเทศหลายแห่ง ใช้ “Reconciliation after Violent conflict กล่าวคือเป็นการใช้กระบวนการสร้างความปรองดองภายหลังที่เกิดความรุนแรงขึ้นแล้ว ” Galtung (1996) ให้ความหมายของการสร้างความสมานฉันท์ไว้ว่าเป็นกระบวนการเยียวยาบาดแผลของทั้งเหยื่อและผู้กระทำภายหลังความรุนแรง และเป็นการยุติความสัมพันธ์ด้านลบต่อกันไม่นำไปสู่ความเป็นศัตรู ในหลักการแล้วบุคคลที่สามเท่านั้นที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเหยื่อและผู้กระทำ เหยื่อสามารถเรียกร้องให้ผู้กระทำผิดชดใช้หรือถูกลงโทษ หรือแม้แต่การล้างแค้น สำหรับผู้กระทำผิดอาจจะยอมรับผิด หรือถูกลงโทษจากเหยื่อ ขณะที่ Kriesberg (2001) เน้นว่าการสร้างความสมานฉันท์เป็นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างปฏิปักษ์ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง โดยสามารถยุติความรู้สึกเกลียดชัง ความรู้สึกว่าอีกฝ่ายต่ำกว่าความเป็นมนุษย์ และความรู้สึกในการคิดล้างแค้น การศึกษาการสร้างความสมานฉันท์กระทำได้ในหลายแง่มุม ทั้งจาก ระดับหน่วย (Units) เช่นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่ม ระดับมิติของความสมานฉันท์ (Dimension of Reconciliation) เช่น การยอมรับผิด การขอโทษ การชดเชย การให้อภัย ระดับกิจกรรมที่เป็นทางการกับไม่เป็นทางการ

ความก้าวหน้าในการสร้างความปรองดอง มีความสัมพันธ์กับความต้องการสร้างความปรองดองในสังคม ความสำเร็จในการสร้างความปรองดองในหลายกรณีมาจากความร่วมมือกันของภาคส่วนต่างๆ Lederach (1997)เสนอแนวทางในการสร้างความปรองดองผ่านผู้นำใน 3 ระดับผู้นำระดับบน ระดับกลางและระดับล่าง แต่ผู้นำระดับที่เขาให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษคือผู้นำระดับกลาง (นักวิชาการ สื่อมวลชน องค์การพัฒนาเอกชน) เนื่องจากมีศักยภาพในการเข้าถึงทั้งผู้นำระดับบน ระดับกลางและระดับล่าง ในขณะที่ Abu-Nimer (2001) เห็นว่าการสร้างความสมานฉันท์ในสังคมจะประสบความสำเร็จถ้าได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ที่สำคัญคือผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากคู่กรณี เช่น เนลสัน แมนเดลา ที่เปลี่ยนความคิดของคนผิวดำและคนผิวขาวในแอฟริกาใต้ ให้หันมาสนับสนุนการสร้างความสมานฉันท์

2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

ประเมินความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม โดยเก็บข้อมูลจากสถิติจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ จำนวนของการฆาตกรรม (ระหว่างบุคคล รวมทหารกจำนวนของประชากรในเรือนจำ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวนของผู้นำศาสนา และจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย (สถิติการรับแจ้งเหตุ)

ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมจะเกิดขึ้นสูง ด้วยการไม่มีการฆาตกรรม ไม่มีการทำร้ายร่างกาย ประชากรในเรือนจำก็จะมีน้อย รวมถึงจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะมีน้อยในการรักษาความสงบเรียบร้อย

P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

P2.1จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน)

P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน)

P2.3จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน)

P2.4จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

3. การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

ประเมินมุมมองของประชาชนต่อการยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน โดยวัดมุมมองต่อการยอมรับให้กลุ่มที่ตนเองไม่ชอบนั้นมีเสรีภาพในการแสดงออก มุมมองต่อการกีดกันทางสังคม (การเลือกปฏิบัติ) ด้วยเหตุทางเชื้อชาติ,อุดมการณ์ทางการเมือง,เพศหญิงชาย และเพศทางเลือก มุมมองต่อการกีดกันทางเศรษฐกิจ (เลือกปฏิบัติ) ทางฐานะ รายได้ มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง และมุมมองต่อการใช้สื่อกับการกระตุ้นให้เกิดความรุนแรง

ความแตกต่างนำไปสู่สันติสุขในสังคม โลกจะเกิดความสงบสุขได้นั้น มีเงื่อนไข 2 ประการคือ ความหลากหลายและการพึ่งพากันและกันในธรรมชาติ การที่โลกขาดความหลากหลายและการพึ่งพากันนั้น จะนำไปสู่หายนะของมนุษยชาติ การเคารพในความแตกต่าง และการใช้ลักษณะของความแตกต่างให้เกิดการสร้างสรรค์ ด้วยการร่วมมือร่วมใจกัน สันติภาพของโลกจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

P3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

สัมพันธภาพหรือความสัมพันธ์ระหว่างกันมีความสำคัญมาก หากว่าสัมพันธภาพระหว่างผู้ที่ขัดแย้งกันยังไม่มีดี แทบจะไม่สามารถนำคู่กรณีมาหาข้อยุติร่วมกันได้ ความสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่สำคัญมากของการเกิดหรือไม่เกิดความขัดแย้ง การจัดการความขัดแย้งไม่ควรคำนึงถึงแต่เป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการเท่านั้น (Furlong, 2005) ประเด็นความสัมพันธ์ที่ควรพิจารณาคือ ความสัมพันธ์ในอดีตที่ผ่านมาเป็นอย่างไร มีการแบ่งออกเป็นฝ่ายหรือรวมกลุ่มกันอย่างไร ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณีดี ปัญหาความขัดแย้งมักจะไม่ค่อยเกิดขึ้น และหรือเมื่อเกิดขึ้นแล้วการแก้ปัญหาจะทำได้ง่ายกว่า หากความสัมพันธ์ไม่ดีก็จำเป็นต้องฟื้นฟูความสัมพันธ์ขึ้นมาใหม่ และ**ความสัมพันธ์ที่ดีหรือไม่ดีก็อยู่ที่ความไว้วางใจหรือความไม่ไว้วางใจ** ถ้าไม่ไว้วางใจกันความขัดแย้งก็อาจนำไปสู่การทำลายกันและแก้ปัญหาได้ยาก ความขัดแย้งที่รุนแรงมักจะทำลายความเชื่อถือ ความไว้วางใจและเพิ่มความไม่ไว้วางใจทำให้การแก้ปัญหาความขัดแย้งยาก (วันชัย วัฒนศัพท์, 2550)

ความสัมพันธ์อันดีต่อกันจะเกิดขึ้นได้ถ้าสามารถทำงานทางการเมืองร่วมกันระหว่างคนที่แตกต่างกัน (Cross Division) ความปรองดองน่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้ ตัวชี้วัดพิจารณาได้จาก มีข้อตกลงร่วมกันของการปรองดองในชาติ มีข้อตกลงร่วมกันของพรรคการเมืองที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ สำหรับความสัมพันธ์ข้ามเชื้อชาติ (Race relation) ถ้าพลเมืองต่างเชื้อชาติมีมุมมองด้านลบต่อกันน้อย พวกเขาน่าจะสร้างความสัมพันธ์ต่อกันและจะทำให้การปรองดองสำเร็จได้ ตัวชี้วัดพิจารณาได้จาก การติดต่อกันข้ามเชื้อชาติรวมถึงมุมมองต่อคนเชื้อชาติแตกต่าง

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มมีหลายรูปแบบ ผ่านทางพิธีต่างๆ เช่น การแต่งงาน การทำพิธีกรรมทางศาสนา ร่วมกันหรือถ้าหากไม่เข้าร่วม แต่ให้ความเคารพพิธีกรรมของกลุ่มอื่น การวัดการสร้างความปลอดภัยในแอฟริกาใต้ ประกอบด้วยแนวคิด ความสามารถในการเข้ากันได้กับคนอื่น (get along with each other) ปฏิสัมพันธ์กันของคนต่างเชื้อชาติในที่ทำงาน สถานศึกษา บ้าน ร้านค้า ชุมชนหรือในสถาบันศาสนา รวมถึงการสานเสวนา (Dialogue) ถ้าพลเมืองได้เข้าร่วมหรือตกลงที่จะร่วมสานเสวนากับคนที่มีความแตกต่าง การสร้างความปรองดองน่าจะสำเร็จได้ดีขึ้น ตัวชี้วัดคือ การตกลงที่จะร่วมสานเสวนามากขึ้น

ความไว้วางใจมีหลายระดับ ทั้งระหว่างคนต่างเชื้อชาติ รวมถึงความไว้วางใจของประชาชนต่อผู้นำและสถาบันทางการเมือง ถ้าประชาชนไม่มองว่าผู้นำมีความชอบธรรมและรับผิดชอบ ความปรองดองจะไม่เกิดขึ้น ประเด็นความชอบธรรม (Legitimacy) เป็นความโน้มเอียงในการยอมรับอำนาจของสถาบันการเมือง เช่น ในประเทศแอฟริกาใต้ (South Africa) ประชาชนยอมรับประธานาธิบดีเนลสัน แมนเดลาเป็นจำนวนมากทำให้ไปสู่ความปรองดองได้ดีขึ้น สมมติฐานคือ ถ้าประชาชนเห็นว่าสถาบันทางการเมืองมีความชอบธรรมและรับผิดชอบ การปรองดองน่าจะเกิดขึ้นได้ ตัวชี้วัดพิจารณาได้จาก ความชอบธรรมของผู้นำ ความชอบธรรมของรัฐสภา การเคารพหลักนิติธรรม

งานของสุรสิทธิ์ วชิรขจร (2010) คุณภาพสังคม : จากยุโรปสู่ประเทศไทย กล่าวถึงมิติของคุณภาพสังคม 4 มิติ มิติด้านความสมานฉันท์ทางสังคม (Social Cohesion) ระดับของความสมานฉันท์ที่ยอมรับได้ จะต้องเป็นระดับที่ทุกคนสามารถที่จะอยู่ในสังคมในฐานะของมนุษย์ และในทางตรงข้าม ความรุนแรงทางสังคมจะแสดงออกในลักษณะของการแบ่งแยกระหว่างภูมิภาค ความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจของชนกลุ่มน้อย โดยตัวชี้วัดด้านความสมานฉันท์ในสังคมมีประเด็นประกอบด้วย ความไว้วางใจ บรรทัดฐาน การยอมรับความแตกต่างและอัตลักษณ์ ประเด็นความไว้วางใจตัวชี้วัดที่ตั้งเป็นคำถามคือ “คนส่วนใหญ่เชื่อถือได้หรือไม่?” รวมถึงความไว้วางใจใน : รัฐบาล สส.พรรคการเมือง กองทัพ ระบบกฎหมาย สื่อมวลชน สหภาพแรงงาน ตำรวจ สถาบันศาสนา ข้าราชการและกลุ่มธุรกิจ

ด้านการอยู่ร่วมกันได้กับคนอื่น เป็นการวัดความเห็นกับคนที่เรารู้สึกไม่ชอบ และวัดการเคารพในความแตกต่าง และการใช้ลักษณะของความแตกต่างให้เกิดการสร้างสรรค์ ด้วยการร่วมมือร่วมใจกัน รวมถึงวัดการกีดกันทางเชื้อชาติ วัดความเห็น เรื่องการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทำให้เกิดการแบ่งแยกของคนในสังคม และวัดรายได้(ความยากจน) วัดความเห็น เรื่องรายได้(ความยากจน) ที่ไม่เท่าเทียมกันกับการส่งผลต่อการแบ่งแยกในสังคม

หนังสือศัพท์บัญญัติเกี่ยวกับความขัดแย้งและการแก้ปัญหาของ สถาบันพระปกเกล้า (2550) ได้ให้ความหมายของความทนกันได้ว่า เป็นการยอมรับที่จะให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น กระทำ หรือเชื่อในสิ่งที่เขาต้องโดยไม่วิพากษ์วิจารณ์ในเชิงทำลาย และไม่ปฏิเสธความเชื่อหรือความเห็นดังกล่าว หรือกีดกันการแสดงความคิดเห็นของผู้อื่นแม้ว่าตนจะไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย การยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคลถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการป้องกันความขัดแย้งและการอยู่ร่วมกันโดยสันติ

ความทนกันได้ทางการเมือง (Political tolerance) เป็นข้อตกลงร่วมในการอยู่กันได้กับคนอื่นที่แม้ว่าจะมีความคิดเห็นที่เรารู้สึกไม่ชอบ เกลียดชัง (Detest) การเผชิญหน้าทางประวัติศาสตร์ (Historical confrontation) ถ้าพลเมืองสามารถเผชิญและจัดการกับเรื่องราวในอดีต น่าจะสามารถเคลื่อนไปข้างหน้าได้ ตัวชี้วัดคือ การให้อภัย และการลดระดับของการแก้แค้น

หรรษา ธรรมหาโส (2554) อ้างถึงกัลตุงว่า ความแตกต่างนำไปสู่สันติสุขในสังคม โลกจะเกิดความสงบสุขได้นั้น มีเงื่อนไข 2 ประการคือ ความหลากหลายและการพึ่งพาอาศัยกันและกันในธรรมชาติ การที่โลกขาดความหลากหลายและการพึ่งพาอาศัยกันนั้น จะนำไปสู่หายนะของมนุษยชาติ การเคารพในความแตกต่าง และการใช้ลักษณะของความแตกต่างให้เกิดการสร้างสรรค์ ด้วยการร่วมมือร่วมใจกัน สันติภาพของโลกจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

เชื้อชาติ (Race) ที่แตกต่างเป็นสิ่งปกติในสังคม แต่ปัญหาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้นำบางเชื้อชาติมีอำนาจแล้วเลือกปฏิบัติ บริหารประเทศอย่างไม่เท่าเทียม กีดกันบางเชื้อชาติไม่ให้ได้รับบริการที่ดีทำให้เกิดปัญหา

ตามมา ประสบการณ์ในรวันดา แอฟริกาใต้ เป็นตัวอย่างที่สุดโต่งถึงการเลือกปฏิบัติที่กระทำต่ออีกกลุ่มชาติพันธุ์ ในรวันดาเมื่อชาติพันธุ์ตู่ตู่มีอำนาจ มีการกดขี่ชาติพันธุ์ฮูตู และในทางกลับกันเมื่อชาติพันธุ์ฮูตูขึ้นมาอำนาจได้ทำการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในปีค.ศ.1994 มีผู้เสียชีวิตนับล้านคนทั้งๆที่มีผิวสีเดียวกัน นับถือศาสนาเหมือนกัน ในขณะที่ประเทศแอฟริกาใต้มีปัญหาชาติพันธุ์เช่นกันแต่เป็นปัญหาสีผิวระหว่างคนผิวขาวกับคนผิวดำ เมื่อคนผิวขาวมีอำนาจมีการกดขี่เหยียดผิว ทำให้คนผิวดำไม่ได้รับบริการที่ดีจากรัฐ ไม่สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ ผู้นำผิวขาวเน้นนโยบายแบ่งแยกเชื้อชาติระหว่างคนต่างเชื้อชาติอย่างชัดเจนที่เรียกว่า apartheid ในสหรัฐอเมริกาเอง มีความแตกต่างทางเชื้อชาติเช่นกันระหว่างคนผิวสีกับคนผิวขาว ในอดีตการค้าทาสนับเป็นเรื่องปกติและเห็นความแตกต่างระหว่างชาติพันธุ์ชัดเจนยิ่ง ต่อมาแม้ว่าไม่มีทาสในสหรัฐอเมริกา แต่คนผิวสีในสหรัฐยังไม่ได้รับสิทธิพื้นฐาน รวมถึงการดูถูกจากคนผิวขาวเป็นปัญหาต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน

4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

ประเมินความเหลื่อมล้ำในสังคมและการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม โดยเก็บข้อมูลจากการวัดความเห็นในด้านมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม รวมถึงการเก็บข้อมูลสถิติจากหน่วยงานต่างๆ อาทิความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ประเทศที่มีสันติภาพมีความเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร ความไม่เท่าเทียมกันในด้านรายได้ (คนจนกับคนรวย) ทรัพย์สินการเงิน รวมถึงความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ส่งผลต่อการแบ่งแยกในสังคม เกิดช่องว่างทางรายได้ที่แตกต่างกันมากระหว่างคนจนกับคนรวย คนที่มีฐานะยากจนยังไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรและบริการจากรัฐ

P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

P4.3 การเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน

P4.4 ช่องว่างของความยากจน

P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

P4.7 การกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค

P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะ และปริญญาตรี

การพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัด

เมื่อได้ตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัดย่อยด้านสันติภาพ พร้อมกับคำอธิบายแนวคิด ที่มาของตัวชี้วัดทั้งหมดแล้ว ในขั้นตอนต่อมาเป็นการทำเกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัดหลัก และ 23 ตัวชี้วัดย่อย ส่วนมากเป็น 5 ระดับ และจะมีคำอธิบายในแต่ละเกณฑ์การให้คะแนน แต่ไม่ว่าจะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่ระดับก็ตามสามารถนำมาคำนวณเป็นคะแนนในตอนท้ายได้เช่นกัน ตัวชี้วัดย่อยมีทั้งการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจความคิดเห็นเก็บข้อมูลโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติจำนวน 3 หนึ่งกว่าชุด และเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่างๆ ที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลอยู่แล้ว โดยแต่ละตัวชี้วัดย่อยจะมีแหล่งข้อมูลในการจัดเก็บและระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

องค์ประกอบ P1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

P1.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ความรุนแรงทางการเมืองไทยมีโอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต?” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก) ถ้าหากผลการสำรวจออกมาในทิศทางว่าความรุนแรงทางการเมืองไทยมีโอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต แสดงว่าระดับความรุนแรงในประเทศมีสูง

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เห็นด้วยเลย
2	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
3	ค่อนข้างเห็นด้วย
4	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : เดือนสิงหาคม

P1.2 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้คำถาม 3 คำถามนำมาคิดคะแนนรวมกัน ถ้าหากผลการสำรวจออกมาในทิศทางว่าปัจจุบันชุมชนมีการแบ่งขั้วแยกข้างด้านการเมืองและในอนาคตในชุมชนมีโอกาสเกิดความรุนแรงจากความขัดแย้งทางการเมือง และในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง แสดงว่าระดับความรุนแรงในชุมชนมีสูง คำถามประกอบด้วย

- 1.“ในปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่”
- 2.“ในอนาคตในชุมชนของท่านมีโอกาสเกิดความรุนแรงจากความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่”

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
0	มี
1	ไม่มี

3.“ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน”

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
0	เคย
1	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : เดือนสิงหาคม

P1.3 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยแบ่งคะแนนเป็น 4 ระดับจากน้อยไปหามาก ประกอบด้วย คำถาม 2 คำถาม นำคะแนนมาคิดรวมกัน ถ้าหากผลการสำรวจออกมาในทิศทางว่าเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายและเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้าน แสดงว่าระดับความรุนแรงในครอบครัวมีสูง

- 1.“ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านหรือไม่”

2.“ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่?”

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่เคย
2	บางครั้ง
3	บ่อยๆ
4	บ่อยมาก

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : เดือนสิงหาคม

P1.4 ตัวชี้วัด จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (Number of Deaths from Organized Conflict)

คำอธิบายตัวชี้วัด

คำจำกัดความของความขัดแย้งจาก Global peace index เป็นความขัดแย้งที่ใช้กำลังของ 2 ฝ่าย (the use of armed force) แล้วทำให้เกิดการเสียชีวิตไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียทหารหรือพลเรือนจากการสู้รบ โดยที่อย่างน้อยฝ่ายหนึ่งเป็นภาครัฐ ถ้าเสียชีวิตจำนวน 0-23 มี ความขัดแย้งมีต่ำ แต่ถ้ามีผู้เสียชีวิต มากกว่า 9,999 ถือว่ามีความขัดแย้งรุนแรงสูง

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0-23 คนที่เสียชีวิต
2	24-998 คนที่เสียชีวิต
3	999-4,998 คนที่เสียชีวิต
4	4,999-9,998 คนที่เสียชีวิต
5	มากกว่า 9,999 คนที่เสียชีวิต

แหล่งข้อมูล : global peace index, International Institute for Strategic Studies (IISS) Armed Conflict Database (ACD)

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P1.5 ผลกระทบจากการก่อการร้าย (Impact of terrorism)

คำอธิบายตัวชี้วัด

GPI ใช้ฐานข้อมูลของ GTI -global terrorism index มี 4 ตัวแปร ประกอบด้วย จำนวนเหตุการณ์การก่อการร้าย จำนวนของผู้เสียชีวิต จำนวนของผู้บาดเจ็บและจำนวนทรัพย์สินที่เสียหาย ถ้าหากรวมกันแล้วมีจำนวนรวมสูงแสดงว่ามีผลกระทบจากการก่อการร้ายสูงทำให้เกิดความรุนแรงทางกายภาพสูง การก่อการร้ายนิยมจากการกระทำที่ตั้งใจให้เกิดความรุนแรงหรือข่มขู่ให้เกิดความรุนแรงต่อคนในสังคมโดยผู้กระทำที่ไม่ใช่ภาครัฐ (non-state actor) โดยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการมุ่งหวังผลทางการเมือง เศรษฐกิจ ศาสนาหรือสังคม (attaining a political, economic, religious or social goal)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	Percentile 0 – 20
2	Percentile 20 – 40
3	Percentile 40 – 60
4	Percentile 60 – 80
5	Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : global peace index , global terrorism index

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

องค์ประกอบ P2.ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม

P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides)

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากการสำรวจของ UNODC เป็นผลการสำรวจ Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems การฆาตกรรมโดยตั้งใจ (intentional homicide) เป็นการทำให้เสียชีวิตจากบุคคลอื่น (person by another person) รวมถึงการสังหารเด็กทารก (infanticide) แต่ไม่รวมความผิดลหุโทษ (petty offences) และการจราจร

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0 - 1.99
2	2 - 5.99
3	6 - 9.99
4	10 - 19.99
5	มากกว่า 20

แหล่งข้อมูล : global peace index IEP; UNODC Survey of Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems, 2014, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population)

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากการงานของ International Centre for Prison Studies และจากหลายแหล่งข้อมูล ประชากรในเรือนจำอัตราต่อแสนคนต่อประชากรในประเทศ ถ้าหากประชากรในเรือนจำอัตราต่อแสนคนต่อประชากรในประเทศสูงแสดงว่าความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมต่ำ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0-109.74
2	199.5-289.24
3	379.0-468.74
4	558.5- 648.24
5	> 738

แหล่งข้อมูล : global peace index , International Centre for Prison Studies, University of Essex, World Prison Brief

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police)

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากงานของ UNODC เป็นผลการสำรวจ Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจคิดจากอัตราต่อแสนคน ถ้าหากจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจต่ออัตราประชากรสูง แสดงว่าความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมต่ำ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	0 – 199.8
2	199.9 - 399.8
3	399.9 – 599.8
4	599.9 – 799.8
5	มากกว่า 799.9

แหล่งข้อมูล : global peace index , International Centre for Prison Studies, University of Essex, World Prison Brief

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

ตัวชี้วัดจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลการรับแจ้งคดี ถ้าหากจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกายสูงแสดงว่าแสดงว่าความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมต่ำ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว ทาง crime victim survey ได้จัดเก็บข้อมูลนี้ ถ้าหากผลการสำรวจออกมาในทิศทางว่ามีมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัวสูง แสดงว่าความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมต่ำ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : crime victim survey

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ตัวชี้วัดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ ถ้าหากมีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวสูง แสดงว่าความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมต่ำ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

องค์ประกอบ P.3 การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

P3.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

คำอธิบายตัวชี้วัด

การยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมืองคือ (1. นักสิทธิสตรี 2. พวกเกย์ หรือ รักร่วมเพศ 3. แรงงานต่างด้าว 4. ชาวเขา และ ชาวเล 5. คนมลายู/มุสลิมภาคใต้ 6. เชนจ์โอ 7. ผู้ติดเชื้อเอดส์ 8. พวกยี้ดเชื้อชาตินิยมสุดโต่ง 9. พวกนับถือศาสนาสุดโต่ง) 10. คนต่างศาสนา เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปดังต่อไปนี้ มีบทบาททางสังคม และการเมืองได้หรือไม่ ?” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก) โดยนำคะแนนมาคิดรวมกัน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ยอมรับไม่ได้เลย
2	ยอมรับไม่ค่อยได้
3	บางที่ยอมรับได้
4	ยอมรับได้

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : เดือนสิงหาคม

P3.2 ตัวชี้วัด มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

คำอธิบายตัวชี้วัด

การเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ในการใช้บริการภาครัฐ ท่านเคยได้รับการปฏิบัติที่ต่างกันหรือไม่ หากเคย ท่านได้รับการปฏิบัติที่ต่างกันด้วยเรื่องอะไร” (สีผิว รูปลักษณ์ภายนอก สัญชาติ ระดับการศึกษา ศาสนา ประวัติทางการแพทย์ (เอดส์ ตับอักเสบ...) ภาษา สถานะทางเศรษฐกิจ/การเงิน ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ สถานะทางการงาน อายุ จุดยืนทางอุดมการณ์หรือการเมือง เพศ ความทุพพลภาพ) แล้วนำคิดคะแนนรวมกัน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
0	เคย
1	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : เดือนสิงหาคม

P3.3 ตัวชี้วัด มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

คำอธิบายตัวชี้วัด

เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านมีอิสระในการแสดงออกทางการเมืองในระดับใด? (การแสดงความคิดเห็น การชุมนุม การรวมกลุ่ม) ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	มาก
4	มากที่สุด

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : เดือนสิงหาคม

P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

เสรีภาพของสื่อมวลชน เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ปัจจุบันสื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามจรรยาบรรณของสื่อ” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	มาก
4	มากที่สุด

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : เดือนสิงหาคม

องค์ประกอบ P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

คำอธิบายตัวชี้วัด

ความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นการวัดค่าจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านคิดว่าสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เท่าเทียมกันในระดับใด” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก) ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านรายได้และทรัพย์สิน ด้านการศึกษา ด้านเพศ ด้านสาธารณสุข/การดูแลสุขภาพ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านการได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง แล้วนำคะแนนมาคิดรวมกัน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ไม่มีเลย
2	ไม่ค่อยมี
3	มีบ้าง
4	มีอย่างมาก

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : เดือนสิงหาคม

P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้หรือการกระจายรายได้ของประเทศไทย พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ เช่น รายได้กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยมากน้อยเพียงใด ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ ยกตัวอย่าง รายได้ยังคงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยที่สุด 10% ซึ่งถือครองรายได้สูงถึง 36.8% ของรายได้ทั้งหมด ขณะที่กลุ่มคนจนที่สุด 10%ถือครองรายได้เพียง 1.1% ของรายได้ทั้งหมด ถ้าหากมีรายได้กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยสูงแสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำในสังคมมาก

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P4.3 การเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ตัวชี้วัดการเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงบริการพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ประจำเฉลี่ยต่อคน (บริการพื้นฐาน : ไฟฟ้าภายในบ้าน น้ำประปาภายในบ้าน โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต)

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P4.4 ช่องว่างของความยากจน

ตัวชี้วัดช่องว่างของความยากจน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ สินทรัพย์ทางการเงินกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนเล็ก ๆ โดยสะท้อนจากเงินออมในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ที่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย เช่นบัญชีเงินฝากที่มีวงเงินเกิน 10 ล้านบาทขึ้นไปมีเพียงจำนวน 111,517 บัญชีหรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 0.1 ของจำนวนบัญชีทั้งหมด แต่มีวงเงินฝากสูงถึงร้อยละ 49.2 ของวงเงินฝากทั้งหมดในขณะที่บัญชีเงินฝากขนาดเล็กวงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาทมีจำนวน 84 ล้านบัญชีหรือคิดเป็นร้อยละ 99.9 ของจำนวนบัญชีทั้งหมด แต่มีวงเงินฝากเพียงร้อยละ 50.8 ของวงเงินฝากทั้งหมด แสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำในสังคมมาก

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ ยกตัวอย่างโดยกลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่มีการถือครองที่ดินมากที่สุด มีสัดส่วนพื้นที่ถือครองที่ดินสูงถึงร้อยละ 79.9 ของพื้นที่ทั้งหมด ในขณะที่กลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่มีการถือครองที่ดินน้อยที่สุด มีสัดส่วนพื้นที่ถือครองที่ดินเพียงร้อยละ 0.3 ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งทำให้กลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่มีการถือครองที่ดินมากที่สุด มีสัดส่วนการถือครองที่ดินสูงกว่า กลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่มีการถือครองที่ดินน้อยที่สุด คิดเป็น 325.7 เท่า

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P4.7 การกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค

ตัวชี้วัดการกระจายตัวทางบุคลากรทางการแพทย์ในระดับภูมิภาค ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ ถ้าหากมีการกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค แสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อย

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะและปริญญาตรี

ตัวชี้วัดการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวะและปริญญาตรี ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ สะท้อนจากอัตราการเข้าเรียนสุทธิ (Net enrolment rate) เป็นอัตราการศึกษต่อในระดับต่างๆ ถ้าหากมีอัตราการเข้าเรียนสุทธิ เรียนต่อสูงแสดงว่ามีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อย

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
2	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
3	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
4	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ
5	โปรดระบุเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ในบทนี้เราได้ทราบถึงที่มาของการเลือกตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัดย่อยด้านสันติภาพ และวิธีในการให้
ได้มาซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าว จนกระทั่งได้ดัชนีและตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทย 4 ตัวชี้วัดหลัก 23 ตัวชี้วัด
ย่อย ซึ่งจะนำไปสู่การเก็บข้อมูลต่อไป และได้ทราบถึงรายละเอียด คำอธิบายตัวชี้วัดแต่ละตัวว่าหมายถึงอะไร
มีการเก็บข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง จากแหล่งปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ และระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวัดระดับสติภาพในสังคมไทย⁵

4.1 ผลการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการให้น้ำหนักความสำคัญของดัชนีแต่ละด้านของประชาชน

ข้อมูลที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.1 ถึง 4.3 เป็นข้อมูลพื้นฐานทางประชากรศาสตร์และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพและปริมณฑลจำนวน 490 คน ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 12 ถึง 22 พฤษภาคม 2561 ซึ่งจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายคิดเป็นร้อยละ 48.37 และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 51.63 โดยมีกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 18 ถึง 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.12 ช่วงอายุ 25 ถึง 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.67 ช่วงอายุ 36 ถึง 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.62 และช่วงอายุ 46 ถึง 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.29 หากจำแนกโดยระดับการศึกษาจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 9.80 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 10.20 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 29.39 อนุปริญญาหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 12.24 ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 34.69 และปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 3.67 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อครัวเรือนต่ำกว่า ต่ำกว่า 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.31 รายได้ต่อครัวเรือนระหว่าง 25,000 ถึง 34,999 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 23.67 รายได้ต่อครัวเรือนระหว่าง 35,000 ถึง 50,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 33.06 และรายได้ต่อครัวเรือนมากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 17.96

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดที่ลงทะเบียนข้อมูล		
กรุงเทพมหานคร	350	71.43
สมุทรปราการ	78	15.92
นนทบุรี	62	12.65
เพศ		
ชาย	237	48.37
หญิง	253	51.63
ช่วงอายุ		
18 ถึง 24 ปี	79	16.12
25 ถึง 35 ปี	116	23.67
36 ถึง 45 ปี	127	25.92

⁵ จัดเก็บข้อมูลและคำนวณผลเบื้องต้นโดย ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อมูลทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
46 ถึง 60 ปี	168	34.29
สถานภาพครอบครัว		
โสด	235	47.96
สมรส	232	47.35
หม้ายหรือหย่าร้าง	23	4.69
ศาสนา		
พุทธ	464	94.69
คริสต์	9	1.84
อิสลาม	17	3.47
อาชีพ		
นักเรียนหรือนักศึกษา	68	13.88
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	41	8.37
ธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย	152	31.02
พนักงานบริษัท	138	28.16
เกษตรกร	3	0.61
รับจ้าง	64	13.06
ว่างงาน	23	4.69
เกษียณ	1	0.20
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	48	9.80
มัธยมศึกษาตอนต้น	50	10.20
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	144	29.39
อนุปริญญาหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	60	12.24
ปริญญาตรี	170	34.69
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	18	3.67
รวม	490	100.00

ตารางที่ 4.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและรายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1 คน	40	8.16
2 คน	77	15.71
3 คน	134	27.35
4 คน	131	26.73
5 คน	72	14.69
มากกว่า 5 คน	36	7.35
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	192	40.85
15,000 ถึง 19,999 บาท	104	22.13
20,000 ถึง 29,999 บาท	102	21.70
มากกว่า 30,000 บาท	72	15.32
รวม(*ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ขอระบุรายได้ต่อเดือน 20 ชุด)	470	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน		
ต่ำกว่า 25,000 บาท	124	25.31
25,000 ถึง 34,999 บาท	116	23.67
35,000 ถึง 50,000 บาท	162	33.06
มากกว่า 50,000 บาท	88	17.96
รวม	490	100.00

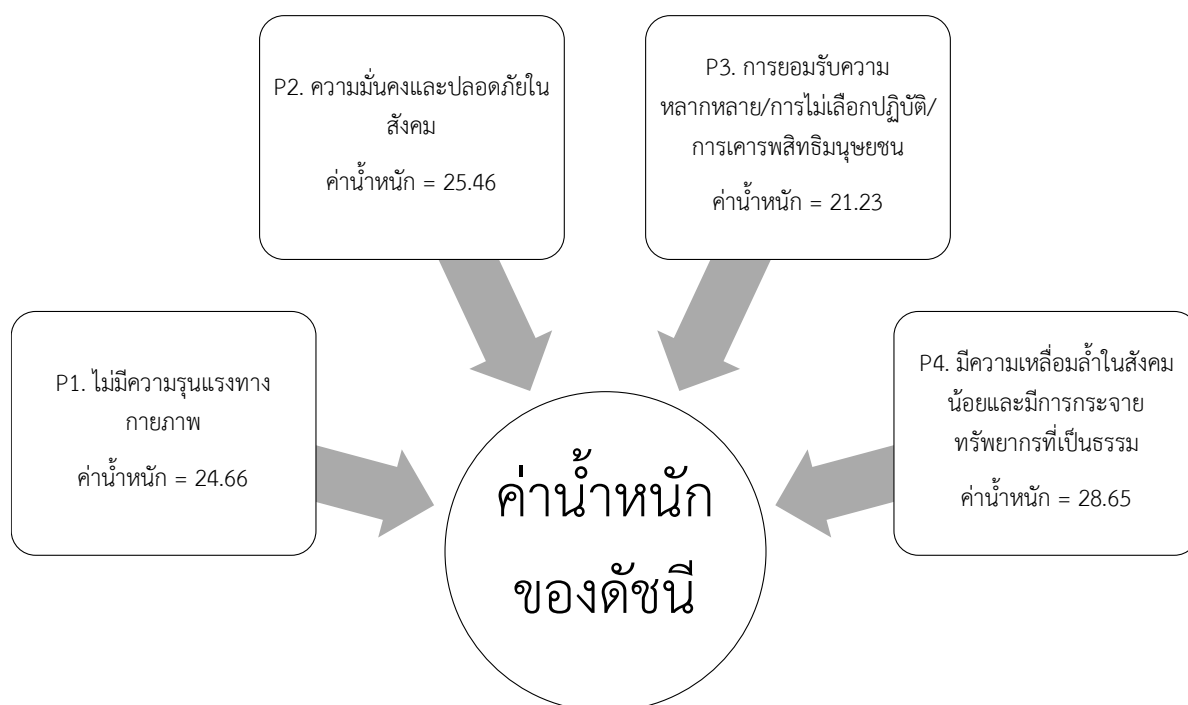
ตารางที่ 4.3 การแจกแจงทางสถิติจำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน

	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	3.50	1.4275	1	9
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	18,676.87	25,164.06	600	500,000
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน	43,146.94	42,082.98	1,200	500,000

4.2 ผลการให้น้ำหนักแกดัชนีหลักและดัชนีย่อยของกลุ่มตัวอย่าง

รูปที่ 4.1 แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่กลุ่มตัวอย่างให้สำหรับดัชนีหลักทั้ง 4 ด้าน โดยค่าที่นำมาแสดงในรูป เป็นค่าเฉลี่ยที่มีการถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุของประชากรในพื้นที่แล้ว เพื่อให้ค่าที่ได้จะสามารถเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้ นอกจากนี้แล้ว ตารางที่ 4.4 ถึง 4.7 แสดงให้เห็นถึงค่าน้ำหนักของดัชนีย่อยใน 4 ด้าน ซึ่งในขั้นต่อไปจะนำเอาค่าน้ำหนักของดัชนีย่อยเหล่านี้มาหาค่าสัดส่วนภายใน (Internal Weight) ซึ่งจะใช้เป็นค่าสำหรับถ่วงน้ำหนักดัชนีย่อยแต่ละตัวก่อนจะนำมาคิดค่าของดัชนีหลักในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้านต่อไป (ดูรายละเอียดของแบบสอบถามได้ในภาคผนวกที่ 3)

ภาพที่ 4.1 ค่าน้ำหนักสำหรับดัชนีหลักทั้ง 4 ด้าน

ตารางที่ 4.4 องค์ประกอบ P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุของประชากร

องค์ประกอบของตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทย	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
P1. ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	24.66	25	5	75
P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ	5.58	5	0.5	31.25
P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน	5.13	5	0.5	20
P1.3 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในครอบครัว	5.70	5	1	20
P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้ง	4.92	5	1	45

ภายในประเทศ				
P1.5 ผลกระทบจากการก่อการร้าย	4.71	5	1	20

ตารางที่ 4.5 องค์ประกอบ P2. ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคมถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุของประชากร

องค์ประกอบของตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทย	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
P2. ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม	25.46	25	1	60
P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม	4.80	5	1	30
P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ	3.78	4	1	10
P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ	4.00	4	0.5	20
P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย	5.48	5	1	35
P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว	4.87	5	1	30
P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	4.39	5	0.8	10

ตารางที่ 4.6 องค์ประกอบ P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุของประชากร

องค์ประกอบของตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทย	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
P3. การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	21.23	20	1	60
P3.1 การยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง	5.43	5	1	20
P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ	5.49	5	1	30
P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง	5.97	5	0.91	30
P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน	5.37	5	1	21

ตารางที่ 4.7 องค์ประกอบ P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างอายุของประชากร

องค์ประกอบของตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทย	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
P4. มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	28.65	28	6	90
P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม	4.78	5	0.91	30

องค์ประกอบของตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทย	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้	4.32	4	0.91	20
P4.3 การเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.38	3	0.87	30
P4.4 ช่องว่างของความยากจน	4.42	4	0.83	20
P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน	3.31	3	0.5	10
P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน	3.02	3	0.5	10
P4.7 การกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค	4.00	4	0.91	20
P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ อาชีวและปริญญาตรี	4.34	4	0.5	15

4.3 ผลการคำนวณค่าดัชนี

เนื้อหาในส่วนนี้จะแสดงผลของการคำนวณดัชนีบางส่วนที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยค่าดัชนีที่คำนวณได้คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าดัชนีย่อยทั้งหมด โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบ P1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

P1.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ความรุนแรงทางการเมืองไทยมีโอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต?” ระดับ 1-4 (จากคะแนนมากไปน้อย)

ตารางที่ 4.8 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ค่อนข้างเห็นด้วย
3	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
4	ไม่เห็นด้วยเลย

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: เดือนสิงหาคม

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.9 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ความรุนแรงทางการเมืองไทยมีโอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต?” ระดับ 1-4 (จากคะแนนมากไปน้อย) คำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.019 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3

P1.2 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้คำถาม 3 คำถามนำมาคิดคะแนนรวมกัน ประกอบด้วย

1. “ในปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่?”
2. “ในอนาคตในชุมชนของท่านมีโอกาสเกิดความรุนแรงจากความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่?”

ตารางที่ 4.10 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน คำถามข้อ 1 และ 2

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ค่อนข้างเห็นด้วย
3	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
4	ไม่เห็นด้วยเลย

3. “ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน”

ตารางที่ 4.11 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน คำถามข้อ 3

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
0	เคย
1	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: เดือนสิงหาคม

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.12 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติโดยใช้คำถาม 3 คำถามนำมาคิดคะแนนรวมกัน ประกอบด้วย

1. “ในปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่?”
2. “ในอนาคตในชุมชนของท่านมีโอกาสเกิดความรุนแรงจากความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่?”
3. “ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน”

เมื่อคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่าดัชนีเท่ากับ 2.785 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3

P1.3 ตัวชี้วัด มุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยแบ่งคะแนนเป็น 4 ระดับจากน้อยไปหามาก ประกอบด้วย คำถาม 2 คำถาม นำคะแนนมาคิดรวมกัน

1. “ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านหรือไม่?”
2. “ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่?”

ตารางที่ 4.13 เกณฑ์การให้คะแนนมุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	บ่อยมาก
2	บ่อย ๆ
3	บางครั้ง
4	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: เดือนสิงหาคม

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.14 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติประกอบด้วย คำถาม 2 คำถาม นำคะแนนมาคิดรวมกัน

1. “ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านถูกทำร้ายโดยคนในบ้านหรือไม่?”
2. “ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่?”

เมื่อคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยการคำนวณแบบสำรวจเป็นดัชนี พบว่าดัชนีเท่ากับ 2.672 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3

P1.4 ตัวชี้วัด จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (Number of Deaths from Organized Conflict)

คำอธิบายตัวชี้วัด

คำจำกัดความของความขัดแย้งจาก Global peace index เป็นความขัดแย้งที่ใช้กำลังของ 2 ฝ่าย แล้วทำให้เกิดการเสียชีวิตไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียทหารหรือพลเรือนจากการสู้รบ

ตารางที่ 4.15 เกณฑ์การให้คะแนนจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มากกว่า 9,999 คนที่เสียชีวิต
2	4,999-9,998 คนที่เสียชีวิต
3	999-4,998 คนที่เสียชีวิต
4	24-998 คนที่เสียชีวิต
5	0-23 คนที่เสียชีวิต

แหล่งข้อมูล : global peace index, International Institute for Strategic Studies (IISS) Armed Conflict Database (ACD)

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ใช้ข้อมูลจาก <https://deepsouthwatch.org/th/dsid>

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.16 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	24-998 คนที่เสียชีวิต

จากข้อมูล เหตุการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ทั้ง 12 เดือน รวมมีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 250 ราย และผลการคำนวณค่าตัวชี้วัดสันติภาพจากจำนวนผู้เสียชีวิตที่เกิดจากความรุนแรงทางกายภาพในจังหวัดชายแดนใต้พบว่า ค่าของตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ในระดับที่ 4 มีผู้เสียชีวิตอยู่ในช่วง 24-998 คน (ตารางที่ P 1.4.2) จากทั้งหมด 5 ระดับ

P1.5 ตัวชี้วัด ผลกระทบจากการก่อการร้าย (Impact of terrorism)

คำอธิบายตัวชี้วัด

GPI ใช้ฐานข้อมูลของ GTI -global terrorism index มี 4 ตัวแปร ประกอบด้วย จำนวนเหตุการณ์การก่อการร้าย จำนวนของผู้เสียชีวิต จำนวนของผู้บาดเจ็บและจำนวนทรัพย์สินที่เสียหาย

ตารางที่ 4.17 เกณฑ์การให้คะแนนผลกระทบจากการก่อการร้าย

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	Percentile 0 – 20
2	Percentile 20 – 40
3	Percentile 40 – 60
4	Percentile 60 – 80
5	Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : global peace index , global terrorism index

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.18 ผลการคำนวณผลกระทบจากการก่อการร้าย

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	Percentile 80 – 100

จากข้อมูล global terrorism index ผลกระทบการก่อการร้ายของประเทศไทยเท่ากับ 6.38 อยู่ใน Percentile ที่ 85 เมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพจะอยู่ในระดับที่ 5

องค์ประกอบ P2.ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม

P2.1 ตัวชี้วัด จำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากการสำรวจของ UNODC เป็นผลการสำรวจ Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems การฆาตกรรมเป็นการทำให้เสียชีวิตจากบุคคลอื่น (person by another person)

ตารางที่ 4.19 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มากกว่า 20
2	10 - 19.99
3	6 - 9.99
4	2 - 5.99
5	0 - 1.99

แหล่งข้อมูล : global peace index IEP; UNODC Survey of Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems, 2014, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ดูนิยามของประเภทคดีจาก http://www.muang.phrae.police.go.th/5g_58.html

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.20 ผลการคำนวณจำนวนของการฆาตกรรม (Number of homicides) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	2 - 5.99

จากข้อมูลสถิติจับกุม(คดี) ปี 2560 ประเภทคดีที่ 1.1 จำนวน 1,323 คดี ประเภทคดีที่ 1.2 จำนวน 406 คดี รวมเป็นจำนวน 1,723 คดี โดยที่จำนวนประชากรของประเทศจากกรมการปกครอง 66,188,503 คน เมื่อคำนวณจำนวนของการฆาตกรรมประชากรต่อหนึ่งแสนคนจะได้เท่ากับ 2.61 ซึ่งอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 4

P2.2 ตัวชี้วัด จำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากการงานของ International Centre for Prison Studies และจากหลายแหล่งข้อมูล ประชากรในเรือนจำอัตราต่อแสนคนต่อประชากรในประเทศ

ตารางที่ 4.21 เกณฑ์การให้คะแนนจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มากกว่า 505.625
2	379.218 – 505.624
3	252.812 – 379.217
4	126.406 – 252.811
5	0 – 126.405

แหล่งข้อมูล : global peace index , International Centre for Prison Studies, University of Essex, World Prison Brief

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

http://www.correct.go.th/stat102/display/select_date_user.php

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.22 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนของประชากรในเรือนจำ (Number of jailed population) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
2	379.218 – 505.624

จากข้อมูลสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ วันที่ 1 ธันวาคม 2560 จำนวน 279,862 คน จากจำนวนประชากรจากกรมการปกครอง 66,188,503 คน คำนวณเป็นเกณฑ์คะแนนได้ 422.826 ซึ่งมีระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับ 2

P2.3 ตัวชี้วัด จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดนี้ GPI อ้างมาจากงานของ UNODC เป็นผลการสำรวจ Crime Trends and Operations of Criminal Justice Systems จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจคิดจากอัตราต่อแสนคน

ตารางที่ 4.23 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มากกว่า 799.9
2	599.9 – 799.8
3	399.9 – 599.8
4	199.9 - 399.8
5	0 – 199.8

แหล่งข้อมูล : global peace index , International Centre for Prison Studies, University of Essex, World Prison Brief

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.24 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Number of police) ประชากรต่อแสนคน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	199.9 - 399.8

จากข้อมูลจำนวนพลตำรวจ 230,000 คน จากจำนวนประชากรในประเทศทั้งหมด 66,188,503 คน คำนวณตามเกณฑ์คะแนนได้เท่ากับ 347.49 ซึ่งสามารถจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ในระดับที่ 4

P2.4 ตัวชี้วัด จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลการรับแจ้งคดี

ตารางที่ 4.25 เกณฑ์การให้คะแนนจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.26 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลจำนวนการรับแจ้งคดีเพศและคดีทำร้ายร่างกายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อคำนวณเป็นตัวชี้วัดโดยใช้ Z Score แบ่งตามช่วง Percentile มีค่าเท่ากับ 0.348 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3

P2.5 ตัวชี้วัด มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัวที่ทาง crime victim survey ได้จัดเก็บข้อมูล

ตารางที่ 4.27 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : crime victim survey

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.28 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลตัวชี้วัดมุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว ของ Crime Victim Survey สามารถจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ในระดับที่ 3

P2.6 ตัวชี้วัด จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

ตารางที่ 4.29 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.30 ผลการคำนวณตัวชี้วัดจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ปี 2557-2559 โดยเฉลี่ยมีจำนวน 1,262 รายต่อปี และเมื่อคำนวณ
แบบ Z Score แบ่งช่วงตาม Percentile มีค่าเท่ากับ 0.157 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3

องค์ประกอบ P.3 การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

P3.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคม
และการเมือง

คำอธิบายตัวชี้วัด

การยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมืองคือ (1. นัก
สิทธิสตรี 2. พวกเกย์ หรือ รักร่วมเพศ 3. แรงงานต่างด้าว 4. ชาวเขา และ ชาวเล 5. คนมลายู/ มุสลิมภาคใต้ 6.
เอนจีโอ 7. ผู้ติดเชื้อเอดส์ 8. พวกยี้ตือชาตินิยมสุดโต่ง 9. พวกนับถือศาสนาสุดโต่ง) 10. คนต่างศาสนา เป็นการ
ใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านยอมรับให้บุคคลที่มี
ลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปดังต่อไปนี้ มีบทบาททางสังคม และ การเมืองได้หรือไม่ ?” ระดับ 1-4 (จาก
คะแนนน้อยไปมาก) โดยนำคะแนนมาคิดรวมกัน

ตารางที่ 4.31 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไป มีบทบาททางสังคมและการเมือง

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: เดือนสิงหาคม

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.32 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ การยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง พบว่ามีดัชนีการยอมรับเท่ากับ 1.939 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3 โดยกลุ่มบุคคลที่มีการยอมรับมากที่สุดได้แก่ ผู้หญิง , ผู้มีความหลากหลายทางเพศ และคนต่างศาสนา ตามลำดับ และกลุ่มที่ไม่ได้รับการยอมรับมากที่สุด คือ แรงงานต่างด้าว

P3.2 ตัวชี้วัด มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการให้บริการภาครัฐ

คำอธิบายตัวชี้วัด

การเลือกปฏิบัติในการให้บริการภาครัฐ เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ในการให้บริการภาครัฐ ท่านเคยได้รับการปฏิบัติที่ต่างจากคนอื่นหรือไม่ หากเคย ท่านได้รับการปฏิบัติที่ต่างจากคนอื่นด้วยเรื่องอะไร” (สีผิว รูปลักษณ์ภายนอก สัญชาติ ระดับการศึกษา ศาสนา ประวัติทางการแพทย์ (เอชส์ ดับเบิลยู) ภาษา สถานะทางเศรษฐกิจ/การเงิน ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ สถานะทางการงาน อายุ จุดยืนทางอุดมการณ์หรือการเมือง เพศ ความทุพพลภาพ) แล้วนำคิดคะแนนรวมกัน

ตารางที่ 4.33 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
0	เคย
1	ไม่เคย

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: เดือนสิงหาคม

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.34 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ การใช้บริการภาครัฐ ท่านเคยได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างหรือไม่ พบว่ามีการบริการภาครัฐที่แตกต่างกันเท่ากับร้อยละ 13.52 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 5 ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการใช้บริการภาครัฐสูงสุดได้แก่ ปัจจัยด้านสถานะทางเศรษฐกิจ/การเงิน , รูปลักษณะภายนอก และระดับการศึกษาตามลำดับ

P3.3 ตัวชี้วัด มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

คำอธิบายตัวชี้วัด

เสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านมีอิสระในการแสดงออกทางการเมืองในระดับใด? (การแสดงความคิดเห็น การชุมนุม การรวมกลุ่ม) ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ตารางที่ 4.35 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	มาก
4	มากที่สุด

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: เดือนสิงหาคม

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.36 ผลการคำนวณดัชนีมุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ การอิสระในการแสดงออกทางการเมือง คำนวณแล้วพบว่ามีความเสี่ยงเท่ากับ 2.702 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3

P3.4 ตัวชี้วัด มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

คำอธิบายตัวชี้วัด

เสรีภาพของสื่อมวลชน เป็นการใช้คำถามจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ปัจจุบันสื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามจรรยาบรรณของสื่อ” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก)

ตารางที่ 4.37 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	มาก
4	มากที่สุด

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: เดือนสิงหาคม

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.38 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ เรื่องของสื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามจรรยาบรรณของสื่อหรือไม่ คำนวณแล้วพบว่ามีความเสี่ยงเท่ากับ 2.785 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3

องค์ประกอบ P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

P4.1 ตัวชี้วัด มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

คำอธิบายตัวชี้วัด

ความเหลื่อมล้ำในสังคม เป็นการใช้อำนาจจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ “ท่านคิดว่าสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เท่าเทียมกันในระดับใด” ระดับ 1-4 (จากคะแนนน้อยไปมาก) ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านรายได้และทรัพย์สิน ด้านการศึกษา ด้านเพศ ด้านสาธารณสุข/การดูแลสุขภาพ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านการได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ด้านการเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง แล้วนำคะแนนมาคิดรวมกัน

ตารางที่ 4.39 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	มีอย่างมาก
2	มีบ้าง
3	ไม่ค่อยมี
4	ไม่มีเลย

แหล่งข้อมูล : สถาบันพระปกเกล้า เก็บข้อมูลโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล: เดือนสิงหาคม

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.40 ผลการคำนวณตัวชี้วัดมุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
2	มีบ้าง

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยสถาบันพระปกเกล้าร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ การสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เท่าเทียมกันในระดับใด คำนวณแล้วพบว่ามีความเหลื่อมล้ำเฉลี่ยเท่ากับ 1.967 ซึ่งเมื่อจัดระดับตัวชี้วัดสันติภาพอยู่ที่ระดับที่ 3 โดยเรื่องที่มีความเหลื่อมล้ำมากที่สุดได้แก่ ด้านรายได้และทรัพย์สิน , ด้านการศึกษา และด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ตามลำดับ

P4.2 ตัวชี้วัด ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ด้านรายได้ เช่น รายได้กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนรวยมากน้อยเพียงใด

ตารางที่ 4.41 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.42 ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60

จากข้อมูล โดยเฉลี่ยค่า Gini หรือค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้ของประเทศไทยปี 2556-2558 อยู่ที่ 4.43 ซึ่งเมื่อแยกคำนวณค่าดัชนีตามแบบ Z Score จะอยู่ในระดับตัวชี้วัดวันสันติภาพ ระดับที่ 3

P4.3 ตัวชี้วัด การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน พิจารณาจากร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงบริการพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนตามระดับรายได้ประจำเฉลี่ยต่อคน (บริการพื้นฐาน : ไฟฟ้าภายในบ้าน น้ำประปา ภายในบ้าน โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต)

ตารางที่ 4.43 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.44 ผลการคำนวณตัวชี้วัดการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40

จากข้อมูลการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานพบว่า ผู้ใช้น้ำประปาปี 2560 รวมทั้งประเทศ 4,297,071 คน คิดเป็นร้อยละ 6.59 ระดับการเข้าถึงเมื่อคำนวณแบบ Z Score อยู่ในระดับที่ 1 ผู้ใช้ไฟฟ้าปี 2560 รวมทั้งประเทศ 19,124,061 คน คิดเป็นร้อยละ 29.33 ระดับการเข้าถึงเมื่อคำนวณแบบ Z Score อยู่ในระดับที่ 2 ครั้วเรือนที่ใช้โทรศัพท์พื้นฐานปี 2560 จำนวน 1,989,907 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.25 ระดับการเข้าถึงเมื่อคำนวณแบบ Z Score อยู่ในระดับที่ 1 ครั้วเรือนที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ปี 2560 จำนวน 13,850,287 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.38 ระดับการเข้าถึงเมื่อคำนวณแบบ Z Score อยู่ระดับที่ 4 ครั้วเรือนที่ใช้คอมพิวเตอร์ ปี 60 จำนวน 5,334,142 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.79 ระดับการเข้าถึงเมื่อคำนวณแบบ Z Score อยู่ระดับที่ 2 ครั้วเรือนที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ปี 60 มีจำนวน 13,850,287 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 64.4 ระดับการเข้าถึงเมื่อคำนวณแบบ Z Score อยู่ระดับที่ 4 ซึ่งเฉลี่ยแล้วการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานอยู่ที่ระดับ 2

P4.4 ตัวชี้วัด ช่องว่างของความยากจน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดช่องว่างของความยากจน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

ตารางที่ 4.45 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดช่องว่างความยากจน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100 (>0.455)
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80 ($0.221-0.455$)
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60 ($0.105-0.221$)
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40 ($0.035-0.105$)
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20 (<0.035)

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.46 ผลการคำนวณตัวชี้วัดช่องว่างความยากจน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20 (<0.035)

จากข้อมูลช่องว่างความยากจนโดยเฉลี่ยปี 2557-2559 เท่ากับ 1.47 และในปี 2560 เท่ากับ 1.48 เมื่อคำนวณตัวชี้วัดแบบ Z Score จะได้เท่ากับ 0.015 ซึ่งจัดอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 5

P4.5 ตัวชี้วัด ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้

ตารางที่ 4.47 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.48 ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

จากข้อมูลโดยเฉลี่ยปี 2560 เงินออมในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และบัญชีเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มที่มีเงินฝากไม่เกินกว่า 50,000 บาท มีจำนวน 82,188,883 บัญชี คิดเป็น 86.72 % ของบัญชีทั้งหมด เมื่อคำนวณตัวชี้วัดแบบ Z Score จะได้เท่ากับ 0.015 ซึ่งจัดอยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 5

ส่วนข้อมูลกลุ่มที่มีเงินฝากเกินกว่า 10 ล้านบาทขึ้นไปโดยเฉลี่ยในปี 2560 มีจำนวน 120,496 บัญชี คิดเป็นร้อยละ 0.13 ของบัญชีทั้งหมด

P4.6 ตัวชี้วัด ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ ยกตัวอย่างกลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 10 ที่มีการถือครองที่ดินมากที่สุด มีส่วนแบ่งการถือครองที่ดินร้อยละ 61.48 ซึ่งมีสัดส่วนสูงกว่าผู้ถือครองที่ดินอีกร้อยละ 90 ที่เหลือ ที่มีส่วนแบ่งการถือครองที่ดินเพียงร้อยละ 38.52

ตารางที่ 4.49 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.50 ผลการคำนวณตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80

จากข้อมูลร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ปี 2559 ภาพรวมประเทศคิดเป็น 70.88 % เมื่อคำนวณตัวชี้วัดแบบ Z Score อยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 4

P4.7 ตัวชี้วัด การกระจายบุคลากรทางการแพทย์

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดการกระจายบุคลากรทางการแพทย์ โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการพิจารณาจากการกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค

ตารางที่ 4.51 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการกระจายบุคลากรทางการแพทย์

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.52 ผลการคำนวณตัวชี้วัดการกระจายบุคลากรทางการแพทย์

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20

จากรายงานข้อมูลบุคลากรด้านสาธารณสุข ปี 2559 จำนวนบุคลากรทั้งหมดทั้งสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและสังกัดสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 750,752 คน เมื่อคำนวณตัวชี้วัดแบบ Z Score อยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 1

P4.8 ตัวชี้วัด การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะและปริญญาตรี

คำอธิบายตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวะและปริญญาตรี ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดเก็บข้อมูลในส่วนนี้ สะท้อนจากอัตราการเข้าเรียนสุทธิ (Net enrolment rate) เป็นอัตราการศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ

ตารางที่ 4.53 เกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะและปริญญาตรี

ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
1	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 0 – 20
2	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 20 – 40
3	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 40 – 60
4	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 60 – 80
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

แหล่งข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : ทุกปี

ผลการคำนวณ

ตารางที่ 4.54 ผลการคำนวณตัวชี้วัดการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะและปริญญาตรี

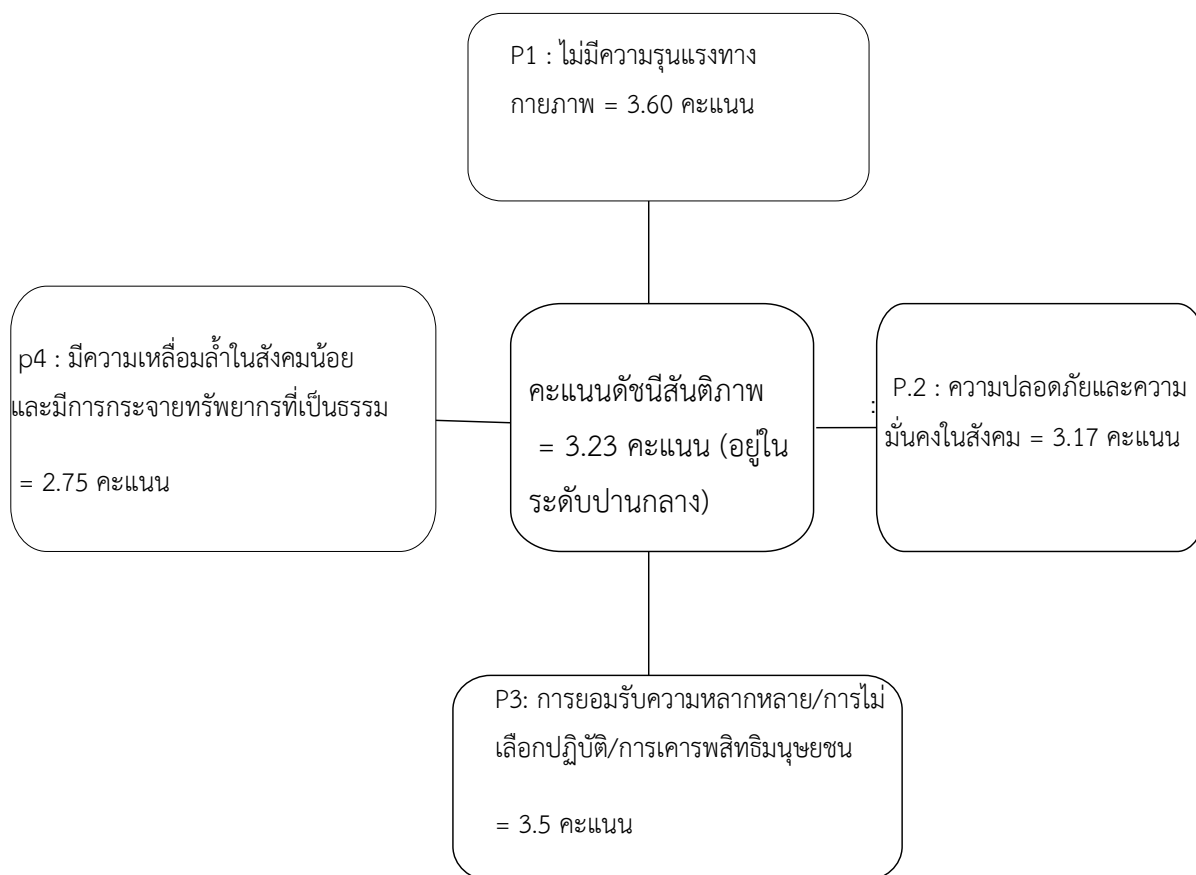
ระดับ	รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนน
5	ค่าดัชนีที่คำนวณแบบ Z Score โดยมีค่าอยู่ในช่วง Percentile 80 – 100

จากข้อมูลโดยเฉลี่ยปี 2560 การเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะและปริญญาตรี ทางผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลการจบการศึกษาแทน เนื่องจากอัตราการเรียนต่อระดับจังหวัดไม่สะท้อนความจริง และบางคนไปเรียนจังหวัดอื่นครับ

จำนวนผู้ที่เรียนจบในวุฒิการศึกษาระดับ ปวส./อนุปริญญา/ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็น 21.24 % ของจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอายุมากกว่า 25 ปี เมื่อคำนวณตัวชี้วัดแบบ Z Score อยู่ในระดับตัวชี้วัดสันติภาพระดับที่ 5

4.4 ผลการคำนวณดัชนีในระดับประเทศและระดับจังหวัด

รูปที่ 4.2 แสดงผลการคำนวณดัชนีในระดับประเทศสำหรับปี พ.ศ. 2560 โดยใช้ข้อมูลจากส่วนที่ 4.2 และ 4.3 ซึ่งจะเห็นได้ว่าคะแนนดัชนีสันติภาพในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 3.23 คะแนน ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง และคะแนนของดัชนีย่อยทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าคะแนนสันติภาพต่ำสุดคือ ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม 2.75 คะแนน ส่วนด้านที่ได้คะแนนมากที่สุด คือ การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ได้คะแนน 3.60 คะแนน

รูปที่ 4.2 ผลการคำนวณดัชนีสันติภาพระดับประเทศสำหรับปี พ.ศ. 2560

เมื่อนำเอาข้อมูลที่ได้มาคำนวณดัชนีในระดับจังหวัด โดยใช้เฉพาะข้อมูลในระดับจังหวัดตามที่ระบุไว้ในรูปที่ 3.3 ของบทที่ 3 จะสามารถแบ่งกลุ่มจังหวัดตามระดับสันติภาพได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มสีแดงเข้ม ระดับดัชนีสันติภาพมีค่าต่ำที่สุด
2. กลุ่มสีแดงอ่อน ระดับดัชนีสันติภาพมีค่าต่ำ
3. กลุ่มสีเหลือง ระดับดัชนีสันติภาพมีค่าใกล้เคียงกับภาพรวมของประเทศ
4. กลุ่มสีเขียวอ่อน ระดับดัชนีสันติภาพมีค่าสูงกว่าภาพรวมของประเทศ
5. กลุ่มสีเขียวแก่ ระดับดัชนีสันติภาพมีค่าสูงกว่าภาพรวมของประเทศมากที่สุด

ภาพที่ 4.3 ผลการคำนวณดัชนีระดับจังหวัด

จากรูปที่ 4.3 จะเห็นได้ว่าผลจากการจัดทำดัชนีรายจังหวัด พบว่า กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่มีดัชนีสันติภาพต่ำสุด ส่วนกลุ่มจังหวัดภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีระดับสันติภาพสูงกว่าภาพรวมของประเทศ ประเด็นที่น่าสังเกตก็คือ กรณีของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หากพิจารณาข้อมูลที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.55 จะเห็นได้ว่า มีเพียงดัชนีด้านการไม่มีความรุนแรงทางกายภาพของจังหวัดนราธิวาสที่มีค่าต่ำ ส่วนคะแนนด้านอื่นของทั้ง 3 จังหวัดมีความใกล้เคียงกับภาพรวมของประเทศ

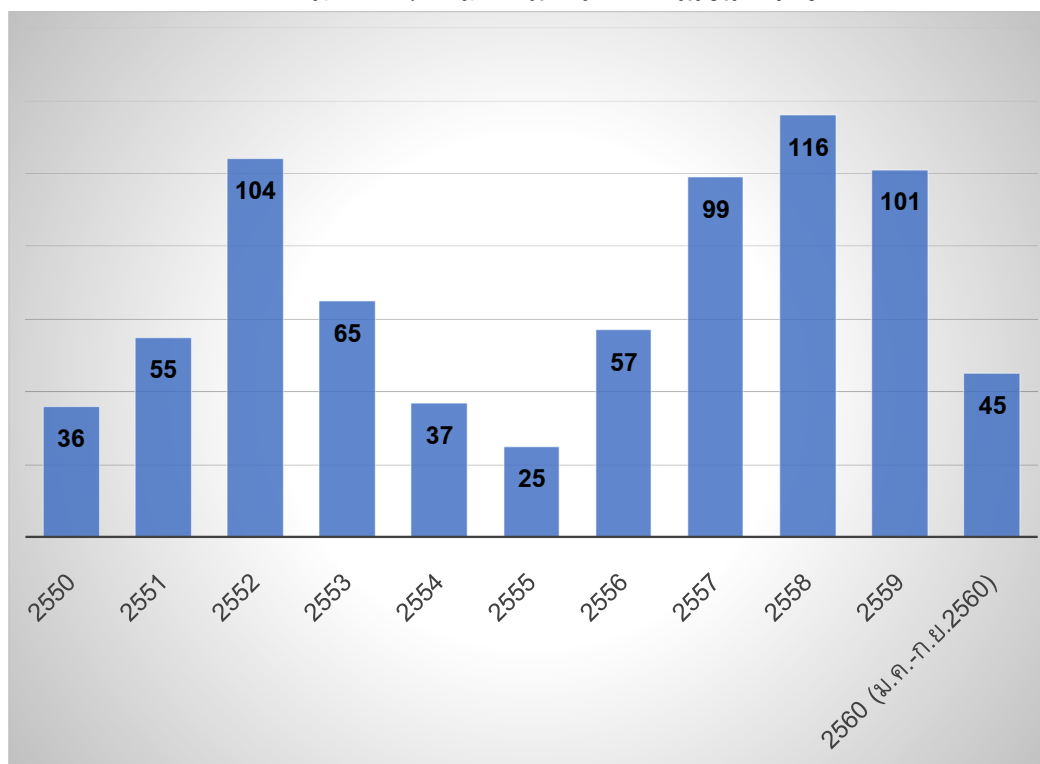
ตารางที่ 4.55 คะแนนดัชนีสันติภาพใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด	P1: ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	P2: ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม	P3: การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน	P4: มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	คะแนนรวม
นราธิวาส	2.50	4.00	3.75	4.20	3.63 (สีเขียวอ่อน)
ปัตตานี	4.00	3.50	3.75	3.60	3.71 (สีเขียวแก่)
ยะลา	3.67	3.50	3.25	3.40	3.46 (สีเหลือง)

4.5 ข้อสังเกตเพิ่มเติมด้านสันภาพ: กรณีของมาตรา 112 กับสันติภาพในสังคมไทย

มาตรา 112 เป็นมาตราหนึ่งของประมวลกฎหมายอาญา ที่บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี” หากพิจารณาสถิติคดีมาตรา 112 ในชั้นตำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2550 ถึง 2560 ตามที่แสดงไว้ในรูปที่ 4.4 จะเห็นได้ว่า จำนวนคดีมีความแตกต่างกันไปตามช่วงเวลา และไม่ได้แสดงแนวโน้มที่ชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่า การบังคับใช้กฎหมายมาตรานี้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น และวัตถุประสงค์ของผู้บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งก็คือ รัฐบาลนั่นเอง

ภาพที่ 4.4 สถิติคดีมาตรา 112 ในชั้นตำรวจ

ที่มา ประชาไทย (<https://prachatai.com/journal/2017/11/74108>)

ในช่วงปี พ.ศ. 2557 ถึง 2559 สถิติคดีมาตรา 112 มีจำนวนมากที่สุดในรอบ 10 ปี จนทำให้เกิดข้อสังเกตถึงความไม่ปกติของสถานการณ์ในประเทศไทยในช่วงเวลาดังกล่าว หากมองในภาพรวมแล้ว มาตรา 112 นี้มีข้อสังเกตที่น่าสนใจหลายประการ การศึกษาของสาวตรี สุขศรี และคณะ (2555) และข้อสังเกตของศูนย์ข้อมูลกฎหมายและคดีเสรีภาพ (มปป.) ได้ให้ข้อสังเกตที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายมาตรานี้ โดยแบ่งเป็นข้อสังเกตด้านตัวบทกฎหมาย และข้อสังเกตด้านการบังคับใช้กฎหมาย

สำหรับด้านตัวบทกฎหมายนั้น การที่กฎหมายกำหนดอัตราจำคุกไว้ถึง 15 ปี จัดว่าเป็นบทลงโทษที่เทียบได้กับความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา ความผิดฐานพรากผู้เยาว์อายุไม่เกิน 15 ปี และความผิดฐานตระเตรียมการกบฏ นอกจากนี้แล้ว คำว่า “ดูหมิ่น” ในระบุไว้ในองค์ประกอบของความผิดนั้น เปิดช่องให้ตีความได้กว้างขวาง ตามวัตถุประสงค์ของความต้องการใช้กฎหมายข้อนี้

นอกจากนี้แล้ว ข้อสังเกตสำคัญด้านการบังคับใช้กฎหมาย คือ มาตรานี้สามารถนำมาตีความบังคับใช้อย่างกว้างขวาง เป็นการยากที่ประชาชนจะเข้าใจได้ว่าการกระทำใดเข้าข่ายผิดกฎหมายข้อนี้ และกฎหมายยังระบุว่าบุคคลทั่วไปสามารถเป็นผู้กล่าวโทษให้ดำเนินคดีตามมาตรา 112 ได้ ไม่จำเป็นต้องให้ผู้เสียหายเป็นผู้เริ่มต้นคดี จึงมีโอกาที่จะเกิดการใช้กฎหมายเพื่อกันแกล้งกัน หรือสร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่นได้

ข้อสังเกตทั้ง 2 ประการนี้ อาจนำไปสู่การที่บุคคลจำนวนมากถูกดำเนินการทางกฎหมายที่มีโทษสูง และจากข้อมูลของ iLaw (2561) แสดงให้เห็นว่า มีแค่ 16 เปอร์เซ็นต์ของผู้ต้องหาคดีมาตรา 112 ที่ได้รับการประกันตัว วงเงินประกันตัวขั้นต่ำ 100,000 บาท สูงสุด 500,000 บาท 92 เปอร์เซ็นต์ของคดีมาตรา 112 ที่ศาลพิพากษา มาจากจำเลยรับสารภาพ และหากมีการทำผิดหลายกรรม โทษรวมกันอาจสูงมาก โดยที่ผ่านมาโทษ

จำคุกสูงสุด คือ 70 ปีจากการกระทำผิด 10 กรรม นอกจากนี้แล้ว กระบวนการพิจารณาคดีที่ส่วนใหญ่ผู้ต้องหาไม่ได้ประกันตัว และศาลสั่งให้พิจารณาคดีกระทำกันเป็นการลับ ย่อมมีส่วนในการสร้างความหวาดกลัวในสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อบรรยายกาศของสันติภาพในประเทศตามไปด้วย ดังนั้นการที่จำนวนคดีมาตรา 112 เพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อบรรยายของสันติภาพและความสงบสุขภายในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้ได้ทราบว่า นิยามสันติภาพที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลคือ ไม่มีสันติภาพเชิงลบและมีสันติภาพเชิงบวก กล่าวคือไม่มีความรุนแรงทางกายภาพและมีระบบ กลไกที่ทำให้สังคมมีความสงบสุข และมีสันติภาพอย่างยั่งยืน วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

1. สำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพทั้งในและต่างประเทศ
2. พัฒนาตัวชี้วัด ด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
3. วัดระดับสันติภาพในสังคมไทยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย จำนวน 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2558- วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2561

ในช่วงปีที่ 1 เป็นการทบทวนวรรณกรรม สำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับดัชนีและตัวชี้วัดด้านสันติภาพ
ในช่วงปีที่ 2 เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดและแบบสอบถามด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย
ในช่วงปีที่ 3 เป็นการพัฒนาตัวชี้วัดและเก็บข้อมูลเพื่อวัดระดับสันติภาพในสังคมไทย

ระเบียบวิธีวิจัยใช้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เริ่มจากศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับดัชนีชี้วัดด้านสันติภาพ ความขัดแย้ง ความรุนแรงและการสร้างความปรองดองจากเอกสารทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยองค์การสหประชาชาติ สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (IEP) รายงาน SA Reconciliation Barometer Survey ของแอฟริกาใต้ ดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ ของ World Justice Project สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น อีกทั้งแบบสอบถามด้านสันติภาพของหน่วยงานต่างๆ สำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสันติภาพจากหน่วยงานด้านสันติศึกษาในประเทศไทยและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจำนวน จำนวน 10 คน และใช้การสนทนากลุ่มย่อย 3 พื้นที่ คือพิษณุโลก พะเยาและอุบลราชธานี เพื่อให้ความเห็นต่อตัวชี้วัดและแบบสอบถาม โดยมีองค์ประกอบผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อยที่เป็นนักวิชาการ ข้าราชการและภาคประชาสังคม พื้นที่ละประมาณ 20 คน รวมกลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน สำหรับการตรวจสอบและหาความเที่ยงตรง ของตัวชี้วัดและข้อคำถาม มีการตรวจสอบและหาความเที่ยงตรงโดยใช้การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อนำไปปรับปรุงตัวชี้วัดและแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพื่อพิจารณาว่ามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือไม่

จากฐานข้อมูลดังกล่าวทั้งต่างประเทศและในประเทศคือ ดัชนีสันติภาพเชิงลบและเชิงบวกของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ ดัชนีชีวิตด้านนิติธรรม/นิติรัฐ ของ World Justice Project ดัชนีชีวิตความปรองดองของแอฟริกาใต้ของ IJR เอกสารเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) ของสหประชาชาติ และดัชนีชีวิตด้านสังคม ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้แบ่งตัวชี้วัดสันติภาพได้เป็น 12 ด้านคือ P1.ความขัดแย้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม P3.การทหาร P4.รัฐบาลที่ทำหน้าที่ดี/การจำกัดอำนาจรัฐบาล/ความชอบธรรมของผู้นำ P5.สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี P6.การกระจายทรัพยากร (ความเป็นธรรมในสังคม) P7.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น/การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน P8.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน/การทำงานร่วมกับคนที่แตกต่าง(หลากหลาย)/การพูดคุยกับคนที่แตกต่าง P9.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (สื่อ) P10.ระดับทุนทางมนุษย์ P11.การคอร์รัปชัน P12.กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้นิยามความหมายสันติภาพในบริบทแบบไทยว่า สันติภาพคือ สภาวะที่ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต บาดเจ็บ หรือทรัพย์สินเสียหาย อีกทั้งประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงในสังคม รวมถึงมีการเคารพในสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างหลากหลาย ประกอบกับมีความเท่าเทียมในสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ และกระบวนการยุติธรรมที่ให้ความเป็นธรรม โดยองค์ประกอบของสันติภาพประกอบด้วย 1.ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพ 2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3.การเคารพสิทธิมนุษยชนและการยอมรับความหลากหลาย 4.ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่ดี 5.กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม ซึ่งตัวชี้วัดทั้ง 5 ด้านนี้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด 12 ด้านที่มาจากการทบทวนวรรณกรรม สุดท้ายผู้วิจัยได้จัดกลุ่มตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยเหลือ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3.การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และ 4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

ตัวชี้วัด 4 ด้านนี้ แต่ละด้านมีตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบย่อย และมีการเก็บข้อมูลที่มาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ทั้งข้อมูลทุติยภูมิที่มีหน่วยงานอื่นได้สำรวจไว้อยู่แล้ว และการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา โดยข้อมูลจากแบบสอบถามจะดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อวัดระดับสันติภาพในสังคมไทยในด้าน 1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2. การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย/การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน และ 3.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม และ 4.มีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม ซึ่งในแต่ละด้านจะมีคำถามย่อยที่สามารถนำมาแปลงเป็นคะแนนเต็ม 100 ได้ต่อไปตามหลักสถิติ

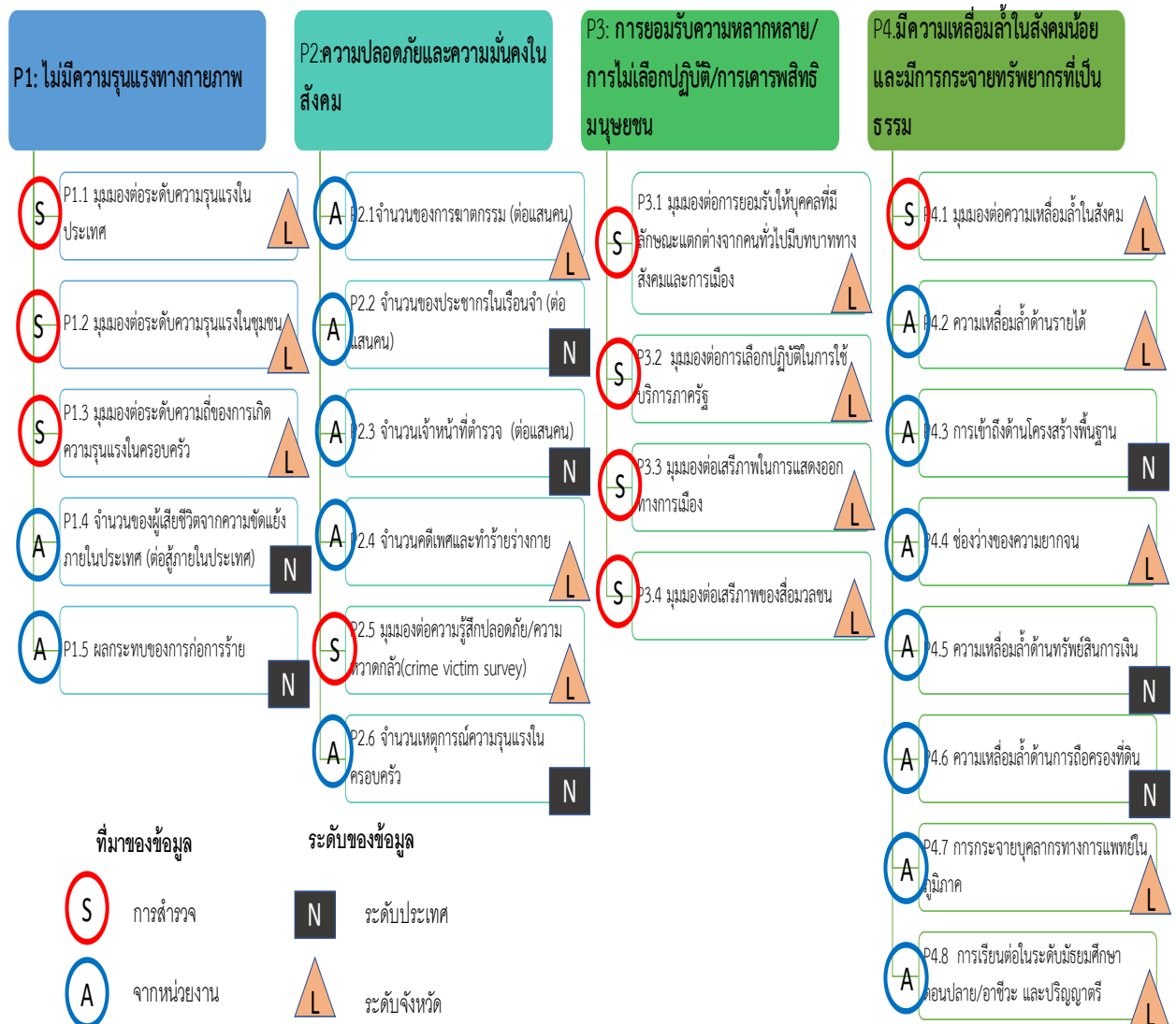
แนวทางในการจัดทำดัชนีระดับประเทศ ได้ยึดแนวทางของ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) ที่เสนอว่า การสร้างดัชนีนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของดัชนีแต่ละว่ามีความหมายอย่างไร การจะนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (Adding up apples and oranges) โดยเฉพาะกรณีที่ดัชนีรวมเกิดการผลรวมของดัชนีย่อยซึ่งมีที่มาต่างกัน ด้วยเหตุนี้ OECD (2008) และ Ebert and Welsh (2004) จึงเสนอว่า การจัดทำดัชนีควรประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ขั้นที่ 1 คือ การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้ ขั้นที่ 2 คือ การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม (Data grouping and dimension reduction) ขั้นที่ 3 คือ คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง (Normalization) ขั้นที่ 4 คือ การคำนวณดัชนีในภาพรวม ซึ่งรายงานหลายฉบับได้ยึดตามขั้นตอนนี้ เช่น Human Development Report PISA และ World Competitiveness

Report เป็นต้น โดยแบ่งเป็น 3 แนวทางด้วยกัน แนวทางที่ 1 การปรับค่าข้อมูลให้สามารถแบ่งระดับได้ แนวทางที่ 2 การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม แนวทางที่ 3 คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง

แนวทางในการจัดทำดัชนีในระดับจังหวัด สำหรับการคำนวณดัชนีที่มีข้อมูลระดับจังหวัดนั้น เนื่องจากข้อมูลระดับจังหวัดที่จะไม่มีความต่อเนื่อง เปรียบเสมือนภาพต่อที่ไม่สมบูรณ์ การนำข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่องมากำหนดช่วงคะแนนจะทำให้ผลที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ด้วยเหตุนี้ ก่อนการทำดัชนี จึงต้องมีการประมาณค่าการกระจายตัวใหม่ (Probability Density Function: PDF) โดยใช้ข้อมูลระดับจังหวัดมาเป็นฐานในการประมาณค่าเพื่อให้ได้ภาพการกระจายตัวที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำค่าที่ได้จากการประมาณการกระจายตัวดังกล่าวมากำหนดเกณฑ์ในการเลือกระดับคะแนนของดัชนี โดยวิธีการประมาณค่าที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ Singh-Maddala Distribution

สำหรับวิธีการจัดเก็บ และระดับของข้อมูล ภาพด้านล่างเป็นสรุปแหล่งข้อมูลว่ามีวิธีการจัดเก็บอย่างไร เป็นการสำรวจ หรือเป็นข้อมูลจากหน่วยงาน และแสดงให้เห็นระดับของข้อมูลว่า เป็นข้อมูลระดับจังหวัดหรือข้อมูลระดับประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ข้อมูลในด้านของความรุนแรงทางกายภาพและการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน จะมีข้อมูลจากการสำรวจเป็นส่วนใหญ่ ส่วนข้อมูลด้านความปลอดภัยและมั่นคงในสังคมและข้อมูลด้านความเหลื่อมล้ำในสังคมและการกระจายตัวของทรัพยากรที่เป็นธรรม จะเป็นข้อมูลจากหน่วยงานเป็นส่วนใหญ่

ภาพที่ 5.1 แหล่งที่มาของข้อมูล และระดับความละเอียดของข้อมูล

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 การวัดสันติภาพระดับประเทศ

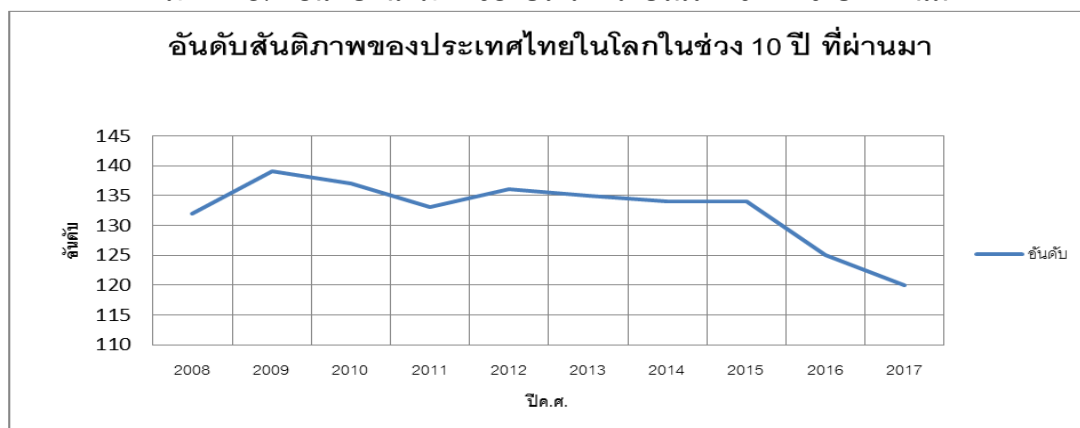
การศึกษาครั้งนี้ เป็นการจัดทำตัวชี้วัดด้านสันติภาพที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย Thailand Peace Index-TPI ด้วยการกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนตัวชี้วัดให้มีความชัดเจน รัดกุมและวัดระดับได้ ผลสมมติฐานทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก โดยมีการแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 4 ด้านหลักกับตัวชี้วัดย่อย 23 ตัว ข้อมูลที่นำมาใช้ มีทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสำรวจทั่วประเทศ จากผลการศึกษาพบว่า ระดับดัชนีสันติภาพของประเทศไทยสำหรับปี พ.ศ. 2560 มีค่าเท่ากับ 3.23 คะแนน ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของคะแนนดัชนีย่อยทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าคะแนนสันติภาพต่ำสุดคือ ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยลงและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (2.75 คะแนน) ส่วนด้านที่ได้คะแนนมากที่สุด คือ การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ ได้คะแนน (3.60 คะแนน)

1.การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ (3.6 คะแนน) มีคะแนนสันติภาพมากที่สุด (อันดับ1)

- 2.ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม (3.17 คะแนน) (อันดับ3)
- 3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน (3.5 คะแนน) (อันดับ2)
- 4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (2.75 คะแนน) มีคะแนนสันติภาพน้อยที่สุด (อันดับ 4)

ในส่วนของระดับคะแนนสันติภาพเชิงลบและเชิงบวกของประเทศไทยตามรายงานที่จัดทำโดยสถาบันเศรษฐกิจศาสตร์และสันติภาพจะเห็นได้ว่า สถานการณ์ด้านสันติภาพเชิงลบในประเทศไทยตั้งแต่ปีค.ศ.2008-2017 มีอันดับไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ในช่วงเกือบ 10 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้อันดับ 130 กว่าขึ้นไปมาโดยตลอด จาก 162 ประเทศ ยกเว้นปี 2017 ได้อันดับดีขึ้น เป็นอันดับ 120 จาก 163 ประเทศ

ภาพที่ 5.2 อันดับสันติภาพของประเทศไทยในโลกช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา

ที่มา : ผู้เขียนสรุปจากรายงาน global peace index จำนวน 10 ปี

ดัชนีสันติภาพโลก (สันติภาพเชิงลบ) 2017 ซึ่งมีตัวชี้วัด 3 ด้านหลัก 24 ตัวชี้วัดย่อย คะแนนของประเทศไทย มีดังนี้

- 1.ความขัดแย้งภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ (2.1) (อันดับ 2)
- 2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม (2.9) มีคะแนนสันติภาพน้อยที่สุด (อันดับ 3)
- 3.การทหาร (1.5) มีคะแนนสันติภาพมากที่สุด (อันดับ 1)

ดัชนีสันติภาพโลกของประเทศไทย มีตัวชี้วัดย่อยที่ได้คะแนนสันติภาพน้อยคือ ประชากรในเรือนจำ (4.6) และผลกระทบจากการก่อการร้าย (3.6 คะแนน) ความหวาดกลัวทางการเมือง (3.5 คะแนน) ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนสันติภาพมากคือ การตายจากการสู้รบภายนอกประเทศ (1.0 คะแนน) ความขัดแย้งจากการสู้รบนอกประเทศ (1.0 คะแนน) การส่งออกอาวุธ (1.0 คะแนน) ผู้ลี้ภัย (1.0 คะแนน)

สำหรับดัชนีสันติภาพเชิงบวก สถานการณ์ด้านสันติภาพเชิงบวกในปี 2017 แม้ว่าคะแนนสันติภาพเชิงลบ (ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ) ประเทศไทยจะได้คะแนนไม่ดี แต่คะแนนสันติภาพเชิงบวก อันดับของประเทศไทยได้มากกว่าครึ่งหนึ่งของโลกได้อันดับ 76 ได้คะแนนรวม (3.1 คะแนน) อันดับ 1 ของโลกคือสวีเดน ได้คะแนนรวม (1.06 คะแนน) อันดับสุดท้ายของโลกคือโซมาเลียอันดับ 163 ได้คะแนนรวม (4.62คะแนน) สันติภาพเชิงบวกไม่ได้วัดเพียงแต่เรื่องความรุนแรงทางกายภาพ แต่วัดในมิติอื่นในเชิงโครงสร้างของสังคมด้วย คะแนนแต่ละตัวชี้วัดของประเทศไทยมีดังนี้

1. การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี (2.9 คะแนน) (อันดับ3)

- 2.การไม่คอร์รัปชั่น (4.06 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด (อันดับ8)
- 3.การทำธุรกิจที่ดี (3.1คะแนน) (อันดับ6)
- 4.การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมไม่เหลื่อมล้ำ (2.26คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด (อันดับ1)
- 5.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น (3.45คะแนน) (อันดับ7)
- 6.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร (2.99 คะแนน) (อันดับ5)
- 7.การพัฒนาทุนมนุษย์ (2.62 คะแนน) (อันดับ2)
- 8.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน (2.96 คะแนน) (อันดับ4)
- คะแนนรวม 3.1/5

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบคะแนนสันติภาพระดับประเทศวัดโดยสถาบันพระปกเกล้ากับสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ

หัวข้อ	คะแนนสันติภาพระดับประเทศของ ไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า (สันติภาพเชิงลบ+สันติภาพเชิงบวก)	คะแนนสันติภาพเชิงลบของ ไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ	คะแนนสันติภาพเชิงบวกของ ไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ
1.การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ	(3.6คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด อันดับ1 จาก 4 อันดับ	(2.1คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพลำดับรองลงมา อันดับ 2 จาก 3 อันดับ	-
2. .ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม	(3.17 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพ อันดับ 3 จาก 4 อันดับ	(2.9 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด อันดับ 3 จาก 3 อันดับ	-
3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/เคารพสิทธิมนุษยชน	(3.5 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพ อันดับ 2 จาก 4 อันดับ	-	3.45 คะแนน ได้คะแนนสันติภาพอันดับที่ 7 จาก 8 อันดับ
4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม	(2.75 คะแนน) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด อันดับ4 จาก 4 อันดับ	-	2.26 คะแนน ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด อันดับ1 จาก 8 อันดับ

จากตารางเปรียบเทียบคะแนนสันติภาพระดับประเทศวัดโดยสถาบันพระปกเกล้ากับสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพจะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างของคะแนนและอันดับที่ได้ เช่นตัวชี้วัด มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม **คะแนนสันติภาพระดับประเทศของ ไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า (สันติภาพเชิงลบ+สันติภาพเชิงบวก) ได้คะแนนสันติภาพน้อยที่สุด (2.75 คะแนน)**

อันดับที่4 จาก 4 อันดับ ในขณะที่ **คะแนนสันติภาพเชิงบวกของไทย วัดโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (2.26 คะแนน)** ได้คะแนนสันติภาพมากที่สุด อันดับ1 จาก 8 อันดับ เนื่องจาก

1.คะแนนสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า เป็นการวัดในมิติผสมผสาน ทั้งสันติภาพเชิงลบและสันติภาพเชิงบวก ในขณะที่ รายงานของสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพแยกในการวัดสันติภาพของโลกเป็น 2 ส่วนคือรายงานสันติภาพเชิงลบ 1 ฉบับ รายงานสันติภาพเชิงบวก 1 ฉบับ กล่าวคือ แยกในการวัดจากกันระหว่างสันติภาพใน 2 ความหมาย

2.องค์ประกอบและจำนวนตัวชี้วัดหลักมีความแตกต่างกัน การวัดสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า มีตัวชี้วัดหลักจำนวน 4 ตัว 1.การไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ 2.ความมั่นคงและปลอดภัยในสังคม 3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน 4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม (การมีตัวชี้วัด 4 ตัวหลักมาจากการนิยามเชิงปฏิบัติการในบริบทของสังคมไทยโดยกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล) ในขณะที่ การวัดสันติภาพเชิงบวกโดย**สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ มีตัวชี้วัดหลัก 8 ตัว คือ** 1. การทำหน้าที่ของรัฐที่ดี 2.การไม่คอร์รัปชัน 3.การทำธุรกิจที่ดี 4.การกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมไม่เหลื่อมล้ำ 5.การยอมรับในสิทธิของคนอื่น 6.การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร 7.การพัฒนาทุนมนุษย์ 8.ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน นอกจากนี้**ตัวชี้วัดย่อยมีความแตกต่างกัน** เช่น ตัวชี้วัดความเหลื่อมล้ำในสังคม จาก การวัดสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้ามีตัวชี้วัด 8 ตัวย่อยคือ 1. มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม 2. ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ 3.การเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน 4. ช่องว่างของความยากจน 5. ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน 6.ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 7.การกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค 8.การเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวและปริญญาตรี (ข้อมูล 7 ใน 8 ตัวใช้ข้อมูลของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ในขณะที่การวัดสันติภาพเชิงบวกโดย**สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพมีตัวชี้วัด 3 ตัวย่อยคือ** 1.ดัชนีอายุคาดเฉลี่ย (ใช้ข้อมูลจาก UNDP) 2.การเลื่อนขั้นทางสังคม (ใช้ข้อมูลจาก IDP) 3.ช่องว่างของความยากจน (ใช้ข้อมูลจากธนาคารโลก)

3.วิธีการเก็บข้อมูล **การวัดสันติภาพระดับประเทศของไทย วัดโดยสถาบันพระปกเกล้า** ใช้ข้อมูลรายงานจากหน่วยงานที่เก็บข้อมูลอยู่แล้ว ผสมกับการเก็บข้อมูลที่เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ในขณะที่ การวัดสันติภาพเชิงบวกโดย**สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ** ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานที่จัดเก็บเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไม่ได้ดำเนินการสำรวจความเห็นเพิ่มเติม หรือไม่ได้ใช้ข้อมูลที่เป็นส่วนของการสำรวจความคิดเห็น

5.1.2 การวัดสันติภาพระดับจังหวัด

การวัดสันติภาพระดับจังหวัดแตกต่างจากการวัดระดับสันติภาพในระดับประเทศในด้านของจำนวนตัวชี้วัดที่ใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลทุติยภูมิ (ข้อมูลปฐมภูมิใช้เหมือนกันระหว่างระดับจังหวัดกับระดับประเทศ) การวัดสันติภาพระดับประเทศได้แบ่งตัวชี้วัดออกเป็น 4 ด้านหลัก ใช้ตัวชี้วัดย่อย 23 ตัว ข้อมูลที่นำมาใช้ มีทั้งข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสำรวจทั่วประเทศ ในขณะที่ การวัดสันติภาพระดับจังหวัดมีข้อมูลในการจัดเก็บและนำมาวิเคราะห์ได้ไม่ครบทั้ง 23 ตัวชี้วัด เนื่องจากหน่วยงานของรัฐ และเอกชนได้จัดเก็บข้อมูลทุติยภูมิบางตัวชี้วัดไม่ถึงในระดับจังหวัด แต่เป็นการจัดเก็บข้อมูลในระดับประเทศ ดังนั้นข้อมูลในระดับจังหวัดจึงเป็นการใช้และวิเคราะห์ข้อมูลเท่าที่มีอยู่ของหน่วยงานต่างๆ ตัวชี้วัดในระดับจังหวัดรวม 16 ตัวชี้วัด ดังแสดงในแผนภาพด้านล่างประกอบด้วย

P1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ

P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ (จังหวัด)

P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน (จังหวัด)

P1.3 มุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว (จังหวัด)

P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน) (จังหวัด)

P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) (จังหวัด)

P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย (จังหวัด)

P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว (crime victim survey) (จังหวัด)

P3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง (จังหวัด)

P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ (จังหวัด)

P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง (จังหวัด)

P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน (จังหวัด)

P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม (จังหวัด)

P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ (จังหวัด)

P4.4 ช่องว่างของความยากจน (จังหวัด)

P4.7 การกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค (จังหวัด)

P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะ และปริญญาตรี (จังหวัด)

ตัวชี้วัดสันติภาพสำหรับสังคมไทยในระดับจังหวัด**P1.ไม่มีความรุนแรงทางกายภาพ**

P1.1 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในประเทศ (จังหวัด)

P1.2 มุมมองต่อระดับความรุนแรงในชุมชน (จังหวัด)

P1.3 มุมมองต่อระดับความถี่ของการเกิดความรุนแรงในครอบครัว (จังหวัด)

P1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ (ต่อผู้ภายในประเทศ)

P1.5 ผลกระทบของการก่อการร้าย

P2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม

P2.1 จำนวนของการฆาตกรรม (ต่อแสนคน) (จังหวัด)

P2.2 จำนวนของประชากรในเรือนจำ (ต่อแสนคน)

P2.3 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ต่อแสนคน) (จังหวัด)

P2.4 จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย (จังหวัด)

P2.5 มุมมองต่อความรู้สึกปลอดภัย/ความหวาดกลัว (crime victim survey) (จังหวัด)

P2.6 จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

P3.การยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชน

P3.1 มุมมองต่อการยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปมีบทบาททางสังคมและการเมือง (จังหวัด)

P3.2 มุมมองต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บริการภาครัฐ (จังหวัด)

P3.3 มุมมองต่อเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง (จังหวัด)

P3.4 มุมมองต่อเสรีภาพของสื่อมวลชน (จังหวัด)

P4.มีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรม

P4.1 มุมมองต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม (จังหวัด)

P4.2 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ (จังหวัด)

P4.3 การเข้าถึงด้านโครงสร้างพื้นฐาน

P4.4 ช่องว่างของความยากจน (จังหวัด)

P4.5 ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพย์สินการเงิน

P4.6 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน

P4.7 การกระจายบุคลากรทางการแพทย์ในภูมิภาค (จังหวัด)

P4.8 การเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย/อาชีวะ และปริญญาตรี (จังหวัด)

ผลจากการจัดทำดัชนีรายจังหวัด พบว่า

1. ตัวชี้วัดไม่มีความรุนแรงทางกายภาพในระดับจังหวัดเน้นข้อมูล จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลักจาก 3 ตัวชี้วัด ในส่วนของข้อมูลสถิติที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลจำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งจากเหตุการณ์สู้รบจากความไม่สงบ ซึ่งเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นส่วนใหญ่ จึงส่งผลให้คะแนนในด้านนี้ของ จังหวัดใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้คะแนนต่ำกว่าจังหวัดอื่น

2. ตัวชี้วัดความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคมในระดับจังหวัดมีตัวชี้วัด 4 ตัว เป็นข้อมูลเชิงสถิติ 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย จำนวนของการฆาตกรรม จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวนคดีเพศและทำร้ายร่างกาย และตัวชี้วัดจากการสำรวจความคิดเห็น 1 ตัวชี้วัด คะแนนข้อมูลแต่ละจังหวัดไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง

3. ตัวชี้วัดการยอมรับความหลากหลาย/การไม่เลือกปฏิบัติ/การเคารพสิทธิมนุษยชนในระดับจังหวัด มีตัวชี้วัด 4 ตัว เน้นที่การเก็บข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน คะแนนข้อมูลแต่ละจังหวัดใกล้เคียงกันมากอยู่ในช่วงคะแนน 3.25-3.75 คะแนน

4. ตัวชี้วัดมีความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่เป็นธรรมในระดับจังหวัด มีตัวชี้วัด 5 ตัว เป็นข้อมูลเชิงสถิติ 4 ตัวชี้วัด มีข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น 1 ตัวชี้วัด คะแนนข้อมูลแต่ละจังหวัดมีช่วงที่แตกต่างกันตั้งแต่ช่วงคะแนน 2-4.2 คะแนน

5. กลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่ที่มีดัชนีสันติภาพต่ำสุด ส่วนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีระดับสันติภาพสูงกว่าภาพรวมของประเทศ ประเด็นที่น่าสังเกตก็คือ กรณีของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเพียงดัชนีด้านการไม่มีความรุนแรงทางกายภาพของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีค่าต่ำ ส่วนคะแนนด้านอื่นของทั้ง 3 จังหวัดมีความใกล้เคียงกับภาพรวมของประเทศ กล่าวคือ ตัวชี้วัด 1.4 จำนวนของผู้เสียชีวิตจากความขัดแย้งภายในประเทศ และ 1.5 ผลกระทบจากการก่อการร้าย พบว่า คะแนนของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส อยู่ในระดับคะแนนเท่ากับ 1 (มีระดับสันติภาพต่ำ) เมื่อเปรียบเทียบกับภาพรวมของประเทศ

ข้อค้นพบบางประการที่ได้จากงานวิจัย

ข้อค้นพบบางประการที่ได้จากงานวิจัยนี้ เช่น ในประเด็นความเหลื่อมล้ำ พบว่า

1. เพื่อเข้าใจความเหลื่อมล้ำอย่างรอบด้านและลึกซึ้ง ควรศึกษาจากหลายมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เนื่องจากความเหลื่อมล้ำไม่ได้ดำรงอยู่เพียงลำพัง แต่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นอย่างมีความหมาย ยกตัวอย่างเช่น สังคมที่มีความเหลื่อมล้ำสูง ชนชั้นที่แตกต่างกันจะพยายามปกป้องประโยชน์ของกลุ่มตนและปิดกั้นเพื่อให้ฝ่ายตนได้ประโยชน์มากกว่า และในทางกลับกันสังคมที่มีประชาธิปไตยต่ำยิ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำสูงขึ้น คนที่มีอำนาจทางการเมืองน้อย ไม่มีพื้นที่ต่อรองทางการเมืองที่เท่าเทียม และมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงได้มากขึ้น นอกจากนี้ ในการวัดระดับความเหลื่อมล้ำ ควรวัดโดยมีมุมมองที่หลากหลายในด้านรายได้ ทรัพย์สิน ปัจจัยการผลิต การเข้าถึงบริการของรัฐด้านต่างๆ โอกาสในการร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐ การเลื่อนชั้นทางสังคม อายุขัยเฉลี่ย

2. บทเรียนจากการศึกษาความเหลื่อมล้ำผ่านงานของ PPI การศึกษาความเหลื่อมล้ำมีความเกี่ยวข้องกับสันติภาพและประชาธิปไตย กล่าวคือ ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยสูง และประเทศที่มีรายได้สูง จะมีระดับ

สันติภาพเชิงบวกสูง (ความเหลื่อมล้ำเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสันติสุข) อีกทั้งประเทศที่มีสันติภาพเชิงบวกสูง จะมีการเคลื่อนไหวและรับมือกับมวลชนโดยมีความรุนแรงน้อยกว่าประเทศที่ตรงกันข้าม

3.การจัดทำตัวชี้วัดเพื่อวัดระดับสันติภาพหรือสันติสุขเป็นระบบการเตือน (Warning) เป็นการป้องกันความขัดแย้งไม่ให้ขยายตัวกลายเป็นความรุนแรงได้ พิจารณาได้จากหากคะแนนสันติสุขในประเทศหรือจังหวัดใดมีคะแนนต่ำ จำเป็นที่ภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องจับตา เฝ้าระวังหรือมีกลไกในการเข้าไปจัดการเพื่อป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงขึ้น อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดด้านความเหลื่อมล้ำของ TPI มีความแตกต่างจาก PPI ทั้งในด้าน จำนวนตัวชี้วัด หน่วยในการวิเคราะห์ วิธีการเก็บข้อมูลและแหล่งข้อมูล กล่าวคือ จำนวนตัวชี้วัดที่ไม่เท่ากันในด้านความเหลื่อมล้ำ ดัชนี PPI มีอย่างน้อย 3 ตัวชี้วัด (ยังไม่นับรวมถึงตัวชี้วัดอื่นที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นแต่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำ) แต่ดัชนี TPI มี 8 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดดังกล่าวมีทั้งตัวชี้วัดที่เหมือนและแตกต่างกัน ในประเด็นหน่วยในการวิเคราะห์ ดัชนี PPI เน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบสันติภาพในระดับโลกเป็นการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสันติภาพของประเทศต่างๆ แต่ ดัชนีTPI เปรียบเทียบสันติภาพ/สันติสุขในประเทศไทยและเป็นการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสันติภาพในระดับจังหวัด วิธีการเก็บข้อมูล และแหล่งข้อมูล ดัชนี PPI เน้นการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ จากรายงานสถิติของหน่วยงานต่างๆ โดยเลือกข้อมูลจากหน่วยงานที่มีการเก็บข้อมูลมากกว่า 95 ประเทศ ในขณะที่ ดัชนีTPI เก็บข้อมูลโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายงานจากหน่วยงานที่เก็บข้อมูลอยู่แล้ว จากสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ข้อมูลจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ผสมผสานกับการเก็บข้อมูลปฐมภูมิที่เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจำนวน 3 หมื่นกว่าชุดจากทุกจังหวัด

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ข้อเสนอแนะที่ 1 การดำเนินการในเชิงพื้นที่เพื่อส่งเสริมสันติภาพ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าระดับสันติภาพของประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง และหากพิจารณาในระดับจังหวัดจะพบว่าพื้นที่ที่มีระดับสันติภาพที่สูง และกลุ่มที่มีระดับสันติภาพที่ต่ำ ความแตกต่างในลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นว่า การแก้ปัญหาในระดับสันติภาพ ไม่ควรดำเนินการโดยมองจากภาพรวมเพียงอย่างเดียว การแก้ปัญหาในเชิงพื้นที่ที่มีระดับความสำคัญเช่นกัน โดยแนวทางที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่นี้ สามารถประเมินได้จากการดูตัวชี้วัดย่อยทั้ง 23 ตัวว่ามีตัวใดบ้างที่มีค่าต่ำ แล้วจึงหาแนวทางการทำงานที่จะช่วยยกระดับคะแนนตัวชี้วัดดังกล่าว

ข้อเสนอแนะที่ 2 การดำเนินการจัดทำดัชนีควรจัดทำทุกปีหรือปีเว้นปี การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการจัดทำข้อมูลเฉพาะของปี พ.ศ. 2560 ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลตั้งต้น อย่างไรก็ตาม หากจะให้ดัชนีสันติภาพเป็นที่รู้จัก ก็ควรต้องมีการจัดทำดัชนีทุกปีหรือปีเว้นปี เพื่อชี้ให้เห็นถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามในส่วนของการสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นและประสบการณ์ของประชาชน ที่ได้ให้สำนักงานสถิติจัดเก็บข้อมูลทุกปีจำนวน 3 หมื่นกว่าชุดควรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถนำข้อมูลมุมมอง ความคิดเห็นของประชาชนมาเปรียบเทียบกับกันได้ทุกปี

ข้อเสนอแนะที่ 3 ส่งเสริมให้มีการรับรู้และใช้ประโยชน์จากดัชนีสันติภาพในวงกว้าง โดยเริ่มจากการเผยแพร่ดัชนีในภาพรวม และระดับจังหวัด ให้ประชาชนได้รับรู้ ส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากดัชนีสันติภาพ และมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้กับดัชนีให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการกำหนดนโยบาย

ข้อเสนอแนะที่ 4 ควรมีการทบทวนตัวชี้วัดด้วยการเพิ่มตัวชี้วัดอื่นๆเข้าไปในการวัดระดับสันติภาพ ครั้งต่อไป เช่น ตัวชี้วัดด้านความยุติธรรม ตัวชี้วัดด้านสิทธิมนุษยชนบางตัว ตัวชี้วัดที่เป็นเรื่องในจิตใจ เช่น การฆ่าตัวตาย การมีความสุขในชีวิต นอกจากการทบทวนตัวชี้วัดแล้ว ยังรวมถึงการทบทวนข้อมูลสถิติที่ใช้ และข้อคำถามที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถาม โดยปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด หากกล่าวอย่างเจาะจงถึงด้านความเหลื่อมล้ำ เพื่อความเข้าใจความเหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น ควรศึกษาจากหลายมิติและบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการวัดระดับความเหลื่อมล้ำควรวัดระดับโดยพิจารณาตัวชี้วัดที่หลากหลาย เช่น วัดจากด้านรายได้ ทรัพย์สิน การถือครองปัจจัยการผลิต การเข้าถึงบริการของรัฐด้านต่างๆ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา การสาธารณสุข การทำงาน กระบวนการยุติธรรม อีกทั้ง โอกาสในการร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐ การเลื่อนชั้นทางสังคม อายุขัยเฉลี่ย การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่าง นวัตกรรม เป็นต้น โดยการเก็บข้อมูลควรพิจารณาตามความเหมาะสมทั้งจากการสำรวจความคิดเห็นและจากข้อมูลที่เป็นสถิติ ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง สภาปฏิรูปแห่งชาติ. (2558) รายงานและข้อเสนอแนะ
เบื้องต้นในการสร้างความปรองดอง. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2553). *กำเนิดและพัฒนาการขององค์ความรู้ทางวิชาการว่าด้วยความรุนแรงทางการเมือง
: บทสำรวจงานวิชาการในโลกตะวันตก*. บรรณาธิการโดย ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มติชน,
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. (2554). *พุทธสันติวิธี : การบูรณาการหลักการและเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง*.
กรุงเทพมหานคร : 21 เซ็นจูรี่.
- มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม (2560). โครงการปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
ในสังคมไทย เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2559) โครงการศึกษาวิจัย กรอบแนวคิดและกรอบยุทธศาสตร์ในการ
พัฒนาดัชนีชี้วัดด้านหลักนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of Law Index/Indicators) ในประเทศไทย
- สุรสิทธิ์ วชิรจร. “คุณภาพสังคม: จากยุโรปสู่ประเทศไทย”. วารสาร Journal of Social Development. ปี
ที่12(1). Retrieved from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/jsd/article/view/31290>
- Abu-Nimer, M. (2001). *Reconciliation Justice and Coexistence: Theory and Practice*. Lexington:
Lexington Book.
- Galtung, J. (1996). *Peace By Peaceful Means*. Oslo: International Peace Research Institute.
- Institute for Economics and Peace. (2015). *Global Peace Index 2015*. Retrieved from
<http://www.visionofhumanity.org/>
- Institute for Economics and Peace. (2016). *Global Peace Index 2016*. Retrieved from
<http://www.visionofhumanity.org/>
- Institute for Justice and Reconciliation. (2013). *SA Reconciliation Barometer Survey 2013*.
Retrieved from <http://www.ijr.org.za/political-analysis-SARB.php>.
- Institute for Justice and Reconciliation. (2015). *SA Reconciliation Barometer Survey 2013*.
Retrieved from <http://www.ijr.org.za/political-analysis-SARB.php>.

Lederach, John Paul. (1997). *Building Peace : Sustainable Reconciliation in Divided Societies*. Washington, DC: United States Institute of Peace Press.

Ramsbotham, O., Woodhouse, T. & Miall, H. (2011). *Contemporary Conflict Resolution*. Third Edition. UK . Polity Press.

Raymond Aron. (1966). *Peace and War*. New York: Doubleday.

World Bank Group. (2016). Worldwide Governance Indicator 2016. Retrieved from.
<http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#home>

ภาคผนวก

แบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

เรื่องการสำรวจทัศนคติด้านสันติภาพในสังคมไทย ประจำปี 2560

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย x ลงในช่อง ☐ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

ส่วนที่ 1 : ความหมายของสันติภาพ/สันติสุข

1. “สันติภาพ”หรือ “สันติสุข” หมายถึงอะไรสำหรับท่าน (เลือกที่สำคัญที่สุด 3 ข้อ)

- ☐ 1. วัฒนธรรม/อัตลักษณ์ของตนเองได้รับการยอมรับ
- ☐ 2. คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ท่ามกลางความแตกต่าง
- ☐ 3. คนมีอิสรภาพและเสรีภาพ
- ☐ 4. คนไม่ตกอยู่ภายใต้ความหวาดกลัว
- ☐ 5. ไม่มีความรุนแรงทำร้ายร่างกาย ฆ่าฟันกัน
- ☐ 6. คนมีชีวิตที่ดี เช่น ได้รับการศึกษาที่ดี
- ☐ 7. สังคมมีความยุติธรรมและความเป็นธรรม
- ☐ 8. มีกติกาสังคม/การเมืองที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน
- ☐ 9. อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 : สังคมไม่มีการใช้ความรุนแรงทางกายภาพ

ท่านเคยมีประสบการณ์ต่อไปนี้บ้างหรือไม่

2. ท่านเคยเห็นหรือเคยได้ยินคนในบ้านทำร้ายร่างกายคนในบ้านบ้างหรือไม่?

1 ☐ ไม่เคย	4 ☐ บ่อยมาก
2 ☐ บางครั้ง	7 ☐ ขอไม่ตอบ
3 ☐ บ่อยๆ	8 ☐ ไม่ทราบ
	9 ☐ ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว

3. ท่านเคยทำร้ายหรือถูกทำร้ายร่างกายสมาชิกในบ้านของท่านเองหรือไม่? (รุนแรงทางกายภาพเช่น ทุบ,ตี, ตบ,เตะ)

1 ☐ ไม่เคย	4 ☐ บ่อยมาก
2 ☐ บางครั้ง	7 ☐ ขอไม่ตอบ
3 ☐ บ่อยๆ	8 ☐ ไม่ทราบ

4. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมีอาวุธปืนที่ใช้ในการป้องกันตัวไว้ในครอบครองหรือไม่?

1. ☐ มี

7. ☐ ขอไม่ตอบ

2. ☐ ไม่มี

8. ☐ ไม่ทราบ

5-14. เคยเกิดเหตุการณ์ต่อไปนี้กับท่านบ้างหรือไม่?

ประสบการณ์เรื่อง..	เคย 1	ไม่เคย 2	ขอไม่ตอบ 7	ไม่ทราบ 8
5. ย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน	☐	☐	☐	☐
6. ถูกขโมยทรัพย์สินในบ้าน (ยกเค้า)	☐	☐	☐	☐
7. บ้านและทรัพย์สินในบ้านถูกทำลายจากคนอื่น	☐	☐	☐	☐
8. ถูกขู่เอาชีวิต	☐	☐	☐	☐
9. พบเห็นการทำร้ายร่างกายกัน	☐	☐	☐	☐
10. สมาชิกในครอบครัวถูกทำร้าย	☐	☐	☐	☐
11. สมาชิกในครอบครัวถูกฆ่า	☐	☐	☐	☐
12. เคยถูกทุบตีอย่างรุนแรง	☐	☐	☐	☐
13. ถูกบังคับให้ไปทำร้ายผู้อื่น	☐	☐	☐	☐
14. ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศ	☐	☐	☐	☐

15. ท่านคิดว่าความรุนแรงในการเมืองไทยที่ผ่านมาเกิดจากสาเหตุอะไรสำคัญที่สุด (เลือกคำตอบเดียว)

☐ 1. แย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์ทางการเมือง

☐ 2. การรัฐประหาร

☐ 3. กระบวนการยุติธรรมที่ไม่เป็นธรรม

☐ 4. การบริหารประเทศแบบรวมศูนย์
อำนาจ/ขาดการตรวจสอบ

☐ 5. การเลือกตั้งที่มีการคอร์รัปชัน

☐ 6. สื่อเลือกข้าง

☐ 7. อุดมการณ์/ความเชื่อที่แตกต่างกัน

☐ 8. ความเหลื่อมล้ำในสังคม

☐ 9. ขอไม่ตอบ

☐ 10. ไม่ทราบ

16. ในปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่

1. ☐ มี

7. ☐ ขอไม่ตอบ

2. ☐ ไม่มี

8. ☐ ไม่ทราบ

17. ในอนาคตในชุมชนของท่านมีโอกาสเกิดความรุนแรงจากความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่

1 ☐ มี

7 ☐ ขอไม่ตอบ

2 ☐ ไม่มี

8 ☐ ไม่ทราบ

18.- 20 ท่านมีความเห็นอย่างไรกับข้อความต่อไปนี้

ความรุนแรงทางการเมือง	ไม่เห็นด้วยเลย (1)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	ขอไม่ตอบ (7)	ไม่ทราบ (8)
18. ความรุนแรงทางการเมืองไทยมี โอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19. ผู้นำประเทศต้องมาจากการเลือกตั้งเท่านั้น	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20. ทหารสามารถเข้ามาปกครองประเทศได้หากรัฐบาลไม่มีความสามารถหรือเกิดความวุ่นวายทางการเมือง	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ส่วนที่ 3 : การเคารพสิทธิมนุษยชน/การยอมรับความหลากหลาย

การเคารพสิทธิมนุษยชน	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
21. ท่านสามารถแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระ (การแสดงความเห็น การชุมนุม การรวมกลุ่ม)	☐	☐	☐	☐
22. คนไทยชอบดูถูกคนชาติอื่น	☐	☐	☐	☐
23. คนไทยเน้นความเป็นพรรคพวกมากกว่าเน้นผลงาน	☐	☐	☐	☐
24. คนไทยไม่เคารพกติกา	☐	☐	☐	☐

25-31 ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

คำถาม	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ขอไม่ตอบ (7)	ไม่ทราบ (8)
25.ประชาชนอย่างเราสามารถแสดงออกหรือสื่อสารความคิดได้อย่างมีอิสระ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26.สื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามจรรยาบรรณของสื่อ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
27.ปัจจุบันมีการใช้สื่อกระตุ้นให้เกิดความเกลียดชัง	☐	☐	☐	☐	☐	☐
28. หากประชาชนมีแนวความคิดที่แตกต่างกันมาก จะทำให้สังคมสับสนวุ่นวาย	☐	☐	☐	☐	☐	☐
29. ท่านยอมรับผู้นำที่เป็นเพศที่สาม/เพศทางเลือก	☐	☐	☐	☐	☐	☐
30. ท่านยอมรับให้มีการตั้งศาสนสถานของศาสนาอื่นในชุมชนของท่าน	☐	☐	☐	☐	☐	☐
31. ประชาชนทั้งหมดในประเทศไทย ที่มาจากเชื้อชาติ/ชาติพันธุ์ที่ต่างกัน ได้รับการดูแลจากรัฐบาลอย่างเท่าเทียมกัน	☐	☐	☐	☐	☐	☐

คำถาม	ยากลำบาก อย่างมาก (4)	ค่อนข้าง ยากลำบาก (3)	ค่อนข้างไม่ ยากลำบาก (2)	ไม่ ยากลำบาก เลย (1)	ขอไม่ ตอบ (7)	ไม่ ทราบ (8)
32. ท่านรู้สึกลำบากใจในการสนทนากับเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับเรื่องการเมืองหรือไม่ ถ้าหากท่านมีความเห็นที่ต่างออกไป	☐	☐	☐	☐	☐	☐

33. ในการใช้บริการภาครัฐ ท่านเคยได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันหรือไม่ หากเคย ท่านได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันด้วยเรื่องอะไร (เลือกได้หลายข้อ) (SQ)

☐ 1. สีผิว	☐ 9. รูปลักษณ์ภายนอก
☐ 2. สัญชาติ	☐ 10. ระดับการศึกษา
☐ 3. ศาสนา	☐ 11. ประวัติทางการแพทย์ (เอ็ดส์ ตับอักเสบ..)
☐ 4. ภาษา	☐ 12. สถานะทางเศรษฐกิจ/การเงิน

☐ 5. ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์

☐ 6. อายุ

☐ 7. เพศ

☐ 8. ความทุพพลภาพ

☐ 9. ไม่เคยถูกเลือกปฏิบัติ

☐ 99. ขอไม่ตอบ

☐ 13. สถานะทางการงาน

☐ 14. จุดยืนทางอุดมการณ์หรือการเมือง

☐ 15. อื่น ๆ (โปรดระบุ _____)

☐ 999. ไม่ทราบ

คำถาม	ยอมรับได้ (4)	บางที ยอมรับได้ (3)	ยอมรับไม่ ค่อยได้ (2)	ยอมรับ ไม่ได้เลย (1)	ขอไม่ ตอบ (7)	ไม่ ทราบ (8)
34. ท่านยอมรับให้บุคคลที่มีลักษณะแตกต่างจากคนทั่วไปดังต่อไปนี้ มีบทบาททางสังคมและการเมืองได้หรือไม่	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1. นักสิทธิสตรี	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. พวกเกย์ หรือ รักร่วมเพศ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. แรงงานต่างด้าว	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. ชาวเขา และ ชาวเล	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. คนมลายู/ มุสลิมภาคใต้	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. เอ็นจีโอ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. ผู้ติดเชื้อเอดส์	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. พวกยี้ดถือศาสนาอิสลาม	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. พวกนับถือศาสนาพุทธ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. คนต่างศาสนา	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ส่วนที่ 4 ความเหลื่อมล้ำในสังคม/การกระจายทรัพยากร รายได้และทรัพย์สิน

35. ท่านคิดว่าสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เท่าเทียมกันในระดับใด

ประเด็นความเหลื่อมล้ำระดับความเหลื่อมล้ำ	ไม่มีเลย (1)	ไม่ค่อยมี (2)	มีบ้าง (3)	มีอย่างมาก (4)
1) ด้านรายได้และทรัพย์สิน	☐	☐	☐	☐
2) ด้านการศึกษา	☐	☐	☐	☐
3) ด้านเพศ	☐	☐	☐	☐
4) ด้านสาธารณสุข/การดูแลสุขภาพ	☐	☐	☐	☐
5) ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	☐	☐	☐	☐
6) การได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน	☐	☐	☐	☐
7) การเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	☐	☐	☐	☐
8) การมีส่วนร่วมทางการเมือง	☐	☐	☐	☐

- ☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น
 ☐ 7) สูงกว่าปริญญาตรี
☐ 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 ☐ 8) อื่นๆ (ระบุ)

45. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน

- ☐ 1) ไม่มีรายได้
 ☐ 5) 7,001-10,000 บาท
☐ 2) น้อยกว่า 3,001 บาท
 ☐ 6) 10,001-15,000 บาท
☐ 3) 3,001-5,000 บาท
 ☐ 7) 15,001-20,000 บาท
☐ 4) 5,001-7,000 บาท
 ☐ 8) 20,001-25,000 บาท
☐ 9) มากกว่า 25,000 บาท

46. จังหวัดที่อยู่อาศัย _____

47. เขตการปกครอง ☐ (1) ในเขตเทศบาล ☐ (2) นอกเขตเทศบาล

48. ประเภทที่อยู่อาศัย

- ☐ 1) บ้าน
 ☐ 3) ห้องชุด
☐ 2) ทาวน์เฮาส์
 ☐ 4) ห้องแถว
☐ 5) อื่นๆ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC) เรื่องการสำรวจความคิดเห็นด้านสันติภาพในสังคมไทย ประจำปี 2560

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อนำไปใช้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในด้านสันติภาพในสังคมไทย

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามและวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 7 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 : ความหมายของสันติภาพ มีวัตถุประสงค์ในการสำรวจความคิดเห็นเพื่อหาความหมายของคำว่า “สันติภาพ”

ส่วนที่ 2 : สังคมปราศจากความรุนแรงทางกายภาพและมีความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสบการณ์ความรุนแรงในระดับครอบครัว ชุมชน และสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงทางการเมืองไทย

ส่วนที่ 3 : การเคารพสิทธิมนุษยชน/การยอมรับความหลากหลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเคารพสิทธิมนุษยชนและการยอมรับความหลากหลายในสังคมไทย

ส่วนที่ 4 : ความเหลื่อมล้ำในสังคม/การกระจายทรัพยากร รายได้และทรัพย์สิน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำ การกระจายทรัพยากร รายได้และทรัพย์สินในสังคมไทย

ส่วนที่ 5 : กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสบการณ์ในด้านกระบวนการยุติธรรม และสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของสังคมไทย

ส่วนที่ 6 อื่นๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความปรองดองและการลดความเหลื่อมล้ำของรัฐบาลชุดปัจจุบัน

ส่วนที่ 7 : ข้อมูลส่วนบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานะข้อมูลส่วนบุคคล

4. ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่า **มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่** ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวาหรือด้านล่างของแต่ละข้อ สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC คือ

- 1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
- 2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
- 3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. นิยามและองค์ประกอบของสันติภาพ

สันติภาพคือ สภาวะที่ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต บาดเจ็บ หรือทรัพย์สินเสียหาย อีกทั้งประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงในสังคม รวมถึงมีการเคารพในสิทธิมนุษยชนและความแตกต่างหลากหลาย ประกอบกับมีความเท่าเทียมในสังคมไม่มีความเหลื่อมล้ำ และกระบวนการยุติธรรมที่ให้ความเป็นธรรม

องค์ประกอบของสันติภาพ ประกอบด้วย 1.ปราศจากความรุนแรงทางกายภาพ 2.ความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม 3.การเคารพสิทธิมนุษยชนและการยอมรับความหลากหลาย 4.ความเหลื่อมล้ำในสังคมน้อยและมีการกระจายทรัพยากรที่ดี 5.กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม 6. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้นๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 : ความหมายของสันติภาพ

1. “สันติภาพ” หมายถึงอะไรสำหรับท่าน (เลือกที่สำคัญที่สุด 3 ข้อ)

สันติภาพหมายถึงอะไร	เลือก 3 ข้อ	ความเหมาะสม		
		(1)	(0)	(-1)
1. วัฒนธรรม/อัตลักษณ์ของตนเองได้รับการยอมรับ	☐	☐	☐	☐
2. คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ท่ามกลางความแตกต่าง	☐	☐	☐	☐
3. คนมีอิสรภาพและเสรีภาพ	☐	☐	☐	☐
4. คนไม่ตกอยู่ภายใต้ความหวาดกลัว	☐	☐	☐	☐
5. สังคมไม่ใช้ความรุนแรงทำร้ายร่างกาย ฆ่าฟันกัน	☐	☐	☐	☐
6. คนมีชีวิตที่ดี เช่น ได้รับการศึกษาที่ดี	☐	☐	☐	☐
7. สังคมมีความยุติธรรมและความเป็นธรรม	☐	☐	☐	☐
8. มีกติกาสังคม/การเมืองที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน	☐	☐	☐	☐
9. อื่นๆ ระบุ.....	☐	☐	☐	☐

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนที่ 2 : สังคมไม่มีการใช้ความรุนแรงทางกายภาพและมีความปลอดภัยและความมั่นคงในชีวิต

ท่านเคยมีประสบการณ์ต่อไปนี้บ้างหรือไม่

2. ในครอบครัวของท่านเคยมีเหตุการณ์ทำร้ายร่างกายกันหรือไม่?

- 1 ☐ ไม่เคย

2 ☐ บางครั้ง

3 ☐ บ่อย ๆ

4 ☐ บ่อยมาก

7 ☐ ขอไม่ตอบ

8 ☐ ไม่ทราบ

9 ☐ ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

3. ท่านเคยถูกทำร้ายร่างกายในบ้านของท่านเองหรือไม่? (รุนแรงทางกายภาพเช่น ทุบ, ตี, ตบ, เตะ)

- 1 ☐ ไม่เคย
- 2 ☐ บางครั้ง
- 3 ☐ บ่อยๆ
- 4 ☐ บ่อยมาก
- 7 ☐ ขอไม่ตอบ
- 8 ☐ ไม่ทราบ

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

4. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมีอาวุธปืนที่ใช้ในการป้องกันตัวไว้ในครอบครองหรือไม่?

- 1 ☐ มี
- 2 ☐ ไม่มี
- 7 ☐ ขอไม่ตอบ
- 8 ☐ ไม่ทราบ

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

5-14. เคยเกิดเหตุการณ์ต่อไปนี้กับท่านบ้างหรือไม่?

ประสบการณ์เรื่อง..	เคย	ไม่เคย	ความเหมาะสม
--------------------	-----	--------	-------------

	(1)	(2)	(1)	(0)	(-1)
5.ย้ายที่อยู่/ย้ายออกจากบ้าน เนื่องจากเกิดความไม่สงบของบ้านเมือง หรือ เกิดความรุนแรงในชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐
6. ถูกขโมยทรัพย์สินในบ้าน (ยกเค้า)	☐	☐	☐	☐	☐
7. บ้านและทรัพย์สินในบ้านถูกทำลายจากคนอื่น	☐	☐	☐	☐	☐
8. ถูกขู่เอาชีวิต	☐	☐	☐	☐	☐
9. พบเห็นการทำร้ายร่างกายกัน	☐	☐	☐	☐	☐
10. สมาชิกในครอบครัวถูกทำร้าย	☐	☐	☐	☐	☐
11. สมาชิกในครอบครัวถูกฆ่า	☐	☐	☐	☐	☐
12. เคยถูกทุบตีอย่างรุนแรง	☐	☐	☐	☐	☐
13. ถูกบังคับให้ไปทำร้ายผู้อื่น	☐	☐	☐	☐	☐
14. ถูกล้วงละเมิดทางเพศ	☐	☐	☐	☐	☐

15. ท่านคิดว่าความรุนแรงในการเมืองไทยที่ผ่านมาเกิดจากสาเหตุอะไรสำคัญที่สุด (เลือกคำตอบเดียว)

☐ 1. แย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์ทางการเมือง ☐ 2. การรัฐประหาร

☐ 3. กระบวนการยุติธรรมที่ไม่เป็นธรรม ☐ 4. การบริหารประเทศแบบรวมศูนย์อำนาจ/ขาด

การตรวจสอบ

☐ 5. การเลือกตั้งที่มีการคอร์รัปชัน

☐ 6. สื่อเลือกข้าง

☐ 7. อุดมการณ์/ความเชื่อที่แตกต่างกัน

☐ 8. ความเหลื่อมล้ำในสังคม

☐ 7. ขอไม่ตอบ

☐ 8. ไม่ทราบ

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

16. ในปัจจุบันชุมชนของท่านมีการแบ่งขั้ว แยกข้างจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่

1 ☐ มี

7 ☐ ขอไม่ตอบ

2 ☐ ไม่มี

8 ☐ ไม่ทราบ

17. ในอนาคตในชุมชนของท่านมีโอกาสเกิดความรุนแรงจากความขัดแย้งทางการเมืองหรือไม่

1 ☐ มี

7 ☐ ขอไม่ตอบ

2 ☐ ไม่มี

8 ☐ ไม่ทราบ

18.- 20 ท่านมีความเห็นอย่างไรกับข้อความต่อไปนี้

ความรุนแรงทางการเมือง	ไม่เห็นด้วยเลย	ค่อนข้างไม่เห็น	ค่อนข้างเห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ความเหมาะสม
-----------------------	----------------	-----------------	------------------	-------------------	-------------

	(1)	ด้วย (2)	(3)	(4)	(1)	(0)	(-1)
18. ความรุนแรงทางการเมืองไทยมี โอกาสเกิดขึ้นอีกในอนาคต	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19. ผู้นำประเทศต้องมาจากการเลือกตั้ง เท่านั้น	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20. ทหารสามารถเข้ามาปกครองประเทศ ได้หากรัฐบาลไม่มีความสามารถหรือเกิด ความวุ่นวายทางการเมือง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 : การเคารพสิทธิมนุษยชน/การยอมรับความหลากหลาย

การเคารพสิทธิมนุษยชน	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (3)	น้อยที่สุด (4)	ความเหมาะสม		
					(1)	(0)	(-1)
21. ท่านสามารถแสดงออกทางการเมือง ได้อย่างอิสระ (การแสดงความเห็น การ ชุมนุม การรวมกลุ่ม)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

22-28 ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

คำถาม	มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ความเหมาะสม		
					(1)	(0)	(-1)

22.ประชาชนอย่างเราสามารถแสดงออกหรือสื่อสารความคิดได้อย่างมีอิสระ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23.สื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างอิสระตามจรรยาบรรณของสื่อ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24.ปัจจุบันมีการใช้สื่อกระตุ้นให้เกิดความเกลียดชัง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25. หากประชาชนมีแนวความคิดที่แตกต่างกันมาก จะทำให้สังคมสับสนวุ่นวาย	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26. ท่านยอมรับผู้นำที่เป็นเพศที่สาม/เพศทางเลือก	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
27. ท่านยอมรับให้มีการตั้งศาสนสถานของศาสนาอื่นในชุมชนของท่าน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
28.ประชาชนทั้งหมดในประเทศไทย ที่มาจากเชื้อชาติ/ชาติพันธุ์ที่ต่างกัน ได้รับการดูแลจากรัฐบาลอย่างเท่าเทียมกัน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

คำถาม	ลำบากใจ อย่างมาก (4)	ค่อนข้าง ลำบากใจ (3)	ค่อนข้างไม่ ลำบากใจ (2)	ไม่ ยากลำบาก ใจเลย (1)	ความเหมาะสม		
					(1)	(0)	(-1)
29. ท่านรู้สึกลำบากใจในการสนทนากับเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับเรื่องการเมืองหรือไม่ ถ้าหากท่านมีความเห็นที่ต่างออกไป	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

30.ในการใช้บริการภาครัฐ ท่านเคยได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันหรือไม่ หากเคยท่านได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันด้วยเรื่องอะไร (เลือกได้หลายข้อ) (SQ)

☐ 1. สีผิว	☐ 9. รูปลักษณ์ภายนอก
☐ 2. สัญชาติ	☐ 10. ระดับการศึกษา
☐ 3. ศาสนา	☐ 11. ประวัติทางการแพทย์ (เอชส์ ตับอักเสบ..)
☐ 4. ภาษา	☐ 12. สถานะทางเศรษฐกิจ/การเงิน
☐ 5. ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์	☐ 13. สถานะทางการงาน
☐ 6. อายุ	☐ 14.ความคิดเห็น/อุดมการณ์ทางการเมือง
☐ 7. เพศ	☐ 15.อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

☐ 8. ความทุพพลภาพ

☐ 9. ไม่เคยถูกเลือกปฏิบัติ

☐ 97. ขอไม่ตอบ

☐ 98. ไม่ทราบ

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

ส่วนที่ 4 ความเหลื่อมล้ำในสังคม/การกระจายทรัพยากร รายได้และทรัพย์สิน

31. ท่านคิดว่าสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำหรือไม่เท่าเทียมกันในระดับใด

ประเด็นความเหลื่อมล้ำ\ระดับความเหลื่อมล้ำ	ไม่มีเลย (1)	ไม่ค่อยมี (2)	มีบ้าง (3)	มีอย่าง มาก (4)	ความเหมาะสม		
					(1)	(0)	(-1)
1) ด้านรายได้และทรัพย์สิน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2) ด้านการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3) ด้านเพศ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4) ด้านสาธารณสุข/การดูแลสุขภาพ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5) ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6) การได้รับบริการสาธารณสุขไปรษณีย์พื้นฐาน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7) การเข้าถึง/ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8) การมีส่วนร่วมทางการเมือง	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

คำถาม	ไม่เห็นด้วยเลย (1)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4)	ความเหมาะสม		
					(1)	(0)	(-1)

32. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า “เป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลที่ต้องลดความแตกต่างระหว่างคนที่มีราย得多และคนที่มีรายได้น้อย”	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 : กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ/นิติธรรม

33.ท่านถูกขอให้จ่ายสินบนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจในปีที่ผ่านมา

☐ 1. เคย

☐ 2. ไม่เคย

☐ 7. ขอไม่ตอบ

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

34.บุคคลใกล้ชิดของคุณ (ญาติ เพื่อนสนิท) ถูกขอให้จ่ายสินบนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจในปีที่ผ่านมา

☐ 1. เคย

☐ 2. ไม่เคย

☐ 7. ขอไม่ตอบ

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

35-37 ท่านมีความเห็นอย่างไรกับข้อความต่อไปนี้

คำถาม	ไม่เห็นด้วยเลย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ความเหมาะสม		
					(1)	(0)	(-1)
	(1)	(2)	(3)	(4)			

35.ตำรวจสามารถใช้วิธีการทุกอย่างที่เป็นไปได้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการจากผู้ต้องสงสัย	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
36. ผู้พิพากษาควรฟังความคิดเห็นของฝ่ายการเมืองเมื่อตัดสินคดีที่สำคัญ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
37. ปัจจุบันเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนอยู่ภายใต้การบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกัน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 6 อื่นๆ

38. ท่านรู้สึกว่าการสร้างความปรองดอง/ความสามัคคีของคนในชาติเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

- ☐ 1. แย่ลงมาก ☐ 2. แย่ลง ☐ 3. เหมือนเดิม ☐ 4. ดีขึ้น ☐ 5. ดีขึ้นมาก ☐ 7. ขอไม่ตอบ
☐ 8. ไม่ทราบ

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

39. ท่านรู้สึกว่าการลดความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เท่าเทียมกันเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

- ☐ 1. แย่ลงมาก ☐ 2. แย่ลง ☐ 3. เหมือนเดิม ☐ 4. ดีขึ้น ☐ 5. ดีขึ้นมาก ☐ 7. ขอไม่ตอบ
☐ 8. ไม่ทราบ

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

40. ท่านให้คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ฯ ในการสร้างความปรองดองก็คะแนน (โดยให้คะแนนจาก 0-10)

น้อยที่สุด ←──										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

41. ท่านให้คะแนนรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ฯ ในด้านลดความเหลื่อมล้ำ/สร้างความเป็นธรรมกี่คะแนน (โดยให้คะแนนจาก 0-10)

น้อยที่สุด ← → มากที่สุด										ขอไม่ตอบ (99)		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		10	

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 7 : ข้อมูลส่วนบุคคล

42. เพศ ☐ (1) ชาย ☐ (2) หญิง ☐ (3) เพศที่ 3
43. อายุ _____ ปี
44. ศาสนา ☐ (1) พุทธ ☐ (2) อิสลาม ☐ (3) คริสต์
☐ (4) ฮินดู ☐ (5) ซิกข์ ☐ (6) อื่นๆ.....

45. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ 1) ไม่ได้เรียนอย่างเป็นทางการ	☐ 5) ปวส./ปวท./อนุปริญญา
☐ 2) ประถมศึกษา	☐ 6) ปริญญาตรี
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 7) สูงกว่าปริญญาตรี
☐ 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	☐ 8) อื่นๆ (ระบุ)

46. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1) ไม่มีรายได้	☐ 5) 7,001-10,000 บาท
☐ 2) น้อยกว่า 3,001 บาท	☐ 6) 10,001-15,000 บาท
☐ 3) 3,001-5,000 บาท	☐ 7) 15,001-20,000 บาท
☐ 4) 5,001-7,000 บาท	☐ 8) 20,001-25,000 บาท

47. จังหวัดที่อยู่อาศัย _____ ☐

48. เขตการปกครอง ☐ (1) ในเขตเทศบาล ☐ (2) นอกเขตเทศบาล

49. ประเภทที่อยู่อาศัย

☐ 1) บ้าน	☐ 3) ห้องชุด
☐ 2) ทาวน์เฮาส์	☐ 4) ห้องแถว
☐ 5) อื่นๆ	

ความเหมาะสม		
(1)	(0)	(-1)
☐	☐	☐

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

ประวัติ

ชื่อ:	ดร.ชลัท ประเทืองรัตนนา
การศึกษา :	- ปริญญาเอก ด้าน พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย - ปริญญาโท ด้านรัฐศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540-2542 - ปริญญาตรี ด้านสังคมศาสตร์พัฒนา อักษรศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร 2536-2539
ประสบการณ์การทำงาน :	- ปัจจุบัน นักวิชาการผู้ชำนาญการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า - ปัจจุบัน ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการเสริมสร้างความสมานฉันท์แห่งชาติ - อนุกรรมการใกล้เคียงสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 2558-2560 - ผู้ประนีประนอมประจำศาลอาญา ปี พ.ศ.2557-2559 - เลขาธิการกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาคม 2545 – มีนาคม 2547
งานวิจัย/หนังสือ/บทความ	รายงานวิจัย ดัชนีและตัวชี้วัดสันติภาพในสังคมไทย, รายงานวิจัย 1 ทศวรรษการสร้างความปลอดภัยทางการเมืองไทย, รายงานวิจัย กฎหมายการชุมนุมสาธารณะในสังคมไทย : ดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของผู้ชุมนุมกับเสรีภาพของประชาชน, รายงานวิจัย ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการไกล่เกลี่ยโดยคนกลางในสถานศึกษา, รายงานวิจัย “แนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างสถาบันเทคโนโลยีปทุมวันกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตอุเทนถวาย ,รายงานวิจัย “การสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ” , รายงานวิจัย “ประชาพิจารณ์ปัญหาและทางออกในประเทศไทย” -หนังสือที่เกี่ยวข้องกับ ความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติวิธีและสันติภาพ อาทิ หนังสือ การสร้างความปลอดภัย, หนังสือ การไกล่เกลี่ยโดยคนกลาง : เส้นทางแห่งการสร้างความปลอดภัยร่วมกัน, หนังสือ การเจรจาไกล่เกลี่ยไม่เกลี้ยกล่อม -บทความที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติวิธีและสันติภาพ “สันติวิธี ? : กำเนิดสไตล์” วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่12 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2557 , บทความ “ความรุนแรงและทางออกกรณีความเห็นต่างทางการเมือง : แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์สำหรับสังคมไทย ? ตีพิมพ์ในวารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2554. , บทความ “คานธีกับการชุมนุมโดยสันติวิธีในสังคมไทย” ตีพิมพ์ในวารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2550 , บทความ “การสร้างสันติภาพในมินดาเนาฟิลิปปินส์ : ประเด็นที่ควรพิจารณาสำหรับสังคมไทย” ตีพิมพ์ในวารสารศรีปทุมปริทัศน์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2551
การอบรม	-FNF, “Moderation : Facilitation and Programme Design”, 29 January-10 February 2017, Gummersbach, Germany -World Mediation Symposium (WMO)

กิจกรรมอื่น ๆ

Certificate “The Language of Peaceful Communication and Conflict Resolution” 2016

-CBAsia group Workshop “Building Consensus in Asia Development”

Friedrich Naumann Foundation (FNS) 2016

- ตุลาคม 2546 –มีนาคม 2548 , อนุกรรมการชาติพันธุ์ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

- ตุลาคม 2546- ,มีนาคม 2548 ,อนุกรรมการการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในสังคม

-อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ,มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

-ผู้ประนีประนอมศาลจังหวัดมโนบุรี

-เป็นวิทยากรด้านการจัดการความขัดแย้งและสันติวิธีให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนหลายหน่วยงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ, กระทรวงกลาโหม, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, สภาความมั่นคงแห่งชาติ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยต่างๆ การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ฯลฯ

-อนุกรรมการเสริมสร้างศักยภาพงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ที่อยู่

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารบี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)

เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพ ฯ 10210

โทรศัพท์ :

02-141-9533

โทรสาร :

02-143-8173

Mobile:

081-685-4518

E-mail:

chalat@kpi.ac.th

ประวัติ
ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง : ผู้อำนวยการคณะกรรมการองค์ความรู้และสื่อสารสาธารณะ ผู้อำนวยการฝ่าย

สัมมนา และอาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดร.เกียรติอนันต์เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ และผู้อำนวยการ ศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ดร.เกียรติอนันต์สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกทางเศรษฐศาสตร์ นโยบายสาธารณะจาก Crawford School of Public Policy, Australian National University และได้รับการ สนับสนุนจากสภาวิจัยแห่งชาติออสเตรเลียให้เป็นนักวิจัยด้านนโยบายสาธารณะประจำ Crawford School of Public Policy, Australian National University

ดร.เกียรติอนันต์ มีประสบการณ์ในการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์แรงงาน แรงงานต่างด้าว เศรษฐศาสตร์การศึกษา เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข เศรษฐศาสตร์การเกษตร เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์การพัฒนา ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับการนานาชาติชั้นนำในด้านนโยบายสาธารณะ เศรษฐศาสตร์ และการศึกษา เช่น Economics of Education Review, Australian Journal of Labour Economics, Economic Papers และ Higher Education รวมถึงการได้รับการเชิญให้เป็นผู้ประเมินบทความจากวารสารวิชาการระดับนานาชาติอยู่เสมอ เช่น Economics of Education Review, Australian Journal of Labor Economics, Economic Records, Singapore Economic Review, Higher Education และ Obesity นอกจากนี้แล้ว ดร.เกียรติอนันต์ ยังมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยด้านนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของนโยบายสาธารณะให้กับหน่วยงานภาครัฐของไทย มาเลเซีย และออสเตรเลีย และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ เป็นวิทยากรให้กับธนาคารโลกและองค์การแรงงานระหว่างประเทศ และหน่วยงานภาครัฐของไทย เช่น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม กองวิจัยตลาดแรงงาน กระทรวงแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สถานที่ติดต่อ

ห้อง 229 อาคารเดือน บุนนาค

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

99 หมู่ 18 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง

จังหวัดปทุมธานี 12120

โทรศัพท์ 02-564-4440 ถึง 79 ต่อ 1705 ต่อ 1705 มือถือ 082-220-1414

Email: klounkaewtaecon.tu.ac.th หรือ k.lounkaew@gmail.com

Line ID: klounkaew